*MASTER*
*NEGATIVE*
*NO. 91-80202-2*

*AUTHOR:*

ANDOCIDES

*TITLE:*

ANDOCIDIS ORATIONES

*PLACE:*

LIPSIAE

*DATE:*

1880

Master Negative #

91-80202-2

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

## BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

```
BKS/PROD  Books        FUL/BIB   NYCG91-B59518           Acquisitions     NYCG-TLK
Record 1 of 0 - Record added today
+
  ID:NYCG91-B59518    RTYP:a    ST:p    FRN:      MS:        EL:          AD:06-19-91
  CC:9668   BLT:am     DCF:?    CSC:?   MOD:      SNR:       ATC:         UD:06-19-91
  CP:nyu     L:lat     INT:?    GPC:?   BIO:?     FIC:?      CON:???
  PC:r      PD:1991/1880        REP:?   CPI:?     FSI:?      ILC:????  MEI:?   II:?
  MMD:      OR:    POL:     DM:     RR:           COL:       EML:      GEN:   BSE:
  040       NNC‡cNNC.
  100 00    Andocides.
  245 10    Andocidis Orationes‡h[microform],‡cedidit Fridericus Blass.
  260 0     Lipsiae,‡bin aedibus B. G. Teubneri,‡c1880.
  300       xx, 124 p.‡c18 cm.
  LDG       OCLC
  QD        06-20-91
```

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35 mm REDUCTION RATIO: 11x

IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB

DATE FILMED: 9/3/91 INITIALS EC

FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

AIIM

**Association for Information and Image Management**

1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910

301/587-8202

Centimeter

Inches

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

# ANDOCIDIS

# ORATIONES

EDIDIT

FRIDERICUS BLASS.

EDITIO ALTERA CORRECTIOR.

LIPSIAE,

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXX.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

# PRAEFATIO.

Andocidis codices eosdem fere atque Antiphontis habemus, praeterquam quod Oxoniensis N ope in hoc oratore destituti sumus. Quos ut omnes ex uno exemplari derivatos esse e lacunis corruptelisque multis, quas omnes communes habent, certissimum est, ita nihil dubium quin antiquum illud exemplar in codice Crippsiano A magis fideliter expressum, in ceteris multimodis corruptum intueamur. Contulit autem I. Bekkerus praeter Crippsianum tres Andocidis libros: Laurentianum B, qui plerumque cum illo consentiens aliquanto tamen deterior est, Marcianum L et Vratislaviensem Z, quos cum et corruptissimos esse et eadem omnia plerumque exhibere videret, Marcianum post orationem primam missum fecit. Ambrosianum autem P et Burneianum M paucis locis Bekkerus inspexit, neque hercle ex codicis M integra collatione, quae apud Dobsonum exstat, quicquam magnopere lucrati sumus.*) Contra quod Crippsianum idem Dobsonus iterum excussit, id quidem non sine aliquo fructu factum est. Quod nequaquam de mea ipsius opera dixerim: nam et ipse cum Londinii essem, Crippsiani eos locos quibus correctus esse videba-

*) Codicem Z ex M descriptum esse comprobare student Thalheim (in Fleckeiseni Annal. vol. CXV, p. 673) et Reutzel (Exercit. crit. in Antiphontis or. [diss. Giss. 1879] p. 10).

tur inspexi, multaque primus enotavi, quae vellem equidem utiliora fuissent. Sed cum semper fere eadem manus, alia paucis tantum locis (I, 3. 5) correxerit, res haud perinde est in Andocide atque in Antiphonte et Dinarcho. Ille suo archetypo collato correctus est, hi et ad archetypum et ab alio ad alium codicem: itaque quae ex illo sublata sunt, plerumque mera *σφάλματα* fuerunt, quae ex his, non item. Ea autem manus quae duos hos Isaeum quoque pertractavit, ita tamen ut eius verba semper fere emendaret, paene numquam corrumperet; reliquos oratores quorum opera in eo codice insunt non attigit. — Haud scio an aliquem usum praestiturus sit codex Q Ambrosianus, qui habet Andocidis orationes III et IV; in Isaeo, cuius itidem habet duas orationes, minime spernendus est. Sed ad Andocidem eum neque Bekkerus neque alius quisquam adhuc contulit. — Codicis instar est exemplar quoddam editionis Aldinae, quod in bibliotheca Hamburgensi nunc asservatur: in eius margine vir quidam doctus varias lectiones ex aliquo codice, qui nobis non praesto est, adscripsit. De eis diligentissime egit Aem. Rosenberg in Fleckeiseni Annalibus, vol. CIX (1874), p. 338 sqq. Eaedem fere in Leydensi exemplari Aldinae exstant, unde protulit Sluiterus. Non sunt magni pretii. — Ego Crippsiani lectiones e Bekkeri Dobsonique ($A^d$) apparatu, adiectis quas ipse enotatas habebam, integras in hanc editionem transtuli; ceterorum codicum consensum nunquam neglexi; reliquam autem lectionum farraginem magnam partem abieci. Qua in re id tantum vereor, ne cui iusto plura retinuisse videar; sed in hanc partem peccare malui.



Editionem Andocidis principem Aldus Manutius confecit, libro usus deterioribus nostris simili, sed qui praeter corruptelas proprias plurimas interdum veriorem etiam lectionem praeberet.*) Aldum secutus Henr. Stephanus suapte coniectura non pauca emendavit; Reiskius deinde (R.), quamvis ne ille quidem ullis librorum manuscriptorum adiumentis usus, et sustulit ipse menda quaedam et adnotationes aspersit bonae frugis plenissimas, ita ut eorum quae Bekkerus e codicibus nova introduxit permagnam partem coniectura ab illo iam inventa fuisse videamus. Postquam I. Bekkerus pro vulgata illa novam ex codicibus optimis recensionem proposuit, primus Dobsonus inter ceteros oratores Atticos Andocidem quoque edidit, quae editio quamvis sit propter copias lectionum adnotationumque Dobrei, Reiskii, aliorum virorum doctorum appositas utilissima, nova tamen et ex coniectura vel ipsius editoris vel alius cuiusquam profecta haud sane continet. Car. quoque Schillerus (Schi.), qui post Sluiteri lectiones Andocideas denuo editas orationes quoque ipsas typis mandandas curavit, in Bekkeri plerumque lectionibus acquievit, pauca mutavit. Turicenses vero editores Baiterus et Sauppius (Turr.) magnopere rem promoverunt, cum certatim locis corruptis medelas quaererent et reperirent: quae ab altero profecta alterius adsensum non tulerunt, ea in

*) Exemplum praesto est or. 1, 123, ubi codices *ἀποφεύξαιμι*, Aldus *ἀποφθέγξομαι*, quod illo loco sensu omnino cassum est, vera lectio a Reiskio et Valckenaerio reperta *ἀποφεύξομαι*.

adnotationibus apposita magno ad emendandas orationes adiumento sunt.

Sed etiam qui non ediderint has orationes multi multa contulerunt. Nomino ex eis, quorum copiis iam Bekkerus usus est, Valckenaerium, Luzacium, Sluiterum (Sl.), quorum plurimas coniecturas nunc in orationibus ipsis legimus. Quos secutus est non minore successu quem coniectorem felicissimum Sauppius praedicat Dobreus Britannus, et apud nos Ad. Emperius. Postea autem quamvis multi viri docti in Andocide operam collocarint, tamen haud aeque multum in emendandis orationibus profectum est. Meierus et Vaterus aliis nominibus bene de Andocide meruerunt, artem criticam in eo vix sequebantur. Klotzius autem (Kl.), qui Schillerianae editionis censor exstitit (J. J. 1835 XIII p. 372), id praesertim egit ut corruptissimam quamque lectionem enixo studio defenderet; raro ut recte et prospero successu tutaretur contigit. Bergkius in epistula ad Schillerum, quae huius editioni adiuncta legitur, locos quosdam paucos egregie sane tractavit explicavitque. Pauca sunt Cobeti, plura Hirschigii (Hi.; Philol. 1850 p. 318), sed ea nequaquam cum eis comparanda quae in Antiphonte postea idem ille praestitit. Egregie autem Kirchhoffius aliquot primae orationis locos ex inscriptionibus et illustravit et emendavit (Ann. Fleckeis. 1860 p. 238; Herm. I p. 1). Reliquos quorum scriptis maiore minoreve cum fructu usus sum iam uno in conspectu proponam. Bake Schol. hypomn. I p. 222 et V, 242. — I. Droysen, de Demophanti Patroclidis Tisameni populiscitis, diss. Berl. 1873. — H. Frohberger, Recens. dissert. Köpkii, Philol. Anzeiger II p. 327, et Coniect. in oratores Atticos, Philol. 1870 p. 630. — C. Fuhr, Animadversiones in oratores Atticos, diss. Bonn. 1877. — G. Gebauer, de praeteritionis formis ap. or. Att., Lips. 1874, et De hypotacticis et paratacticis argumenti ex contrario formis, Zwiccaviae 1877. — W. Helbig, Annal. Fleckeis. 1862 p. 679. — C. Fr. Hertlein, [Conjecturen z. griech. Prosaikern, Progr. Wertheim 1862, cuius mihi copia non fuit, et] Zu griech. Prosaikern, Herm. XII, p. 182. — L. Kayser, Recens. dissert. Linderi, Mus. Rh. N. S. XVI, 72. — R. Köpke (Kö.), Emendationes Andocideae, Progr. Guben 1869. — C. Gust. Linder, de rerum dispositione apud Antiphontem et Andocidem, diss. Upsal. 1859. — I. H. Lipsius (Li.), Annal. Fleckeis. 1870 p. 737; Recens. editionis meae, Philol. Anzeiger IV p. 338; Rec. diss. Droyseni, ibd. VI, 233. — S. A. Naber, Mnemos. III, 66. (Non mihi praesto fuit eiusdem diss. de or. I, Lugd. Bat. 1850). — E. Rosenberg, Annal. Fleckeis. 1874, p. 338. — H. Sauppe (S.), Symbolae ad emendandos orat. Att., Ind. lect. Gotting. 1873. — C. Scheibe, zur Erklärung des Beschlusses des Patrokleides, Zeitschr. f. Alterth. 1842 p. 201. — R. Schöll, Recens. diss. Droyseni, Jen. LZ. 1874 p. 186. — H. Usener, Mus. Rhen. N. S. XXV. (1870) p. 588. — G. M. Ydén, Andocidis or. de pace, diss. Upsalae 1872. — Grato animo profiteor A. Weidnerum (W.) olim collegam ad Andocidis quoque editionem benignam opem liberaliter tulisse, neque parvo mihi adminiculo fuisse et prudentem et benevolam censuram Andocidis mei, quam Lipsio acceptam refero.



Ipse autem quam normam in constituenda lectione secutus sim, breviter iam exponam. Conie-

cturis audacioribus abstinere vel ob eam causam satius visum est, quod hae orationes, praesertim si Crippsianum respicias, multo minus depravatae sunt quam aut Antiphontis aut Lysiae: id quod cernitur vel maxime in nominibus propriis, quae facillime corrumpebantur neque tamen insignem labem contraxerunt. Dialecti tamen seorsim ratio habenda est: quare cum Schillero *γίγνομαι* et *γιγνώσκω*, quamvis raro in libris tradita, ubique reduxi, neque toleravi in genuinis orationibus nominum in — *ης* desinentium accusativos quales sunt *Δημοσθένην* et *Διογένην*, quos recte idem Schillerus ab Andocidis certe aetate alienos iudicat. Longius progressus ipse haec introduxi: *Ἀλκμεωνίδου* pro *Ἀλκμαιον.* (I, 16) et *Ἀλκμέωνος* pro *Ἀλκμαίονος* (I, 47); cf. quae affert Sauppius ad Dem. 21, 144 et in epistula ad Baiterum de Alcibiade altero p. XIV. — *Συνεκέκλητο* pro *συνεκέκλειστο* (I, 48) et *κατεκλήσαμεν* pro *κατεκλείσαμεν* (III, 7). Reliqui *κλεῖν* I, 61, quod quomodo emendandum esset parum liquebat. — Item *HI* pro *EI* restitui in *ληιτουργεῖν* I, 132; cf. quae dixi in praefatione Isocratis vol. II, p. III. — Porro *ἐλήσω* pro *ἐληΐσω* (cf. A. v. Bamberg, Ztschr. f. G. W. XXVIII, 26), et *Αἰγῆς* pro *Αἰγηΐς* (I, 101. 62); nam necessario apud Atticos hae vocales in diphthongum coalescebant, et confirmant rem scripturae titulorum IV. saeculi quales sunt *Αἰγεῖς*, *Ἐρεχθεῖδος*. V. praef. Is. p. IV, 1. — Docuit Sauppius *EI* pro *I* verum esse in formis nominibusque a verbo *τίνω* profectis (v. ibd. p. III): itaque scripsi *Τεισαμενός*, *Τεισάνδρου*, *Τείσαρχον* (I, 83. 117. III, 29. I, 15), *ἀποτεῖσαι* (IV, 18), *ἔκτεισις* (I, 73). Est enim *ἔστεισις* in titulo Tegeatico notissimo; *τίσις* epicum alia ratione formatum est. — *Σῴζω* scribendum esse in vulgus notum est; contra *ἐσώθην σωτηρία*. De ceteris formis ambigitur: *διασεσωιμένος* extat in tit. Attico circa finem saec. IV, ut Köhlero videtur, exarato (C. I. A. II, 225); idem Köhlerus *διέσ[ωσε* restituit in tit. eiusdem fere aetatis (II, 194), quod num recte fecerit dubito. Expectemus certiora; interim I in his formis nondum addidi. (Cf. de hac re quae congessit H. Usener in Annal. Fleckeis. 1865 p. 238). — *Μουνιχία* restitui I, 80; recentiores demum tituli *υ* pro *ι* praebent (*Μουνυχιών* C. I. A. II, 247; *Μουνυχίαν* tit. Theban. *Ἀθήν.* III). — Non tolerandum duxi in tam antiquo scriptore *ἕνεκεν* pro *ἕνεκα* vel *εἵνεκα*. Illa forma in titulis Atticis IV. saec. nusquam quod sciam lecta, aliquoties restituta est (C. I. A. II, 10[b] [rescr. *εὐνοίας ἕνεκα*]. 117. 187. 231. 276). — *Θέλειν* apud Andocidem est I, 22 (ubi *μὴ ’θέλοντας* Turr.) et IV, 7. 37. — *Ξύμμαχος* et *ξυμφορά* saepe ZM praebent, *ἐς* uno loco (III, 3) AB. — *ΣΣ* pro *TT* in optimis libris nusquam fere traditur; mutavi *τεσσαράκονθ’* III, 33 et *Μολοσσίαν* IV, 41, quamquam haud ignarus huius orationis et in his et in aliis rebus causam separatam esse. Cuius auctor Isocrateo magis genere dicendi usus neque hiatus ultra modum patiens, si e sola forma loquendi aestimes, circa medium quartum saeculum fuisse videtur.

Scholia quaedam vel glossemata in verba Andocidis irrepsisse non est quod dubitemus; at cum numquam multum lectitatus hic scriptor fuerit, multa ea crebraque esse verisimile non videtur. Scripsit commentarium in Andocidis orationes, Suida teste, Valerius Theon, et argumenta duarum certe ora-

tionum nunc quoque manent. Perlustranti autem mihi quattuor has orationes haec occurrunt quae talem speciem prae se ferre videantur. I, 133 *λεύκην, οὓς*] *λεύκην τὸ πόσους* h. e. *λ. τόπος οὓς* codd. omnes. — IV, 2 *ὧν εἷς*] *ὧν τῶν ἀγαθῶν εἷς* codd. omnes, e superioribus *πολίτου δὲ ἀγαθοῦ νομίζω*. — I, 61 *εἰσηγήσατο μὲν ταύτην τὴν βουλὴν*] *γενέσθαι* add. codd. — I, 17 *ἐγράψατο τὸν Σπεύσιππον παρανόμων*] *γραφήν* add. Ald., lacunam habent BLZM; ergo non in Aldina demum id vocabulum additum est. — I, 142 *τῆς ἐλευθερίας ὑπῆρξαν*] add. *αἴτιοι* Z et mg. M. — III, 21 *τὴν πόλιν ἡμῶν ἀνδραποδίζεσθαι καὶ τὴν χώραν ἐρημοῦν*] *καὶ δῃοῦν* post *ἀνδραποδ.* add. ZM. — III, 26 *μάχεσθαι Λακεδαιμονίοις* AB: *μάχ. πρὸς Λακεδαιμονίους* cett. — II, 16 *οὐκ ἔστιν ὅ τι ἔργον* A pr., *οὐκ ἔστιν ὅ τι ἕτερον ἔργον* cett., *οὐκέτι ἕτερον* Ald.; *ἕτερον ἔργον* del. S. — I, 59 *τῶν δ' ἄλλων, οἳ πρότερον ὑπὸ Τεύκρου ἐμηνύθησαν*] post *οἳ* (*οἱ* codd.) v. additur *λοιποὶ*, quod cum Dobr. delerunt Turr. Sed totum membrum *οἱ λοιποὶ πρότερον ὑπὸ Τεύκρου ἐμηνύθησαν* scholii speciem habet, id quod idem vidit Dobreus. — II, 19 *ἡ βουλὴ* deleri vult Valkenaerius. — Haec sane pauca sunt, et ex eis ipsis quaedam minime certa; denique intra vocabulorum explicationes vel sententiarum quae mancae viderentur complendarum studium paene omnia continentur. Quare quamquam profecto etiam alia glossemata insunt quae nos convincere nequeamus, parcus tamen in secludendo fui neque Dobrei et Hirschigii in eo exemplum sequi volui. Apud nos I. H. Lipsius in interpolationes inquisivit: qui ut exemplo utar 1, 15 in verbis *καὶ κομισθεὶς ἄδειαν εὑρόμενος*



*ἀπογράφει δυοῖν δέοντας εἴκοσιν ἄνδρας* ea quae sunt *ἄδειαν εὑρόμενος* eici vult, etenim eam rem iam supra verbis *ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς* indicatam esse. At ne potuit quidem senatus ei impunitatem decernere qui nondum adesset, sed promittere tantum, si redisset, fore ut decerneretur, et illud *ψήφισμα* nihil aliud continuisse videtur, nisi ut delegati quidam Megara proficiscerentur Teucrumque his promissis Athenas reducerent.

Ipse autem Lipsius id quidem confitetur, magna cautione opus esse, si quis in hoc oratore interpolationes indagare velit: etenim fuisse Andocidem ad verborum ambages natura propensiorem neque immerito a quibusdam veterum, Hermogene teste, nugatorem habitum esse. Hoc verissimum et omnibus qui artem criticam in hoc oratore faciant imprimis tenendum est. Plurima sunt quae sine detrimento orationis recidi possint, verba, sententiae, totae partes; sed non hercle ideo illa non genuina sunt. Alterum est quod Andocides levitatis concinnitatisque minime studiosus fuit. Quare et in illo loco qui omnium maxime coniecturis hominum doctorum vexatus est: *καὶ γὰρ οἱ λόγοι τῶν κατηγόρων ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ φρικώδη ἀνωρθίαζον, καὶ λόγους εἶπον ὡς πρότερον ἑτέρων ἁμαρτόντων κτἑ.* (I, 29), ipse medelam corruptelae similem adhibui, nempe ut adderem *οἳ* post *κατηγόρων* concinnitatem sententiae prorsus tollerem. Denique id moneo, in collocandis verbis nonnumquam liberiorem esse Andocidem et gratiae aliquid ex ea re aucupari videri: quod cum parum animadverterem, iniuria olim tentavi locum I, 30: *ἐν οἷς ὑμῶν οὐδέν με δεῖ δεόμενον οὐδὲ παραιτούμενον σωθῆναι κτἑ.* Dixit de hac re nuper Waltherus

tionum nunc quoque manent. Perlustranti autem mihi quattuor has orationes haec occurrunt quae talem speciem prae se ferre videantur. I, 133 *λεύκην, οὓς*] *λεύκην τὸ πόσους* h. e. *λ. τόπος οὓς* codd. omnes. — IV, 2 *ὧν εἷς*] *ὧν τῶν ἀγαθῶν εἷς* codd. omnes, e superioribus *πολίτου δὲ ἀγαθοῦ νομίζω*. — I, 61 *εἰσηγήσατο μὲν ταύτην τὴν βουλὴν*] *γενέσθαι* add. codd. — I, 17 *ἐγράψατο τὸν Σπεύσιππον παρανόμων*] *γραφήν* add. Ald., lacunam habent BLZM; ergo non in Aldina demum id vocabulum additum est. — I, 142 *τῆς ἐλευθερίας ὑπῆρξαν*] add. *αἴτιοι* Z et mg. M. — III, 21 *τὴν πόλιν ἡμῶν ἀνδραποδίζεσθαι καὶ τὴν χώραν ἐρημοῦν*] *καὶ δῃοῦν* post *ἀνδραποδ.* add. ZM. — III, 26 *μάχεσθαι Λακεδαιμονίοις* AB: *μάχ. πρὸς Λακεδαιμονίους* cett. — II, 16 *οὐκ ἔστιν ὅ τι ἔργον* A pr., *οὐκ ἔστιν ὅ τι ἕτερον ἔργον* cett., *οὐκέτι ἕτερον* Ald.; *ἕτερον ἔργον* del. S. — I, 59 *τῶν δ᾽ ἄλλων, οἳ πρότερον ὑπὸ Τεύκρου ἐμηνύθησαν*] post *οἳ* (*οἱ* codd.) v. additur *λοιποὶ*, quod cum Dobr. delerunt Turr. Sed totum membrum *οἱ λοιποὶ πρότερον ὑπὸ Τεύκρου ἐμηνύθησαν* scholii speciem habet, id quod idem vidit Dobreus. — II, 19 *ἡ βουλὴ* deleri vult Valkenaerius. — Haec sane pauca sunt, et ex eis ipsis quaedam minime certa; denique intra vocabulorum explicationes vel sententiarum quae mancae viderentur complendarum studium paene omnia continentur. Quare quamquam profecto etiam alia glossemata insunt quae nos convincere nequeamus, parcus tamen in secludendo fui neque Dobrei et Hirschigii in eo exemplum sequi volui. Apud nos I. H. Lipsius in interpolationes inquisivit: qui ut exemplo utar 1, 15 in verbis *καὶ κομισθεὶς ἄδειαν εὑρόμενος*



*ἀπογράφει δυοῖν δέοντας εἴκοσιν ἄνδρας* ea quae sunt *ἄδειαν εὑρόμενος* eici vult, etenim eam rem iam supra verbis *ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς* indicatam esse. At ne potuit quidem senatus ei impunitatem decernere qui nondum adesset, sed promittere tantum, si redisset, fore ut decerneretur, et illud *ψήφισμα* nihil aliud continuisse videtur, nisi ut delegati quidam Megara proficiscerentur Teucrumque his promissis Athenas reducerent.

Ipse autem Lipsius id quidem confitetur, magna cautione opus esse, si quis in hoc oratore interpolationes indagare velit: etenim fuisse Andocidem ad verborum ambages natura propensiorem neque immerito a quibusdam veterum, Hermogene teste, nugatorem habitum esse. Hoc verissimum et omnibus qui artem criticam in hoc oratore faciant imprimis tenendum est. Plurima sunt quae sine detrimento orationis recidi possint, verba, sententiae, totae partes; sed non hercle ideo illa non genuina sunt. Alterum est quod Andocides levitatis concinnitatisque minime studiosus fuit. Quare et in illo loco qui omnium maxime coniecturis hominum doctorum vexatus est: *καὶ γὰρ οἱ λόγοι τῶν κατηγόρων ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ φρικώδη ἀνωρθίαζον, καὶ λόγους εἶπον ὡς πρότερον ἑτέρων ἁμαρτόντων κτέ.* (I, 29), ipse medelam corruptelae similem adhibui, nempe ut addito *οἳ* post *κατηγόρων* concinnitatem sententiae prorsus tollerem. Denique id moneo, in collocandis verbis nonnumquam liberiorem esse Andocidem et gratiae aliquid ex ea re aucupari videri: quod cum parum animadverterem, iniuria olim tentavi locum I, 30: *ἐν οἷς ὑμῶν οὐδέν με δεῖ δεόμενον οὐδὲ παραιτούμενον σωθῆναι κτέ.* Dixit de hac re nuper Waltherus

Francke in dissertatione quae inscribitur: de Andocidis oratione quae est de pace (Halae 1876) p. 7 sqq.

Ceterum eas tantum coniecturas in adnotatione apposui, quae mihi veri specie non prorsus carere viderentur. Auctor cuiusque sedulo indicatus, item editor qui primus receperit. Multas in hac demum altera editione adscripsi, eas praesertim, quae cum a Reiskio, Sluitero, ceteris antiquis factae essent, postea codicum auctoritate confirmatae sunt: ita suum cuique reddi visum est.

Scr. Kiliae mense Februario a. CIϽIϽCCCLXXX.

**Fridericus Blass.**

# VITA ANDOCIDIS

## E VITIS X ORATORUM PLUTARCHO ADSCRIPTIS.

*Ἀνδοκίδης Λεωγόρου μὲν ἦν πατρὸς (τοῦ Ἀν-* 1
*δοκίδου) τοῦ θεμένου ποτὲ πρὸς Λακεδαιμονίους*
*εἰρήνην Ἀθηναίοις, τῶν δήμων δὲ Κυδαθήναιος ἢ*
*Θορεύς, γένους εὐπατριδῶν, ὡς δ' Ἑλλάνικος καὶ*
*ἀπὸ Ἑρμοῦ· καθήκει γὰρ εἰς αὐτὸν τὸ Κηρύκων*
*γένος. — διὸ καὶ προεχειρίσθη ποτὲ μετὰ Γλαύ-* 2
*κωνος σὺν ναυσὶν εἴκοσι Κερκυραίοις βοηθήσων*
*διαφερομένοις πρὸς Κορινθίους. μετὰ δὲ ταῦτα* 3
*αἰτιαθεὶς ἀσεβεῖν ὡς καὶ αὐτὸς τοὺς Ἑρμᾶς περι-*
*κόψας καὶ εἰς τὰ τῆς Δήμητρος ἁμαρτὼν μυστήρια,*

Andocidis res enarravit Caecilius in libro de X oratoribus; Dionysius quoque attigisse videtur (cf. arg. or. III). Ipsi autem biographi veteres fontes praecipuos habuerunt Andocidis ipsius orationes (v. § 13) et Lysiae qui fertur sextam; Theodori Byzantii in Andocidem orationem exstitisse apud Suidam legimus, usurpatam a quoquam esse nescimus. Superest nobis praeter hanc Plutarcheam vitam et Suidae brevissima et *μετάφρασις* quam Plutarcheae confecit Photius (cod. 261). — 1. *τοῦ Ἀνδοκίδου* add. Ruhnken. West. coll. Andoc. 3, 6. — *τῶν δήμων* AHP West.: *τὸν δῆμον*. — *Κυδαθηναιεὺς* Taylor. — *Θορεύς* Taylor: *Θουρεύς*. v. C. I. Gr. n. 213 (C. I. A. II, 553): *Ἀνδοκίδης Λειωγόρου Κυδαθηναιεύς*, et Androt. ap. Schol. Aristid. III, 485 Dd.: *Ἀνδοκίδης Κυδαθηναιεύς*. — *Ἑλλάνικος*] cf. Plut. Alcib. c. 21: *Ἀ. ὁ ῥήτωρ, ὃν Ἑλλάνικος ὁ συγγραφεὺς εἰς τοὺς Ὀδυσσέως ἀπογόνους ἀνήγαγεν*, et Suid. s. v. *Ἀνδ.*: *ἀπόγονος Τηλεμάχου τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Ναυσικάας, ὥς φησιν Ἑλλάνικος*. Inepta est explicatio sive auctoris sive interpolatoris qui *Κηρύκων* gentem admiscuit. — 2. E Thucyd. I, 51 (l. d.); sed hic si fuit avus est. — 4 et 5 e margine demum sententiae interiecta

4 [διὰ τὸ πρότερον ἀκόλαστον ὄντα νύκτωρ κωμά-
σαντα θραῦσαί τι τῶν ἀγαλμάτων τοῦ θεοῦ, καὶ
εἰςαγγελθέντα, ἐπειδὴ οὐκ ἠβουλήθη ὃν ἐξήτουν
οἱ κατήγοροι δοῦλον ἐκδοῦναι, διαβληθῆναι καὶ
πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς δευτέρας γραφῆς ὕποπτον
5 γενέσθαι, ἣν μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοῦ ἐπὶ
Σικελίαν στόλου συνέβη γενέσθαι, Κορινθίων εἰς-
πεμψάντων . . . Λεοντίνους τε καὶ Αἰγεσταίους ἄν-
δρας ἰδίᾳ, μελλόντων βοηθεῖν αὐτοῖς τῶν Ἀθη-
ναίων, (οἳ) νύκτωρ τοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν Ἑρμᾶς
6 περιέκοψαν, ὥς Κράτιππός φησι] κριθεὶς ἐπὶ τού-
τοις ἀπέφυγεν ἐπὶ τῷ μηνύσειν τοὺς ἀδικοῦντας·
σπουδὴν δὲ πᾶσαν εἰςενεγκάμενος ἐξεῦρε τοὺς
περὶ τὰ ἱερὰ ἁμαρτόντας, ἐν οἷς καὶ τὸν αὑτοῦ
7 πατέρα ἐμήνυσεν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας
ἐλέγξας ἐποίησεν ἀπολέσθαι, τὸν δὲ πατέρα ἐρρύ-
σατο, καίτοι δεδεμένον ἤδη, ὑποσχόμενος πολλὰ
λυσιτελήσειν αὐτὸν τῇ πόλει. καὶ οὐκ ἐψεύσατο·
ἤλεγξε γὰρ ὁ Λεωγόρας πολλοὺς δημόσια χρήματα

esse, id quod perspexit West., ex his arguitur, quod et ignorat ea Photius et ante *κριθεὶς* (6) vulgo adduntur verba *προσαμαρτὼν μυστήρια*, nata illa e *Δήμητρος ἁμαρτ. μυστ.* (3). —

4. v. Lys. 6, 21, ubi similia, etsi non eadem prorsus, traduntur. — *ἐξήτουν* Duebnerus: *ἐζήτουν*. — 5. Male corrupta haec esse West. vidit; *ἄνδρας ἰδίᾳ* necessario cum *Κορινθ. εἰςπ.* iungendum est. num *Κ. εἰςπ. ἄνδρας διὰ Λ. τε καὶ Αἰγ., μελλ. κτἑ.*? Rumorem hunc respiciunt Plut. Alcib. 18, Phot. s. v. *Ἑρμοκοπίδαι*, Philochorus ap. Schol. Arist. Lys. 1094. — 6. *κριθεὶς* A (West.): *κριθεὶς δὲ* P, *κριθείς τε* v. — *εἰσενεγκάμενος* e Photio R. West.: *ἐνεγκάμενος*. — v. Lys. 6, 23, ubi sane patris mentio non fit, et And. 1, 19.—7. De Leogorae iudicio satis diversa narrat And. 1, 17; ineptit biographus ad patrem transferens quae



σφετερισαμένους καὶ ἄλλα τινὰ ἀδικοῦντας. καὶ
διὰ μὲν ταῦτα ἀφείθη τῆς αἰτίας· (οὐκ) εὐδοκιμῶν 8
δ' ὁ Ἀνδοκίδης ἐπὶ τοῖς πολιτευομένοις ἐπέθετο
ναυκληρίᾳ καὶ τοῖς τε Κυπρίων βασιλεῦσι καὶ πολ-
λοῖς ἄλλοις ἐπεξενώθη· ὅτε καὶ μίαν τῶν πολιτί- 9
δων, Ἀριστείδου θυγατέρα, ἀνεψιὰν οὖσαν αὐτῷ,
λάθρᾳ τῶν οἰκείων ἐξαγαγὼν ἔπεμψε δῶρον τῷ
Κυπρίων βασιλεῖ. μέλλων δ' ἐπὶ τούτοις εἰς δι-
καστήριον εἰσάγεσθαι πάλιν αὐτὴν ἐξέκλεψεν ἀπὸ
τῆς Κύπρου, καὶ ληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐδέθη.
διαδρὰς δ' ἧκεν εἰς τὴν πόλιν, καθ' ὃν χρόνον οἱ 10
τετρακόσιοι διεῖπον τὰ πράγματα. δεθεὶς δ' ὑπὸ
τούτων καὶ διαφυγὼν αὖθις, ὁπότε κατελύθη ἡ
ὀλιγαρχία, ἐξέπεσε τῆς πόλεως τῶν τριάκοντα τὴν 11
ἀρχὴν παραλαβόντων. οἰκήσας δὲ τὸν τῆς φυγῆς
χρόνον ἐν Ἤλιδι, κατελθόντων τῶν περὶ Θρασύ-
βουλον καὶ αὐτὸς ἧκεν εἰς τὴν πόλιν. — πεμ- 12
φθεὶς δὲ περὶ τῆς εἰρήνης εἰς Λακεδαίμονα καὶ δόξας
ἀδικεῖν ἔφυγε. — δηλοῖ δὲ περὶ πάντων ἐν τοῖς 13
λόγοις οἷς συγγέγραφεν· οἱ μὲν γὰρ ἀπολογουμέ-
νου περὶ τῶν μυστηρίων εἰσίν, οἱ δὲ καθόδου δεο-

de se ipse And. promittit 1, 136. — *σφετερισαμένους* ci. R.: *σφετερισμένους* BTZ; *σφετεριζομένους* v. (*νοσφισαμένους* Phot.). — 8. *οὐκ* add. Duebner. West., quamquam et apud Photium omittitur. — cf. autem Lys. 6, 19. 26 et Andoc. 1, 145. 4. etc. — 9. De Aristidis filia in Lysiana oratione, quam sane mutilam habemus, nihil legitur. Reliqua quaeque § 10 leguntur exstant ap. Lys. 26 sq. — 10. *δεθεὶς δὲ καὶ ὑπὸ τούτων* Phot. — 11. vv. *τῶν τριάκ.* — *παραλαβόντων* ignorat Phot.; *ἕως* ante *τῶν τρ.* add. West. — Elide A. domicilium constituisse nusquam legimus (cf. autem Lys. § 6), neque bene haec conveniunt cum And. 1, 4. — 13. *καθόδου* B Xyl. West.: *καθόλου*. — 14. Orationem *περὶ τῆς*

14 μένου. — σῴζεται δ' αὐτοῦ καὶ ὁ περὶ τῆς ἐνδεί-
ξεως λόγος καὶ ἀπολογία πρὸς Φαίακα καὶ περὶ
15 τῆς εἰρήνης. — καὶ ἤκμακε μὲν κατὰ τοῦτον τὸν
χρόνον ἅμα Σωκράτει τῷ φιλοσόφῳ· ἄρχει δ' αὐτῷ
τῆς γενέσεως ὀλυμπιὰς μὲν οη', ἄρχων δ' Ἀθήνησι
Θεογενίδης, ὥστ' εἶναι πρεσβύτερον αὐτὸν Λυσίου
16 ἔτεσί που δέκα. — τούτου δ' ἐπώνυμός ἐστι καὶ
Ἑρμῆς ὁ Ἀνδοκίδου καλούμενος, ἀνάθημα μὲν ὢν
φυλῆς Αἰγηΐδος, ἐπικληθεὶς δ' Ἀνδοκίδου διὰ τὸ
17 πλησίον παροικῆσαι τὸν Ἀνδοκίδην. — καὶ αὐτὸς
δ' ἐχορήγησε κυκλίῳ χορῷ τῇ αὑτοῦ φυλῇ ἀγωνι-
ζομένῃ διθυράμβῳ, καὶ νικήσας ἀνέθηκε τρίποδα
ἐφ' ὑψηλοῦ ἄντικρυς τοῦ πωρίνου Σειληνοῦ. —
18 ἔστι δ' ἁπλοῦς καὶ ἀκατάσκευος ἐν τοῖς λόγοις,
ἀφελής τε καὶ ἀσχημάτιστος.

ἐνδ. ab illa quae est de myst. diversam habet Sauppius O. A. II p. 165; mihi secus videtur. de *ἀπολογίᾳ πρὸς Φαίακα* dixi Att. Bereds. p. 330; videtur non diversa fuisse a quarta nostra. — 15. *κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον* mal. West. — Andocidem ol. 78, 1 (468) natum esse computatum esse videtur ex Androtionis loco (v. ad § 1), quo traditum erat praetorem fuisse bello Samio (a. 440/39). Nimis enim artificiosa sunt quae exposuit C. Fuhr in Animadv. in orat. Atticos (Bonn. 1877) p. 18, 1. Lysiam autem ol. 80, 2 natum esse existimabant. — *δέκα* West.: *ἑκατόν* libri (*ἐννέα* Meziriacus; *ὀκτώ* Taylor). — 16. Plut. Alcib. c. 21; Nic. 13 (Aesch. 1, 125); cf. And. 1, 62 et Harp. s. v. *Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς*. — 17. V. de hac victoria, quam Dionysiis choro puerorum reportavit A., C. I. Att. II, 553. — *ἐφ' ὑψηλοῦ βάθρου* vel *ἰκρίου* ci. Reisk. — *Σειληνοῦ* Salmas. West.: *σελίνου*. — 18. Iudicium hoc Caecilium auctorem habere videtur: cf. quae idem de Antiphonte exponit ap. Phot. cod. 259.

---



# HERMOGENIS
## IUDICIUM DE ANDOCIDIS ELOQUENTIA.

Ὁ δὲ Ἀνδοκίδης πολιτικὸς μὲν εἶναι προαιρεῖται, οὐ μὴν πάνυ γε ἐπιτυγχάνει τούτου· ἀδιάρθρωτος γάρ ἐστιν ἐν τοῖς σχήμασι καὶ ἀδιευκρίνητος καὶ τὰ πολλὰ ἐπισυνάπτει τε καὶ περιβάλλει ἀτάκτως διὰ τὸ ταῖς ἐπεμβολαῖς χωρὶς εὐκρινείας χρῆσθαι, ὅθεν ἔδοξέ τισι φλύαρος καὶ ἄλλως ἀσαφὴς εἶναι. ἐπιμελείας δὲ αὐτῷ καὶ κόσμου πάνυ βραχὺ μέτεστι, γοργότητός τε ὡσαύτως, καὶ μέντοι καὶ τῆς κατὰ μέθοδον δεινότητος ὀλίγον, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ὀλίγον ἔχει, τῆς δ' ἄλλης σχεδὸν οὐδ' ὅλως.

---

# ARGUMENTA ORATIONUM
## BREVITER DESCRIPTA.

Or. I. *Περὶ τῶν μυστηρίων.* Andocides cum in causa Hermocopidarum indicium fecisset, primo impunitatem tulit, postea ex Isotimidis plebiscito capitis deminutione ita affectus est, ut et templis et foro ei interdiceretur. Quare urbem reliquit diuque vagatus post restitutum demum per Thrasybulum imperium populare Athenas rediit. Ubi cum publi-

Hermogenis iudicium exstat *π. ἰδεῶν* B p. 416 Sp. Ultimo loco Andocidis inter X oratores mentionem facit, atque omnino Graecis hic scriptor parum lectitatus, Romanis prope ignotus fuit. Cf. Herodis Attici dictum ap. Philostr. V. S. II, 1, 14: *Ἀνδοκίδου μὲν κρείττων εἰμί*, et Quintilian. XII, 10, 21: Quis erit hic Atticus? Sit Lysias — — Non igitur iam usque ad Coccum et Andocidem remittemur.

cae oblivionis lege fretus rursus omnia civium munera capesseret rebusque sacris interesset, triennio postquam rediit mysteriorum festos dies una cum ceteris initiatis agens a Cephisio Meleto Epichare per *ἔνδειξιν* apud regem sacrorum in ius vocatus est. Arguebant autem accusatores olim de mysteriorum profanatione et in se ipsum et in alios Andocidem indicem extitisse: quare iudicium huic causae ex solis initiatis constitutum est. Reus et de mysteriis sese purgat e de ipsa Hermarum mutilatione nihil adversus se ipsum pronuntiavisse affirmat: quare plebiscitum illud, quo ei soli qui de se confessi essent continerentur, ad se nihil pertinere; idem autem tunc certe post restitutionem capite deminutorum Patroclidis plebiscito factam et post eas leges quae populari imperio restituto latae sint prorsus sublatum esse. Habita videtur oratio exeunte anno ol. 95, 2 399 a. Chr. n.; cecidisse causa accusatores certum, quintam partem suffragiorum non tulisse satis verisimile est.*) Conferenda autem cum hac oratione falso Lysiae tributa *κατ' Ἀνδοκίδου* (Lys. or. VI), Meleto fortasse scripta, certe *δευτερολογία* quaeque a Cephisio principe accusatore habita esse nequeat.

Or. II *περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου.* Inter peregrinationem diuturnam bis Andocides Athenas adiit, primum Quadringentorum tempore, deinde aliquanto post eversum illorum imperium (circa a. 407), quo

*) Id sperare audet Andocides § 33: quod si non evenisset, vix in oratione nunc legeremus.



tempore hanc in populi contione orationem habuit. Cuius id est argumentum, ut commemoratis suis in rempublicam Atheniensium beneficiis a populo impetrare studeat, ut *ἄδεια* pridem sibi decreta restituatur et *ἀτιμία* qua postea affectus erat tollatur. Sed praevalente inimicorum auctoritate cum eam rem impetrare non potuisset, Andocides rursus peregre abire coactus est.

Or. III. *Περὶ τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνης.* Haec quoque oratio in contione coram populo habita est, Corinthiaci belli medio tempore. Suadet Andocides, ut pax cum Lacedaemoniis fiat eis condicionibus, de quibus ipsi, cum legatus de pace facienda ad Lacedaemonios missus esset, cum illis convenerat: nempe ut moenia, naves, Lemnum Imbrum Scyrumque Athenienses haberent, reliquae civitates omnes suis quaeque legibus uterentur liberaeque essent. Quas condiciones Boeoti quoque accipere parati erant, Lacedaemoniorumque legati aderant qui eas commendabant; adversabantur autem Corinthiorum qui tum id oppidum habebant et Argivi, qui utrique et ipsi legationes Athenas miserant. Bellum Atheniensibus magis placuit; itaque infecta re legati Spartani domum redierunt, pacis auctor Andocides, si biographo tradenti fides habenda, in exilium pulsus est. Habita oratio, ut plerisque videtur, auctumno anni 391 (coll. § 20); rectius ad hiemem 392/1 referemus, propter ea quae § 27 leguntur.*) Ceterum genuinam

*) Cf. quae exposuit C. Fuhrius in dissertatione quam supra (p. XIII adn.) laudavi, p. 7 sqq.

non esse orationem et inter veteres Dionysii Halicarnassensis et multorum inter recentiores sententia fuit: quod iudicium nunc recte ab omnibus fere improbatur.

Or. IV *κατ' Ἀλκιβιάδου.* Neque Andocidem haec oratio auctorem habet neque a quoquam unquam habita est, neque omnino haberi potuit. Agitur testarum suffragium, quo tum aut is qui verba facit, aut Alcibiades, aut Nicias in exilium pelli debebat. Orator igitur, postquam questus est iniquitate legum neque accusandi neque defendendi in hac causa facultatem dari, et sese a criminibus adversariorum defendit et Alcibiadem accusat idoneumque probat qui ex urbe eiciatur. Tempus ambiguum: etenim et Alcibiades nondum in Siciliam profectus erat, quod factum a. 415, et Melos ab Atheniensibus integro ante anno capta erat (cf. § 22 sq.), ut nequeamus de tempore ante hiemem 415/4 cogitare. Auctor autem orationis, quisquis fuit, ne voluit quidem Andocidis personam induere: in Phaeacem omnia conveniunt, et id tantum erraverunt qui hoc exposuerunt Taylorus et Vaterus, quod re vera Phaeacis monumentum ingenii hoc nos possidere arbitrati sunt. Est quod mireris criticos veteres, quantum nos compertum habemus, de origine orationis non dubitasse.

---

1.

# ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ.

*Τὴν μὲν παρασκευὴν ὦ ἄνδρες καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, ὥστε με κακῶς ποιεῖν ἐκ παντὸς τρόπου καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως, ἐξ ἀρχῆς ἐπειδὴ τάχιστα ἀφικόμην εἰς τὴν πόλιν ταυτηνί, σχεδόν τι πάντες ἐπίστασθε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων πολλοὺς λόγους ποιεῖσθαι· ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες δεήσομαι ὑμῶν δίκαια καὶ ὑμῖν τε ῥᾴδια χαρίζεσθαι καὶ ἐμοὶ ἄξια πολλοῦ τυχεῖν παρ' ὑμῶν.* καὶ πρῶτον 2
μὲν ἐνθυμηθῆναι ὅτι νῦν ἐγὼ ἥκω οὐδεμιᾶς μοι ἀνάγκης οὔσης παραμεῖναι, οὔτ' ἐγγυητὰς καταστήσας οὔθ' ὑπὸ δεσμῶν ἀναγκασθείς, πιστεύσας δὲ μάλιστα μὲν τῷ δικαίῳ, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν,

*Π. Τ. ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ*] ita veteres quoque, nisi quod Harp. s. v. *ζητητής* laudat *Ἀ. ἐν τῷ π. τῆς ἐνδείξεως*; cf. Vit. § 14.

1. Per totum prooemium latius dispositis litteris ea distinxi, quae ex aliena prooemiorum aliqua collectione Andocides mutuatus est; quod eum fecisse ex eo arguitur, quod eadem ap. Lys. 19, 2 sqq. Isocr. 15, 17 sqq. recurrunt. cf. etiam Clem. Alex. Strom. VI. p. 748. — *τὴν μ. παρ. ὦ ἄνδρες δικασταὶ* Clem. l. c. — *ὥστ' ἐμὲ* AB Bk. haec autem v. usque ad *ταυτηνί* pro suo consilio om. Clem. — *τι*] *τοι* A corr. — *ἐπίστασθε*] *εἴσεσθε* Clem., qui hucusque locum affert. — *ὑμῖν τε* R. ABLZ Bk.: *ὑμῖν γε.*

2. *καὶ* ante *πρῶτον* abesse mal. Bait. — *ἐνθυμήθητε* et *ὑπομεῖναι* Hi.

γνώσεσθαι τὰ δίκαια καὶ μὴ περιόψεσθαί με ἀδίκως
ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν διαφθαρέντα, ἀλλὰ πολὺ
μᾶλλον σώσειν δικαίως κατά τε τοὺς νόμους τοὺς
ὑμετέρους καὶ τοὺς ὅρκους οὓς ὑμεῖς ὀμόσαντες
3 μέλλετε τὴν ψῆφον οἴσειν. εἰκότως δ' ἄν, ὦ ἄνδρες,
τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοιτε περὶ τῶν ἐθελοντῶν εἰς
τοὺς κινδύνους καθισταμένων, ἥνπερ αὐτοὶ περὶ
αὑτῶν ἔχουσιν. ὁπόσοι μὲν γὰρ μὴ ἠθέλησαν ὑπομεῖ-
ναι καταγνόντες αὑτῶν ἀδικίαν, εἰκότως τοι καὶ
ὑμεῖς τοιαῦτα περὶ αὐτῶν γιγνώσκετε οἷά περ καὶ
αὐτοὶ περὶ σφῶν αὐτῶν ἔγνωσαν· ὁπόσοι δὲ πιστεύ-
σαντες μηδὲν ἀδικεῖν ὑπέμειναν, δίκαιοί ἐστε καὶ
ὑμεῖς περὶ τούτων τοιαύτην ἔχειν τὴν γνώμην οἵαν
περ καὶ αὐτοὶ περὶ αὑτῶν ἔσχον, καὶ μὴ προκατα-
4 γιγνώσκειν ἀδικεῖν. αὐτίκα ἐγὼ πολλῶν μοι ἀπαγ-
γελλόντων ὅτι λέγοιεν οἱ ἐχθροὶ ὡς ἄρα ἐγὼ οὔτ'
ἂν ὑπομείναιμι οἰχήσομαί τε φεύγων, — „τί γὰρ
ἂν καὶ βουλόμενος Ἀνδοκίδης ἀγῶνα τοσοῦτον
ὑπομείνειεν, ᾧ ἔξεστι μὲν ἀπελθόντι ἐντεῦθεν ἔχειν
πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ἔστι δὲ ⟨καὶ⟩ πλεύσαντι εἰς
Κύπρον, ὅθεν περ ἥκει, γῆ πολλὴ καὶ ἀγαθὴ διδο-
μένη καὶ δωρεὰ ὑπάρχουσα; οὗτος ἄρα βουλήσεται
περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ κινδυνεῦσαι; εἰς τί

ὑμετέρους AZM Turr.: ἡμετέρους. cf. 100. 105.
3. ἐθελόντων et mox ἥπερ ABLZM. — malim αὑτῶν ἀδικεῖν, cf. § 49. Aesch. 2, 6. — τοι AB Kl. Turr.: αὐτοὶ LZ, ἂν v. (ἄν τοι ed. I.). — γινώσκετε A corr. (ab alia m.; pr. quid habuerit non liquet) Kl. Turr.: γινώσκητε B, γινώσκηται L, γινώσκοιτε Z Ald. Bk., γιγνώσκοιτε Schi. (ed. I). — οἷα Markland. Bk.: ὅσα. περ add. AB Bk.
4. ὑπομείνειεν ᾧ Valck. (R.) Bk.: ὑπομείνει ἐν ᾧ AB, ὑπομείνοι ἐν ᾧ v. — ἔστι δὲ . . . A, unde καὶ add. W. — γῆ cum Valck. et R. Bk.: ἣ AB, ἢ LZ. — δωρεᾶ A. δωρεᾷ Kl.; δωρεὰν ci. R., διδ. δωρεὰ καὶ Wyttenbach., δεδομ. ἐν δωρεᾷ ὑπ. Köpke, διδ. καὶ del. S.



ἀποβλέψας; οὐχ ὁρᾷ τὴν πόλιν ἡμῶν ὡς διάκειται;“
ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες πολὺ τὴν ἐναντίαν τούτοις γνώμην
ἔχω. ἄλλοθί τε γὰρ ὢν πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔχειν 5
στερόμενος τῆς πατρίδος οὐκ ἂν δεξαίμην, τῆς δὲ
πόλεως οὕτω διακειμένης ὥσπερ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ
λέγουσι, πολὺ ἂν αὐτῆς μᾶλλον ἐγὼ πολίτης δεξαίμην
εἶναι ἢ ἑτέρων πόλεων, αἵ ἴσως πάνυ [μοι] δοκοῦ-
σιν ἐν τῷ παρόντι εὐτυχεῖν. ἅπερ γιγνώσκων ἐπι-
τρεψα διαγνῶναι ὑμῖν περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐμαυ-
τοῦ. αἰτοῦμαι οὖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, εὔνοιαν πλείω 6
παρασχέσθαι ἐμοὶ τῷ ἀπολογουμένῳ ἢ τοῖς
κατηγόροις, εἰδότας ὅτι κἂν ἐξ ἴσου ἀκρο-
ᾶσθε, ἀνάγκη τὸν ἀπολογούμενον ἔλαττον
ἔχειν. οἱ μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπι-
βουλεύσαντες καὶ συνθέντες, αὐτοὶ ἄνευ
κινδύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιήσαντο·
ἐγὼ δὲ μετὰ δέους καὶ κινδύνου καὶ διαβολῆς
τῆς μεγίστης τὴν ἀπολογίαν ποιοῦμαι. εἰκὸς
οὖν ὑμᾶς ἐστιν εὔνοιαν πλείω παρασχέσθαι
ἐμοὶ ἢ τοῖς κατηγόροις. ἔτι δὲ καὶ τόδε ἐν- 7
θυμητέον, ὅτι πολλοὶ ἤδη πολλὰ καὶ δεινὰ
κατηγορήσαντες | παραχρῆμα ἐξηλέγχθησαν 2
ψευδόμενοι οὕτω φανερῶς, ὥστε ὑμᾶς πολὺ

5. τῆς πόλεως et πολὺ δ' ἂν codd.: δὲ transponendum esse ci. Schi. (τῆς τε πόλ. et cum Valck. πολύ γ' Sl.). — οἱ post αὐτοὶ add. ABLZ Bk. (ci. R.). — τυχεῖν pr. A. — γινώσκω B et pr. L et corr. A (extremum ω est ab eadem m. quae in § 3 corr.).
6. vv. εὔνοιαν πλείω — κατηγόροις etsi Andocides, certe non auctor prooemii bis posuit: genuina sunt ap. Lys. § 2.
7. ἐξειλέχθησαν AB. cf. Isocr. 16, 7 (Dobr.). —

ἂν ἥδιον δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν κατηγόρων
ἢ παρὰ τῶν κατηγορουμένων· οἱ δὲ αὖ, μαρ-
τυρήσαντες τὰ ψευδῆ (καὶ) ἀδίκως ἀνθρώπους
ἀπολέσαντες, ἑάλωσαν παρ' ὑμῖν ψευδομαρ-
τυριῶν, ἡνίκ' οὐδὲν ἦν ἔτι πλέον τοῖς πεπον-
θόσιν. ὁπότ' οὖν ἤδη πολλὰ τοιαῦτα γεγένη-
ται, εἰκὸς ὑμᾶς ἐστι μήπω τοὺς τῶν κατηγό-
ρων λόγους πιστοὺς ἡγεῖσθαι. εἰ μὲν γὰρ
δεινὰ κατηγόρηται ἢ μή, οἷόν τε γνῶναι ἐκ
τῶν τοῦ κατηγόρου λόγων· εἰ δὲ ἀληθῆ ταῦτά
ἐστιν ἢ ψευδῆ, οὐχ οἷόν τε ὑμᾶς πρότερον
εἰδέναι πρὶν ἂν καὶ ἐμοῦ ἀκούσητε ἀπολογου-
μένου.

8 Σκοπῶ μὲν οὖν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, πόθεν χρὴ
ἄρξασθαι τῆς ἀπολογίας, πότερον ἐκ τῶν τελευταίων
λόγων, ὡς παρανόμως με ἐνέδειξαν, ἢ περὶ τοῦ ψη-
φίσματος τοῦ Ἰσοτιμίδου, ὡς ἄκυρόν ἐστιν, ἢ περὶ
τῶν νόμων καὶ τῶν ὅρκων τῶν γεγενημένων, εἴτε
καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς διδάξω τὰ γεγενημένα. ὃ δέ με
ποιεῖ μάλιστ' ἀπορεῖν, ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ, ὅτι οὐ πάντες
ἴσως ἐπὶ πᾶσι τοῖς κατηγορουμένοις ὁμοίως ὀργίζεσθε,
ἀλλ' ἕκαστός τι ὑμῶν ἔχει πρὸς ὃ βούλοιτο ἄν με
πρῶτον ἀπολογεῖσθαι· ἅμα δὲ περὶ πάντων εἰπεῖν
ἀδύνατον. κράτιστον οὖν μοι εἶναι δοκεῖ ἐξ ἀρχῆς

καὶ ante ἀδίκως addidi ex Lysia § 4. — παρ' ὑμῖν ψευδομαρτυριῶν om. Lys. ψευδομαρτυριῶντες LZ v. ante (R. et) Bk. — ἔτι om. LZM Lys. (Hi.). — γεγένηται Lys. et cum Dobr. Schi. Turr.: γεγένηνται. — ἡγεῖσθαι] πρὶν ἂν καὶ ἡμεῖς εἴπωμεν add. Lys. (qui om. quae sequuntur usque ad finem paragraphi); similia etiam Isocrates.

8. σκοπῶ] ἀπορῶ Hi. — οὖν om. A pr. — λόγων om. LZ Dobr. — ἕκαστός τι ABL Bk.: ἕκ. τις. —



ὑμᾶς διδάσκειν πάντα τὰ γενόμενα καὶ παραλιπεῖν
μηδέν. ἂν γὰρ ὀρθῶς μάθητε τὰ πραχθέντα, ῥαδίως
γνώσεσθ' ἅ μου κατεψεύσαντο οἱ κατήγοροι. τὰ μὲν 9
οὖν δίκαια γιγνώσκειν ὑμᾶς ἡγοῦμαι καὶ αὐτοὺς
παρεσκευάσθαι, οἷσπερ ἐγὼ πιστεύσας ὑπέμεινα,
ὁρῶν ὑμᾶς καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις
περὶ πλείστου τοῦτο ποιουμένους, ψηφίζεσθαι κατὰ
τοὺς ὅρκους· ὅπερ καὶ συνέχει μόνον τὴν πόλιν,
ἀκόντων τῶν οὐ βουλομένων ταῦτα οὕτως ἔχειν·
τάδε δὲ ὑμῶν δέομαι, μετ' εὐνοίας μου τὴν
ἀκρόασιν τῆς ἀπολογίας ποιήσασθαι, καὶ μήτε
μοι ἀντιδίκους καταστῆναι μήτε ὑπονοεῖν τὰ
λεγόμενα μήτε ῥήματα θηρεύειν, ἀκροασα-
μένους δὲ διὰ τέλους τῆς ἀπολογίας τότε
ἤδη ψηφίζεσθαι τοῦτο ὅ τι ἂν ὑμῖν αὐτοῖς
ἄριστον καὶ εὐορκότατον νομίζητε εἶναι.
ὥσπερ δὲ καὶ προεῖπον ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, ἐξ ἀρχῆς 10
περὶ πάντων ποιήσομαι τὴν ἀπολογίαν, πρῶτον μὲν
περὶ αὐτῆς τῆς αἰτίας ὅθεν περ ἡ ἔνδειξις ἐγένετο,
διόπερ εἰς τὸν ἀγῶνα τόνδε κατέστην, περὶ τῶν
μυστηρίων ὡς οὔτε μοι ἠσέβηται οὐδέν οὔτε με-

παραλ.ιπεῖν A[d].

9. ὑμᾶς A[d] ZM Emp. Turr.: ἡμᾶς. — καὶ αὐτοὺς Emp. Turr.: καὶ λόγους (καὶ μὴ λόγ. Schi.). Sed ante οἷσπερ aliqua intercidisse puto, quibus iurisiurandi mentio continebatur. — παρασκευάσθαι BL, παρεσκευάσασθαι Z. — ἔχειν AB Bk. (ci. R.): ἔχει. — τάδε δὲ ὑμῶν κτέ.] cf. Lys. § 11. — μήτε μοι scr.: μήτ' ἐμοί. — μήτε ὑπονοεῖν τ. λ. μήτε ῥήματα θηρεύειν] cf. Antiph. 6, 18: καὶ θηρεύειν καὶ ἐπὶ σμικρῶν ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα. — τοῦτο ὅ τι A M: τοῦθ' ὅ τι. ceterum ὅ τι ἂν ὑμῖν A a corr. habet; pr. fort. om. ἄν. cf. § 11.

10. τόνδε] τοῦδε Z, δὲ AB. — οὔτε μοι scripsi: οὔτ' ἐμοί. — οὐδὲ μεμήν. οὐδ' ὡμολόγ. (codd.) Bk. Schi. Turr. cf. 29; 71. —

μήνυται οὔθ' ὡμολόγηται, οὐδ' οἶδα τοὺς μηνύ-
σαντας ὑμῖν περὶ αὐτῶν οὔτ' εἰ ψευδῆ οὔτ' εἰ
ἀληθῆ ἐμήνυσαν· ταῦθ' ὑμᾶς διδάξω.
11 Ἦν μὲν γὰρ ἐκκλησία τοῖς στρατηγοῖς τοῖς εἰς
Σικελίαν, Νικίᾳ καὶ Λαμάχῳ καὶ Ἀλκιβιάδῃ, καὶ
τριήρης ἡ στρατηγὶς ἤδη ἐξώρμει ἡ Λαμάχου· ἀνα-
στὰς δὲ Πυθόνικος ἐν τῷ δήμῳ εἶπεν· „ὦ Ἀθηναῖοι,
ὑμεῖς μὲν στρατιὰν ἐκπέμπετε καὶ παρασκευὴν το-
σαύτην, καὶ κίνδυνον ἀρεῖσθαι μέλλετε· Ἀλκιβιάδην
δὲ τὸν στρατηγὸν ἀποδείξω ὑμῖν τὰ μυστήρια
ποιοῦντα ἐν οἰκίᾳ μεθ' ἑτέρων, καὶ ἐὰν ψηφίσησθε
ἄδειαν (ᾧ) ἐγὼ κελεύω, θεράπων ὑμῖν ἐνθάδε ἑνὸς
τῶν ἀνδρῶν ἀμύητος ὢν ἐρεῖ τὰ μυστήρια· εἰ δὲ
μή, χρῆσθε ἐμοὶ ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ, ἐὰν μὴ τἀληθῆ
12 λέγω.“ ἀντιλέγοντος δὲ Ἀλκιβιάδου πολλὰ καὶ
ἐξάρνου ὄντος ἔδοξε τοῖς πρυτάνεσι τοὺς μὲν ἀμυή-
τους μεταστήσασθαι, αὐτοὺς δ' ἰέναι ἐπὶ τὸ μειρά-
κιον ὃ ὁ Πυθόνικος ἐκέλευε. καὶ ᾤχοντο, καὶ
ἤγαγον θεράποντα Πολεμάρχου· Ἀνδρόμαχος αὐτῷ
ὄνομα ἦν. ἐπεὶ δὲ ἐψηφίσαντο αὐτῷ τὴν ἄδειαν,
ἔλεγεν ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ Πουλυτίωνος γίγνοιτο
μυστήρια· Ἀλκιβιάδην μὲν οὖν καὶ Νικιάδην καὶ

οὐδ' οἶδα scripsi: οὔτ' οἶδα. cf. 29.

11. λα.μάχω et λα.μάχου A. — ἀρεῖσθαι Bk.: αἱρεῖσθαι. fort. autem adiectivum ad κινδ. appositum interciderit. — ᾧ] om. ABLZ; ὡς add. v. Bk., qui adicit: „praestat fort. ᾧ“. — ἐνθάδε ἑνὸς τῶν scripsi: ἑνὸς τῶν ἐνθάδε. — ἂν ὑμῖν a corr. habet A (pr. om ἂν?)

12. Πολεμάρχου cum R. Bk.: ἀλκιβιάδου πολέμαρχον. Illud tamen huic coniecturae obstat, quod Polemarchi nomen inter cetera § 13 non occurrit. itaque Ἀρχεβιάδου πρὸς τὸν πολ. cum R. (qui Ἀλκιβ.) ci. Helbig. num Πολυστράτου, qui homo solus comprehensus et supplicio affectus est? — οὖν



Μέλητον, τούτους μὲν αὐτοὺς εἶναι τοὺς ποιοῦντας,
συμπαρεῖναι δὲ καὶ ὁρᾶν τὰ γιγνόμενα καὶ ἄλλους,
παρεῖναι δὲ καὶ δούλους, ἑαυτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν
καὶ Ἱκέσιον τὸν αὐλητὴν καὶ τὸν Μελήτου δοῦλον.
πρῶτος μὲν οὗτος ταῦτα ἐμήνυσε, καὶ ἀπέγραψε 13
τούτους· ὧν Πολύστρατος | μὲν συνελήφθη καὶ 3
ἀπέθανεν, οἱ δὲ ἄλλοι φεύγοντες ᾤχοντο, καὶ αὐτῶν
ὑμεῖς θάνατον κατέγνωτε. *Καί μοι λαβὲ καὶ ἀνά-
γνωθι αὐτῶν τὰ ὀνόματα.*

*ΟΝΟΜΑΤΑ.* Τούσδε Ἀνδρόμαχος ἐμήνυσεν· Ἀλκιβιά-
δην, Νικιάδην, Μέλητον, Ἀρχεβιάδην, Ἄρχιππον,
Διογένη, Πολύστρατον, Ἀριστομένη, Οἰωνίαν, Παναίτιον.

Πρώτη μὲν ὦ ἄνδρες μήνυσις ἐγένετο αὕτη ὑπὸ 14
Ἀνδρομάχου κατὰ τούτων τῶν ἀνδρῶν. *Καί μοι
κάλει Διόγνητον.*

Ἦσθα ζητητής, ὦ Διόγνητε, ὅτε Πυθόνικος εἰσήγ-
γειλεν ἐν τῷ δήμῳ περὶ Ἀλκιβιάδου; Ἦν. Οἶσθα οὖν
μηνύσαντα Ἀνδρόμαχον τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ Πουλυτίωνος
γιγνόμενα; Οἶδα. Τὰ ὀνόματα οὖν τῶν ἀνδρῶν ἐστι
ταῦτα, καθ' ὧν ἐμήνυσεν; Ἔστι ταῦτα.

om. pr. A. — μέλητον A (Bk.): μέλιτον. ita semper A plerumque etiam BL hoc nomen scriptum exhibent. — καὶ ante Ἱκέσιον del. Valck.

13. πρῶτον A pr. — μὲν ante οὗτος a corr. habere videtur A. — ΟΝΟΜΑΤΑ e codd. add. Bk. (ci. Markl. R.) — Διογένη Schi.: Διογένην. cf. infra Ἀριστομένη (ita codd., Ἀριστομένην Ald.). — Οἰωνίαν restituendum erat e fragmento tituli poletarum (C. I. Att. I, 275): Ἰωνίαν. Praeter alia nomina (v. ad § 15. 16. 17. 35) haec in his fragmentis (C. I. A. I, 274 sqq.; Ἀθήναιον 1878 p. 205) inveniuntur: Οἰωνίου τοῦ Οἰωνο —, Π]αναιτίου (276), Πολυστράτου Διο — — Ἀγκυλῆθεν (277), Νικι[άδου (Ἀθήν. l. c.).

14. τῇ Πουλυτ. A Bk.: τοῦ Πουλ.

15 *Δευτέρα τοίνυν μήνυσις ἐγένετο. Τεῦκρος ἦν ἐνθάδε μέτοικος, ὃς ᾤχετο Μέγαράδε ὑπεξελθών, ἐκεῖθεν δὲ ἐπαγγέλλεται τῇ βουλῇ, εἴ οἱ ἄδειαν δοῖεν, μηνύσειν περί (τε) τῶν μυστηρίων, συνεργὸς ὤν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ποιοῦντας μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ περὶ τῶν Ἑρμῶν τῆς περικοπῆς ἃ ᾔδει. ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς, ἦν γὰρ αὐτοκράτωρ, ᾤχοντο ἐπ' αὐτὸν Μέγαράδε· καὶ κομισθείς, ἄδειαν εὑρόμενος, ἀπογράφει τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ. καὶ οὗτοι κατὰ τὴν Τεύκρου μήνυσιν ᾤχοντο φεύγοντες. Καί μοι λαβὲ καὶ ἀνάγνωθι τὰ ὀνόματα αὐτῶν.*

*ΟΝΟΜΑΤΑ. Τούσδε Τεῦκρος ἐμήνυσε· Φαῖδρον, Γνιφωνίδην, Ἰσόνομον, Ἡφαιστόδωρον, Κηφισόδωρον, ἑαυτόν, Διόγνητον, Σμινδυρίδην, Φιλοκράτη, Ἀντιφῶντα, Τείσαρχον, Παντακλέα.*

*Μέμνησθε δέ, ὦ ἄνδρες, ὅτι καὶ ταῦθ' ὑμῖν προσομολογεῖται ἅπαντα.*

16 *Τρίτη μήνυσις ἐγένετο. ἡ γυνὴ Ἀλκμεωνίδου, γενομένη δὲ καὶ Δάμωνος, — Ἀγαρίστη ὄνομα αὐτῇ — αὕτη ἐμήνυσεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ Χαρμίδου τῇ παρὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον μυστήρια ποιεῖν Ἀλκιβιάδην*

15. *ἐπαγγέλλεται* AB Bk.: *ἐπαγγέλλετο* L, *ἐπαγγέλετο* ZM, *ἐπηγγέλλετο* v. — *τε* post *περὶ* addidi coll. § 34 (*μην. καὶ π. τ. μυστ., σ. ὤν, τοὺς ἄλλ.* Li.). — *εὑρόμενος* AB Bk.: *εὑράμενος*. verba *ἄδ. εὑρ.* del. Li. — *ΟΝΟΜΑΤΑ* in mg. add. A[d]. — C. I. A. I, 277: *Κηφισοδώρου μετοίκου ἐμ Πειρα[ιεῖ]*. — *Φιλοκράτη* Schi.: *Φιλοκράτην*. — *Τείσαρχον* scripsi: *Τίσαρχον*. — *ὅτι* om. pr. A. — *προσωμολόγηται* cum mg. Ald. (ubi *προσωμολόγητε* est) et R. Turr.

16. *Ἀλκμεωνίδου* scripsi: *Ἀλκμαιωνίδου* ZM, *Ἀλκμαιονίδου* v. — *τὸ Ὀλυμπιεῖον* ci. R. S.: *τὸ Ὀλύμπιον* A Bk., *τὸν Ὀλύμπιον* v. — *ἀδίμαντον* ABLZ. — in titulorum fragmentis



*καὶ Ἀξίοχον καὶ Ἀδείμαντον· καὶ ἔφυγον οὗτοι πάντες ἐπὶ ταύτῃ τῇ μηνύσει.*

*Ἔτι μήνυσις ἐγένετο μία. Λυδὸς ὁ Φερεκλέους* 17
*τοῦ Θημακέως ἐμήνυσε μυστήρια γίγνεσθαι ἐν τῇ
οἰκίᾳ Φερεκλέους τοῦ δεσπότου τοῦ ἑαυτοῦ, ἐν
Θημακῷ· καὶ ἀπογράφει τούς τε ἄλλους, καὶ τὸν
πατέρα ἔφη τὸν ἐμὸν παρεῖναι μέν, καθεύδειν δὲ
ἐγκεκαλυμμένον. Σπεύσιππος δὲ βουλεύων παραδίδωσιν αὐτοὺς τῷ δικαστηρίῳ. κἄπειτα ὁ πατὴρ
καταστήσας ἐγγυητὰς ἐγράψατο τὸν Σπεύσιππον
παρανόμων, καὶ ἠγωνίσατο ἐν ἑξακισχιλίοις Ἀθηναίων, καὶ μετέλαβε δικαστῶν τοσούτων οὐδὲ διακοσίας ψήφους ὁ Σπεύσιππος. ὁ δὲ πείσας καὶ
δεόμενος μεῖναι τὸν πατέρα ἐγὼ ἦν μάλιστα, εἶτα
δὲ καὶ οἱ ἄλλοι συγγενεῖς. Καί μοι κάλει Καλλίαν* 18
*καὶ Στέφανον, κάλει δὲ καὶ Φίλιππον καὶ Ἀλέξιππον· οὗτοι γάρ εἰσιν Ἀκουμενοῦ καὶ Αὐτοκράτορος συγγενεῖς, οἳ ἔφυγον ἐπὶ τῇ Λυδοῦ μηνύσει· τοῦ μὲν ἀδελφιδοῦς ἐστιν Αὐτοκράτωρ, τοῦ δὲ θεῖος Ἀκουμενός· οἷς προσήκει μισεῖν μὲν τὸν ἐξελάσαντα*

(v. ad § 13) haec sunt: *Ἀξιόχου τοῦ Ἀλκιβιάδου Σκα[μβωνίδου], Ἀδειμάντου τοῦ Λευκολοφίδου Σκα[μβωνίδου]* (274. 275. 276). — *ἔφυγον* scripsi coll. §§ 26. 35. 55. 67. 68: *ἔφευγον*.

17. Phereclis nomen est *Ἀθήν.* l. c. (v. ad § 13). — *Θημακέως*] *μαθηκέως* BLZ. cf. Harp. s. v. — *θη.α.κῶ* A pr. — *βουλεύων*] *βασιλεύων* Sl. Bk. Schi., cui coniecturae recte adversatur Bgk. ep. ad. Schill. p. 113 (Turr.). — *γραφὴν* post *παραν.* add. Ald., om. codd. (in lacuna BLZM). — *ὁ δὲ πείσας ὑπομεῖναι τ. π.* Hi.

18. *ἀκουμένου* et *ἀκούμενος* codd. — *οἳ ἔφυγον* et *δι' ὅντινα ἔφυγον* scripsi: erat *ἔφευγον*. cf. ad § 16. —

ἐκείνους, εἰδέναι δὲ μάλιστα δι' ὅντινα ἔφυγον.
Βλέπετε εἰς τούτους, καὶ μαρτυρεῖτε εἰ ἀληθῆ λέγω.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Τὰ μὲν γενόμενα ἠκούσατε, ὦ ἄνδρες, καὶ ὑμῖν
οἱ μάρτυρες μεμαρτυρήκασιν· ἃ δὲ οἱ κατήγοροι
ἐτόλμησαν εἰπεῖν, ἀναμνήσθητε. οὕτω γὰρ καὶ δί-
καιον ἀπολογεῖσθαι, ἀναμιμνήσκοντα τοὺς τῶν κατη-
γόρων λόγους ἐξελέγχειν. ἔλεξαν γὰρ ὡς ἐγὼ μηνύ-
σαιμι περὶ τῶν μυστηρίων, ἀπογράψαιμί τε τὸν πα-
τέρα τὸν ἐμαυτοῦ παρόντα, καὶ γενοίμην μηνυτὴς
κατὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ, λόγον οἶμαι πάντων
δεινότατόν τε καὶ ἀνοσιώτατον λέγοντες. ὁ μὲν γὰρ
ἀπογράψας αὐτὸν Λυδὸς ἦν ὁ Φερεκλέους, ὁ δὲ
πείσας ὑπομεῖναι καὶ μὴ οἴχεσθαι φεύγοντα ἐγώ,
πολλὰ ἱκετεύσας καὶ λαμβανόμενος τῶν γονάτων.
20 καίτοι τί ἐβουλόμην, εἰ ἐμήνυσα μὲν κατὰ τοῦ πα-
4 τρός, ὡς οὗτοί φασιν, ἱκέτευον δὲ τὸν | πατέρα
μείναντά τι παθεῖν ὑπ' ἐμοῦ; καὶ ὁ πατὴρ ἐπείσθη
ἀγῶνα τοιοῦτον ἀγωνίσασθαι, ἐν ᾧ δυοῖν τοῖν μεγί-
στοιν κακοῖν οὐκ ἦν αὐτῷ ἁμαρτεῖν; ἢ γὰρ ἐμοῦ

μαρτυρεῖτ. A. pr. — *ΜΑΡΤΥΡΕΣ* om. A[d], sed in lacuna punctum rubrum habet.

19. *γενόμενα* Sl. Bk.: *γινόμενα*. — *ἡμῖν* A[d]. — *οὕτω* cum R. Bk. Turr.: *οὐ*, quod cum Foertschio retinet Schi., interrogationis signo post *ἐξελ.* posito. — *ἀναμιμνήσκοντα* Luzac. Turr.: *ἀναμιμνήσκοντας*, quod cum Foertsch. retinet Schi. — *τε* post *ἀνοσιώτ.* om. pr. A. cf. C. Fuhrium Mus. Rhen. XXXIII, 578 sq. — *αὐτὸν* AZ mg. Ald. R.: *αὐτῶν*. — *λαμβανόμενος* A Bk. (ci. R.): *καταλαμβ.* (*λαβόμ.* Hi.).

20. *δυεῖν* A pr. — *ἁμαρτεῖν*] „nonne addendum *θατέρου*?“ post R. Bk. cf. autem Schi. ad Sl. et Turr. — *ἢ γὰρ*] *ἢ* a corr. habet A. —



δόξαντος τὰ ὄντα μηνῦσαι κατ' ἐκείνου ὑπ' ἐμοῦ
ἀποθανεῖν, ἢ αὐτῷ σωθέντι ἐμὲ ἀποκτεῖναι. ὁ γὰρ
νόμος οὕτως εἶχεν· εἰ μὲν τἀληθῆ μηνύσειέ τις,
εἶναι τὴν ἄδειαν, εἰ δὲ τὰ ψευδῆ, τεθνάναι. καὶ μὲν
δὴ τοῦτό γε ἐπίστασθε πάντες, ὅτι ἐσώθην καὶ ἐγὼ
καὶ ὁ ἐμὸς πατήρ· οἷόν τε δ' οὐκ ἦν, εἴπερ ἐγὼ
μηνυτὴς ἐγενόμην περὶ τοῦ πατρός, ἀλλ' ἢ ἐμὲ ἢ
ἐκεῖνον ἔδει ἀποθανεῖν. φέρε δὴ τοίνυν, εἰ καὶ ὁ 21
πατὴρ ἐβούλετο ὑπομένειν, τοὺς φίλους ἂν οἴεσθε
ἢ ἐπιτρέπειν αὐτῷ μένειν ἢ ἐγγυήσασθαι, ἀλλ' οὐκ
ἂν παραιτεῖσθαι καὶ δεῖσθαι ἀπιέναι ὅπου [ἂν]
ἔμελλεν αὐτὸς σωθήσεσθαι ἐμέ τε οὐκ ἀπολεῖν; ἀλλὰ 22
γὰρ καὶ ὅτε Σπεύσιππον ἐδίωκεν ὁ πατὴρ τῶν
παρανόμων, αὐτὰ ταῦτα ἔλεγεν, ὡς οὐδεπώποτε
ἔλθοι εἰς Θημακὸν ὡς Φερεκλέα· ἐκέλευε δὲ βασανίσαι
τὰ ἀνδράποδα, καὶ μὴ τοὺς μὲν παραδιδόντας μὴ
ἐθέλειν ἐλέγχειν, τοὺς δὲ μὴ θέλοντας ἀναγκάζειν.
ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ὡς ἅπαντες
ἴστε, τί ὑπελείπετο τῷ Σπευσίππῳ λέγειν, εἰ ἀληθῆ
οἴδε λέγουσιν, ἀλλ' ἢ „Ὦ Λεωγόρα, τί βούλει περὶ
θεραπόντων λέγειν; οὐχ ὁ υἱὸς οὑτοσὶ μεμήνυκε
κατὰ σοῦ, καὶ φησί σε παρεῖναι ἐν Θημακῷ; ἔλεγχε
σὺ τὸν πατέρα, ἢ οὐκ ἔστι σοι ἄδεια.“ ταυτὶ ἔλεγεν
αν ὁ Σπεύσιππος, ὦ ἄνδρες, ἢ οὔ; ἐγὼ μὲν οἶμαι.

*τὰ ψευδῆ*] *τὰ* om. pr. A.

21. *ἂν* post *ὅπου* del. Dobr. Bait. — *ἔμελεν* ut videtur A pr.; *αὐτὸς* corr. addidisse videtur. nonne *αὐτός τε*?

22. *τῶν* ante *παραν.* del Valck. — *οὐδέποτε* A pr. — *ἔλθῃ* A et pr. L. — *καὶ μὴ τοὺς μὲν*] *κ* . . . . . . . A pr. — *'θέλοντας* Bait. Turr. — *Λεωγόρα* Bk. (et A[d]): *λεώγρ*. A sec. Bk., *λέω* ante lac. B, lac. solam habent LZM, *ἄνθρωπε* v. — *μεμύνηκε* A[d].

23 εἰ τοίνυν ἀνέβην ἐπὶ δικαστήριον, ἢ λόγος τις περὶ
ἐμοῦ ἐγένετο, ἢ μήνυσίς τις ἐμή ἐστιν ἢ ἀπογραφή,
μὴ ὅτι ἐμὴ καθ' ἑτέρου, ἀλλ' εἰ καὶ ἄλλου τινὸς
κατ' ἐμοῦ, ἐλεγχέτω με ὁ βουλόμενος ἐνταῦθα ἀνα-
βάς. ἀλλὰ γὰρ λόγον ἀνοσιώτερον καὶ ἀπιστότερον
οὐδένα πώποτ' ἐγὼ εἰπόντα οἶδα, οἳ τοῦτο μόνον
ἡγήσαντο δεῖν, τολμῆσαι κατηγορῆσαι· εἰ δ' ἐλεγχθή-
24 σονται ψευδόμενοι, οὐδὲν αὐτοῖς ἐμέλησεν. ὥσπερ
οὖν, εἰ ἀληθῆ ἦν ταῦτα ἅ μου κατηγόρησαν, ἐμοὶ
ἂν ὠργίζεσθε καὶ ἠξιοῦτε δίκην τὴν μεγίστην ἐπιτι-
θέναι, οὕτως ἀξιῶ ὑμᾶς, γιγνώσκοντας ὅτι ψεύδονται,
πονηρούς τε αὐτοὺς νομίζειν, χρῆσθαί τε τεκμηρίῳ
ὅτι εἰ τὰ δεινότατα τῶν κατηγορηθέντων περιφανῶς
ἐλέγχονται ψευδόμενοι, ἦ που τά γε πολλῷ φαυλό-
τερα ῥᾳδίως ὑμῖν ἀποδείξω ψευδομένους αὐτούς.
25 Αἱ μὲν μηνύσεις ὧδε περὶ τῶν μυστηρίων αὗται
ἐγένοντο τέτταρες· οἳ δὲ ἔφυγον καθ' ἑκάστην μή-
νυσιν, ἀνέγνων ὑμῖν τὰ ὀνόματα αὐτῶν, καὶ οἱ
μάρτυρες μεμαρτυρήκασιν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἐγὼ
πιστότητος ὑμῶν ἕνεκα, ὦ ἄνδρες, τάδε ποιήσω.
τῶν γὰρ φυγόντων ἐπὶ τοῖς μυστηρίοις οἱ μέν τινες
ἀπέθανον φεύγοντες, οἱ δ' ἥκουσι καὶ εἰσὶν ἐνθάδε

23. ἐμὴ] ὡς ἐμὴ Ald. — ἢ c. R. Bk.: ἡ ABLZ v. — ἀνοσιώτερον καὶ ἀπιστότερον cum R. Bk.: ἀνοσιώτατον καὶ ἀπιστότατον. — οὐδένας cum R. Bk. — εἰπόντα (ed. I.) dedisse vid. pr. A Li.: εἰπόντας (ed. I). — οὐδὲν αὐτοῖς codd. mg. Ald. Valck. R.: οὐδὲ νῦν τοῖς.

24. μου Dobr. Turr.: με. — τά γε Bk.: τάγα A (litt. γ fort. corr.), τάγα B, τἄλλα v., τά γ' ἄλλα c. Dobr. (qui τά γ' ἄ. πολλῷ φαυλότερον ὑμῖν) Turr., τάχα ed. I, τά γε φαυλότερα πολλῷ ῥᾷον ὑμῖν Hi.

25. ἔφυγον et φυγόντων scripsi: ἔφευγον et φευγόντων. cf. ad § 16. — ἐπὶ τοῖς ci. R. (coll. § 35) Bk.: ἐν τοῖς.



καὶ πάρεισιν ὑπ' ἐμοῦ κεκλημένοι. ἐγὼ οὖν ἐν τῷ 26
ἐμῷ λόγῳ δίδωμι τῷ βουλομένῳ ἐμὲ ἐλέγξαι ὅτι
ἔφυγέ τις αὐτῶν δι' ἐμὲ ἢ ἐμήνυσα κατά του, ἢ
οὐχ ἕκαστοι ἔφυγον κατὰ τὰς μηνύσεις ταύτας ἃς
ἐγὼ ὑμῖν ἀπέδειξα. καὶ ἐάν τις ἐλέγξῃ με ὅτι ψεύ-
δομαι, χρήσασθέ μοι ὅ τι βούλεσθε. καὶ σιωπῶ, καὶ
παραχωρῶ, εἴ τις ἀναβαίνειν βούλεται.

Φέρε δή, ὦ ἄνδρες, μετὰ ταῦτα τί ἐγένετο; 27
ἐπειδὴ αἱ μηνύσεις ἐγένοντο, περὶ τῶν μηνύτρων,
ἦσαν γὰρ κατὰ τὸ Κλεωνύμου ψήφισμα χίλιαι
δραχμαί, κατὰ δὲ τὸ Πεισάνδρου μύριαι, περὶ δὲ
τούτων ἠμφισβήτουν οὗτοί τε οἱ μηνύσαντες καὶ
Πυθόνικος, φάσκων πρῶτος εἰσαγγεῖλαι, καὶ Ἀνδρο-
κλῆς ὑπὲρ τῆς βουλῆς. ἔδοξεν οὖν τῷ δήμῳ ἐν τῷ 28
τῶν θεσμοθετῶν δικαστηρίῳ τοὺς μεμυημένους
ἀκούσαντας τὰς μηνύσεις ἃς ἕκαστος ἐμήνυσε, δια-
δικάσαι. καὶ ἐψηφίσαντο πρώτῳ μὲν Ἀνδρομάχῳ,
δευτέρῳ δὲ Τεύκρῳ, καὶ ἔλαβον Παναθηναίων τῷ
ἀγῶνι Ἀνδρόμαχος μὲν μυρίας δραχμάς, Τεῦκρος
δὲ χιλίας. Καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

| Περὶ μὲν τῶν μυστηρίων, ὦ ἄνδρες, ὧν εἵνεκα 29
ἡ ἔνδειξις ἐγένετο καὶ περὶ ὧν ὑμεῖς οἱ μεμυημένοι
εἰσεληλύθατε, ἀποδέδεικταί μοι ὡς οὔτε ἠσέβηκα

26. ἐλέγξαι pr. A Turr.: ἐξελέγξαι. — κατά του Sl.: κατ' αὐτοῦ. — post hanc' § addendum dicit S. ΔΙΑΝΑ-ΠΑΥΣΙΣ vel simile quid.

27. κατὰ μὲν τὸ Κλ. ψ?

28. μυήσεις $A^d$ pr., μυνήσεις $A^d$ corr. — πα .. θηναίων A pr. — ΜΑΡΤΥΡΕΣ in mg. add. $A^d$ it. 46.

29. μεμύηκα $A^d$ pr., μεμύνηκα $A^d$ corr. —

οὔτε μεμήνυκα περὶ οὐδενὸς οὔτε ὡμολόγηκα περὶ
αὐτῶν, οὐδὲ ἔστι μοι ἁμάρτημα περὶ τὼ θεὼ οὔτε
μεῖζον οὔτ' ἔλαττον οὐδὲ ἕν. ὅπερ ἐμοὶ περὶ πλείστου
ἐστὶν ὑμᾶς πεῖσαι. καὶ γὰρ οἱ λόγοι τῶν κατη-
γόρων, (οἳ) ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ φρικώδη ἀνωρθίαζον,
καὶ λόγους εἶπον ὡς πρότερον ἑτέρων ἁμαρτόντων
καὶ ἀσεβησάντων περὶ τὼ θεώ, οἷα ἕκαστος αὐτῶν
30 ἔπαθε καὶ ἐτιμωρήθη — τούτων οὖν ἐμοὶ τῶν λόγων
ἢ τῶν ἔργων τί προσήκει; ἐγὼ γὰρ πολὺ μᾶλλον
ἐκείνων (ταῦτα) κατηγορῶ, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτό φημι
δεῖν ἐκείνους μὲν ἀπολέσθαι, ὅτι ἠσέβησαν, ἐμὲ δὲ
σῴζεσθαι, ὅτι οὐδὲν ἡμάρτηκα. ἦ δεινόν γ' ἂν εἴη,
εἰ ἐμοὶ ὀργίζοισθε ἐπὶ τοῖς ἑτέρων ἁμαρτήμασι, καὶ
τὴν εἰς ἐμὲ διαβολὴν εἰδότες ὅτι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν
τῶν ἐμῶν λέγεται, κρείττω τῆς ἀληθείας ἡγήσεσθε.
δηλονότι γὰρ τοῖς μὲν ἡμαρτηκόσι τὰ τοιαῦτα
ἁμαρτήματα οὐκ ἔστιν ἀπολογία ὡς οὐκ ἐποίησαν·
ἡ γὰρ βάσανος δεινὴ παρὰ τοῖς εἰδόσιν· ἐμοὶ δὲ ὁ
ἔλεγχος ἥδιστος, ἐν οἷς ὑμῶν οὐδέν με δεῖ δεόμενον
οὐδὲ παραιτούμενον σωθῆναι ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ αἰτίᾳ,
ἀλλ' ἐλέγχοντα τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους καὶ
31 ὑμᾶς ἀναμιμνήσκοντα τὰ γεγενημένα, οἵ τινες ὅρκους

οὐδὲ ἕν] οὐδέν A. — καὶ γὰρ οἱ λόγοι κτἑ.] si addas οἵ, nihil in his cum Andocide non convenire videtur, neque cuiquam eorum qui praeterea mutare tentarunt conatus prospere cessit (οἱ λ. τ. κατ. del. Usener.). — ἀνωρθίαζον] cf. Harp.: ἀνωρθ. ἀντὶ τοῦ ὄρθιον βοῶντες ἔλεγον Ἀνδοκίδης, et Suid. et B. A. I p. 412. Eurip. Andr. 1148 et Aesch. Ch. 271 confert Kö.

30. γ' ἂν codd. Bk. (ci. R.): γὰρ. — ἡγήσαισθε cum R. Bk. (vulg. ret. Schi. Turr.). — malim δεινὴ (ἡ) παρὰ. — τῇ τοιαύτῃ pr. A W.: τοιαύτῃ. — ἀναμιμνήσκοντα ci. R. Bait.: ἀναμιμνήσκω.



μεγάλους ὀμόσαντες οἴσετε τὴν ψῆφον περὶ ἐμοῦ,
καὶ ἀρασάμενοι τὰς μεγίστας ἀρὰς ὑμῖν τε αὐτοῖς
καὶ παισὶ τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν, ἦ μὴν ψηφιεῖσθαι
περὶ ἐμοῦ τὰ δίκαια, πρὸς δὲ τούτοις μεμύησθε καὶ
ἑωράκατε τοῖν θεοῖν τὰ ἱερά, ἵνα τιμωρήσητε μὲν
τοὺς ἀσεβοῦντας, σῴζητε δὲ τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας.
νομίσατε τοίνυν ἀσέβημα οὐδὲν ἔλαττον εἶναι τοὺς 32
μηδὲν ἠδικηκότας ἀσεβεῖν καταγνῶναι ἢ τοὺς ἠσε-
βηκότας μὴ τιμωρεῖσθαι. ὥστ' ἐγὼ ὑμῖν πολὺ μᾶλλον
τῶν κατηγόρων πρὸς τοῖν θεοῖν ἐπισκήπτω, ὑπέρ
τε τῶν ἱερῶν ἃ εἴδετε, καὶ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων οἳ
τῆς ἑορτῆς ἕνεκα ἔρχονται δεῦρο· εἰ μέν τι ἠσέβηκα
ἢ ὡμολόγηκα ἢ ἐμήνυσα κατά τινος ἀνθρώπων, ἢ
ἄλλος τις περὶ ἐμοῦ, ἀποκτείνατέ με· οὐ παραιτοῦ-
μαι· εἰ δὲ οὐδὲν ἡμάρτηταί μοι, καὶ τοῦτο ὑμῖν 33
ἀποδείκνυμι σαφῶς, δέομαι ὑμῶν αὐτὸ φανερὸν
τοῖς Ἕλλησι πᾶσι ποιῆσαι, ὡς ἀδίκως εἰς τόνδε τὸν
ἀγῶνα κατέστην. ἐὰν γὰρ μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον
μέρος τῶν ψήφων καὶ ἀτιμωθῇ ὁ ἐνδείξας ἐμὲ
Κηφίσιος οὑτοσί, οὐκ ἐξέσται αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν
τοῖν θεοῖν εἰσιέναι, ἢ ἀποθανεῖται. εἰ οὖν ὑμῖν
δοκῶ ἱκανῶς περὶ τούτων ἀπολελογῆσθαι, δηλώ-

31. ἀσάμενοι ut videtur pr. A. — παισὶ A et corr. B (Bk): πᾶσι. — ἤ (ἦ) μὴν ψηφιεῖσθαι AB (ἦ μὴν . . . ψηφιεῖσθαι pr. A) Kl. Schi. Turr.: εἰ μὴ ψηφιεῖσθε.

32. ἐπισκήπτω] cf. Harp. s. v. ἐπεσκήψατο: τὸ δὲ ἐπισκήπτω ἀντὶ τοῦ μετά τινος ἐπιθειασμοῦ λέγω καὶ οἷον ἐξορκίζω Ἀνδ. τε ἐν τῷ περὶ τῶν μυστηρίων καὶ Λυσίας — —. εἰρήκασιν. — εἴδετε A Bk.: ἴδετε. — ἕνεκα scripsi: ἕνεκεν. — μεμήνυκα Bait., sicut est § 29. ἐγώ desiderat Hi.

33. αὐτὸ] αὖ τοῦτο Emp. — Κηφίσιος auct. Steph. Bk.: Κηφήσιος. — ἐξέσται scripsi: ἔξεστιν. — ὑμῖν δοκῶ AB Bk.: δοκῶ ὑμῖν. — ἀπολελογῆσθαι AB Bk. (ci. Sl.): ἀπολογεῖσθαι.

σατέ μοι, ἵνα προθυμότερον περὶ τῶν ἄλλων ἀπολογῶμαι.

34 Περὶ δὲ τῶν ἀναθημάτων τῆς περικοπῆς καὶ τῆς μηνύσεως, ὥσπερ καὶ ὑπεσχόμην ὑμῖν, οὕτω καὶ ποιήσω· ἐξ ἀρχῆς γὰρ ὑμᾶς διδάξω ἅπαντα τὰ γεγενημένα. ἐπειδὴ Τεῦκρος ἦλθε Μεγαρόθεν, ἄδειαν εὑρόμενος μηνύει περί τε τῶν μυστηρίων (καὶ) ἃ ᾔδει ἐκ τῶν περικοψάντων τὰ ἀναθήματα, καὶ ἀπογράφει δυοῖν δέοντας εἴκοσιν ἄνδρας. ἐπειδὴ δὲ οὗτοι ἀπεγράφησαν, οἱ μὲν αὐτῶν φεύγοντες ᾤχοντο, οἱ δὲ συλληφθέντες ἀπέθανον κατὰ τὴν Τεύκρου μήνυσιν. Καί μοι ἀνάγνωθι αὐτῶν τὰ ὀνόματα.

35 *ΟΝΟΜΑΤΑ.* Τεῦκρος ἐπὶ τοῖς Ἑρμαῖς ἐμήνυσεν Εὐκτήμονα, Γλαύκιππον, Εὐρύμαχον, Πολύευκτον, Πλάτωνα, Ἀντίδωρον, Χάριππον, Θεόδωρον, Ἀλκισθένη, Μενέστρατον, Ἐρυξίμαχον, Εὐφίλητον, Εὐρυδάμαντα, Φερεκλέα, Μέλητον, Τιμάνθη, Ἀρχίδαμον, Τελένικον.

Τούτων τοίνυν τῶν ἀνδρῶν οἱ μὲν ἥκουσι καὶ εἰσὶν ἐνθάδε, τῶν δὲ ἀποθανόντων εἰσὶ πολλοὶ προσήκοντες· ὧν ὅστις βούλεται, ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ ἀναβάς με ἐλεγξάτω ἢ ὡς ἔφυγέ τις δι᾽ ἐμὲ τούτων τῶν ἀνδρῶν ἢ ὡς ἀπέθανεν.

36 Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐγένετο, Πείσανδρος καὶ Χαρι-

34. (καὶ) ἃ ᾔδει ἐκ τῶν („quae audiverat ex —“) scripsi coll. § 15: ἃ ᾔδει ἐκ τῶν codd., ἃ ᾔ. καὶ τῶν Ald. Bk., ἃ ᾔ., καὶ ἐκ τ. deleto καὶ quod sequitur Ros. — εἴκοσι A^d pr. — ἐπειδὴ δὲ codd. Bk. (ci. R.): om. δὲ v.

35. Ἀλκισθένη et Τιμάνθη Schi.: Ἀλκισθένην et Τιμάνθην. — Ἐρυξίμαχον cum Steph. Bk.: εὐρυξίμαχον A, εὐριξύμαχον BLZ, εὐριξίμαχον Ald. — Εὐφίλητον] cf. C. I. A. I, 274, Suppl. p. 35 (v. ad § 13): Εὐφιλήτου Τιμοθέου Κ[υ]δαθη[ναιῶς. — εὐρυμάδαντα AB, εὐροδάμαντα Z.



κλῆς, ὄντες μὲν τῶν ζητητῶν, δοκοῦντες | δ᾽ ἐν 6
ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ εὐνούστατοι εἶναι τῷ δήμῳ, ἔλεγον
ὡς εἴη τὰ ἔργα τὰ γεγενημένα οὐκ ὀλίγων ἀνδρῶν
ἀλλ᾽ ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου καταλύσει, καὶ χρῆναι ἐπι-
ζητεῖν καὶ μὴ παύσασθαι. καὶ ἡ πόλις οὕτως διέκειτο,
ὥστ᾽ ἐπειδὴ τὴν βουλὴν εἰς τὸ βουλευτήριον ὁ κῆρυξ
ἀνείποι ἰέναι καὶ τὸ σημεῖον καθέλοι, τῷ αὐτῷ
σημείῳ ἡ μὲν βουλὴ εἰς τὸ βουλευτήριον ᾔει, οἱ δ᾽
ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφευγον, δεδιότες εἷς ἕκαστος μὴ
συλληφθείη. ἐπαρθεὶς οὖν τοῖς τῆς πόλεως κακοῖς 37
εἰσαγγέλλει Διοκλείδης εἰς τὴν βουλήν, φάσκων
εἰδέναι τοὺς περικόψαντας τοὺς Ἑρμᾶς, καὶ εἶναι
αὐτοὺς εἰς τριακοσίους· ὡς δ᾽ ἴδοι καὶ περιτύχοι
τῷ πράγματι, ἔλεγε. καὶ τούτοις, ὦ ἄνδρες, δέομαι
ὑμῶν προσέχοντας τὸν νοῦν ἀναμιμνήσκεσθαι, ἐὰν
ἀληθῆ λέγω, καὶ διδάσκειν ἀλλήλους· ἐν ὑμῖν γὰρ
ἦσαν οἱ λόγοι, καί μοι ὑμεῖς τούτων μάρτυρές ἐστε.
ἔφη γὰρ εἶναι μὲν ἀνδράποδόν οἱ ἐπὶ Λαυρίῳ, δεῖν 38
δὲ κομίσασθαι ἀποφοράν. ἀναστὰς δὲ πρῴ ψευσθεὶς
τῆς ὥρας βαδίζειν· εἶναι δὲ πανσέληνον. ἐπεὶ δὲ
παρὰ τὸ προπύλαιον τὸ Διονύσου ἦν, ὁρᾶν ἀνθρώ-
πους πολλοὺς ἀπὸ τοῦ ᾠδείου καταβαίνοντας εἰς
τὴν ὀρχήστραν· δείσας δὲ αὐτούς, εἰσελθὼν ὑπὸ

36. ζητητῶν] cf. Harp. ζητητής· ἀρχή τις Ἀθήνησι κατὰ καιροὺς καθισταμένη — —· Δημοσθένης — — καὶ Ἀνδοκίδης ἐν τῷ περὶ ἐνδείξεως. — ἔλεγον οὖν ὡς Ald. — ἐπιζητεῖν A pr. Dobr.: ἔτι ζητεῖν. — οὕτως A^d Turr.: οὕτω. — ἀνείποι Schoem. Dobr. Bk.: ἀνείπῃ. — καθέλοι AB Bk.: καθέλῃ. — ἔφευγον Bait.: ἔφυγον.

37. Διοκλείδης Ald.: διὸ καὶ δὶς. — τὰς Ἑρμᾶς pr. A.

38. πρῴ Bk.: πρωὶ A, πρωῒ v. — τὸ Διονύσου ZMBk. Schi.: τοῦ Δ. —

τὴν σκιὰν καθέξεσθαι μεταξὺ τοῦ κίονος καὶ τῆς
στήλης ἐφ' ᾗ ὁ στρατηγός ἐστιν ὁ χαλκοῦς. ὁρᾶν
δὲ ἀνθρώπους τὸν μὲν ἀριθμὸν μάλιστα τριακοσίους,
ἑστάναι δὲ κύκλῳ ἀνὰ πέντε καὶ δέκα ἄνδρας, τοὺς
δὲ ἀνὰ εἴκοσιν· ὁρῶν δὲ αὐτῶν πρὸς τὴν σελήνην
39 τὰ πρόσωπα τῶν πλείστων γιγνώσκειν. καὶ πρῶτον
μέν, ὦ ἄνδρες, τοῦθ' ὑπέθετο δεινότατον πρᾶγμα,
οἶμαι, ὅπως ἐν ἐκείνῳ εἴη ὅντινα βούλοιτο Ἀθηναίων
φάναι τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶναι, ὅντινα δὲ μὴ
βούλοιτο, λέγειν ὅτι οὐκ ἦν. ἰδὼν δὲ ταῦτ' ἔφη
ἐπὶ Λαύριον ἰέναι, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἀκούειν ὅτι οἱ
Ἑρμαῖ εἶεν περικεκομμένοι· γνῶναι οὖν εὐθὺς ὅτι
40 τούτων εἴη τῶν ἀνδρῶν τὸ ἔργον. ἥκων δὲ εἰς ἄστυ
ζητητάς τε ἤδη ᾑρημένους καταλαμβάνειν καὶ μήνυ-
τρα κεκηρυγμένα ἑκατὸν μνᾶς. ἰδὼν δὲ Εὔφημον
τὸν Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους ἀδελφὸν ἔν τῳ χαλκείῳ
καθήμενον, ἀναγαγὼν αὐτὸν εἰς τὸ Ἡφαιστεῖον
λέγειν ἅπερ ὑμῖν ἐγὼ εἴρηκα, ὡς ἴδοι ἡμᾶς ἐν ἐκείνῃ
τῇ νυκτί· οὔκουν δέοιτο παρὰ τῆς πόλεως χρήματα
λαβεῖν μᾶλλον ἢ παρ' ἡμῶν, ὥσθ' ἡμᾶς ἔχειν φίλους.
εἰπεῖν οὖν τὸν Εὔφημον ὅτι καλῶς ποιήσειεν εἰπών,
καὶ νῦν ἥκειν κελεῦσαί οἱ εἰς τὴν Λεωγόρου οἰκίαν,

σκιὰν] οἰκίαν pr. A. — num μεταξύ του? — ὁρᾶν δὲ κτέ.] cf. Galen. XVIII A p. 450 ed. Kühn: Ἀ. ἐν τῷ περὶ μυστηρίων· ἄδων δ' ἀνθρώπους τὸν μὲν ἀριθμὸν μάλιστα τριακοσίους. μὲν et μάλιστα, quae om. codd., e Galeno add. Sl. Bk. idem Sl. pro ὁρᾶν (ἄδων) ci. ἰδεῖν. — τῶν πλείστων] τὰ πλεῖστα pr. A (prob. Li.).

39. malim ἐπ' ἐκείνῳ. — Λαύριον Bk.: λαυρίαν codd., λαυρεῖον v. (sicut Λαυρείῳ § 38).

40. καταλαμβάνειν codd. Bk. (ci. Valck. R.): καταλαμβάνει. — ἔν τῳ Valck.: ἐν τῷ. — ἴδοι ὑμᾶς A[d] M. — καὶ συνήκειν Emp. — κελεῦσαί οἱ] pronomen ad Euphemum



„ἵν' ἐκεῖ συγγένῃ μετ' ἐμοῦ Ἀνδοκίδῃ καὶ ἑτέροις
οἷς δεῖ.“ ἥκειν ἔφη τῇ ὑστεραίᾳ, καὶ δὴ κόπτειν τὴν 41
θύραν· τὸν δὲ πατέρα τὸν ἐμὸν τυχεῖν ἐξιόντα, καὶ
εἰπεῖν αὐτῷ· „ἆρά γε σὲ οἵδε περιμένουσι; χρὴ
μέντοι μὴ ἀπωθεῖσθαι τοιούτους φίλους.“ εἰπόντα
δὲ αὐτὸν ταῦτα οἴχεσθαι. καὶ τούτῳ μέν τῷ τρόπῳ
τὸν πατέρα μου ἀπώλλυε, συνειδότα ἀποφαίνων.
εἰπεῖν δὲ ἡμᾶς ὅτι δεδογμένον ἡμῖν εἴη δύο μὲν
τάλαντα ἀργυρίου διδόναι οἱ ἀντὶ τῶν ἑκατὸν μνῶν
τῶν ἐκ τοῦ δημοσίου, ἐὰν δὲ κατάσχωμεν ἡμεῖς ἃ
βουλόμεθα, ἕνα αὐτὸν ἡμῶν εἶναι, πίστιν δὲ τούτων
δοῦναί τε καὶ δέξασθαι. ἀποκρίνασθαι δὲ αὐτὸς 42
πρὸς ταῦτα ὅτι βουλεύσοιτο· ἡμᾶς δὲ κελεύειν αὐτὸν
ἥκειν εἰς Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους, ἵνα κἀκεῖνος
παρείη. τὸν δ' αὖ κηδεστήν μου οὕτως ἀπώλλυεν.
ἥκειν ἔφη εἰς Καλλίου, καὶ καθομολογήσας ἡμῖν
πίστιν δοῦναι ἐν ἀκροπόλει, καὶ ἡμᾶς συνθεμένους
οἱ τὸ ἀργύριον εἰς τὸν ἐπιόντα μῆνα δώσειν διαψεύ-
δεσθαι καὶ οὐ διδόναι· ἥκειν οὖν μηνύσων τὰ
γενόμενα.

Ἡ μὲν εἰσαγγελία αὐτῷ, ὦ ἄνδρες, τοιαύτη· 43
ἀπογράφει δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν ὧν ἔφη
γνῶναι, δύο καὶ τετταράκοντα, πρώτους μὲν Μαν-
τίθεον καὶ Ἀψεφίωνα, βουλευτὰς ὄντας καὶ καθη-

referri debet (cf. R. Add.). — τὴν et οἰκίαν del. Hi. — συγγένηται A pr.

41. αὐτῷ Li., αὐτῷ ipse praetuli: αὐτόν (πρὸς αὐτόν ci. R.). — βουλώμεθα A. — αὐτὸν R. Bk.: αὐτῶν.

42. παρήει pr. A, παροίη B. — καθομολογήσας AB Bk.: καθοδηγήσας. — ἐπιόντα Emp. Turr.: εἰσιόντα.

43. αὐτῷ cum R. Turr.: αὐτῶν. — Ἀφεψίωνα Bk. contra

*μένους ἔνδον, εἶτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους. ἀναστὰς δὲ Πείσανδρος ἔφη χρῆναι λύειν τὸ ἐπὶ Σκαμανδρίου ψήφισμα καὶ ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὸν τροχὸν τοὺς ἀπογραφέντας, ὅπως μὴ πρότερον νὺξ ἔσται πρὶν πυθέσθαι τοὺς ἄνδρας ἅπαντας. ἀνέκραγεν*
44 *ἡ βουλὴ ὡς εὖ λέγει. | ἀκούσαντες δὲ ταῦτα Μαν-*
7 *τίθεος καὶ Ἀψεφίων ἐπὶ τὴν ἑστίαν ἐκαθέζοντο, ἱκετεύοντες μὴ στρεβλωθῆναι ἀλλ' ἐξεγγυηθέντες κριθῆναι. μόλις δὲ τούτων τυχόντες, ἐπειδὴ τοὺς ἐγγυητὰς κατέστησαν, ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβάντες ᾤχοντο εἰς τοὺς πολεμίους αὐτομολήσαντες, καταλιπόντες τοὺς ἐγγυητάς, οὓς ἔδει (ἐν) τοῖς αὐτοῖς*
45 *ἐνέχεσθαι ἐν οἷσπερ οὓς ἠγγυήσαντο. ἡ δὲ βουλὴ ἐξελθοῦσα ἐν ἀπορρήτῳ συνέλαβεν ἡμᾶς καὶ ἔδησεν ἐν τοῖς ξύλοις. ἀνακαλέσαντες δὲ τοὺς στρατηγοὺς ἀνειπεῖν ἐκέλευσαν Ἀθηναίων τοὺς μὲν ἐν ἄστει οἰκοῦντας ἰέναι εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα λαβόντας, τοὺς δ' ἐν μακρῷ τείχει εἰς τὸ Θησεῖον, τοὺς δ' ἐν Πειραιεῖ εἰς τὴν Ἱπποδαμείαν ἀγοράν, τοὺς δὲ ἱππεῖς ἔτι (πρὸ) νυκτὸς σημῆναι τῇ σάλπιγγι ἥκειν εἰς τὸ Ἀνάκειον, τὴν δὲ βουλὴν εἰς ἀκρόπολιν ἰέναι κἀκεῖ καθεύδειν, τοὺς δὲ πρυτάνεις ἐν τῇ θόλῳ. Βοιωτοὶ δὲ πεπυσμένοι τὰ πράγματα ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἦσαν ἐξεστρατευμένοι. τὸν*

codd. (*Ἀφεψίονα* R.). cf. Boeckh. C. I. Gr. II p. 340 (Turr.); Voemel. ad Dem. Lept. § 144.

44. *Ἀφεψίων* Bk. — *ἠκετεύοντες* pr. A. — *ἐξεγγυηθέντες* Sl. Bk.: *ἐξεγγυηθέντας*. — *ἐγκαταλιπόντες* ci. S. — *ἐν* add. W.; hoc addendum aut *ἐν* quod sequitur delendum esse dicit Hertl.

45. *εἰς τὸ Θησ.* cum R. Bk.: *εἴς τε Θ.* AB, *εἴς γε Θ.* v. — *Ἱπποδαμείαν* Lobeck. Turr.: *Ἱπποδαμίαν*. — (*πρὸ*) *νυκτὸς* scripsi; cf. § 48. — *Ἀνακεῖον* Schi. — *ἐστρατευμένοι*



*δὲ τῶν κακῶν τούτων αἴτιον Διοκλείδην ὡς σωτῆρα ὄντα τῆς πόλεως ἐπὶ ζεύγους ἦγον εἰς τὸ πρυτανεῖον στεφανώσαντες, καὶ ἐδείπνει ἐκεῖ.*

*Πρῶτον μὲν οὖν ταῦτα, ὦ ἄνδρες, ὁπόσοι ὑμῶν* 46
*παρῆσαν, ἀναμιμνῄσκεσθε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκετε· εἶτα δέ μοι τοὺς πρυτάνεις κάλει τοὺς τότε πρυτανεύσαντας, Φιλοκράτη καὶ τοὺς ἄλλους.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

*Φέρε δή, καὶ τὰ ὀνόματα ὑμῖν ἀναγνώσομαι* 47
*τῶν ἀνδρῶν ὧν ἀπέγραψεν, ἵν' εἰδῆτε ὅσους μου τῶν συγγενῶν ἀπώλλυεν, πρῶτον μὲν τὸν πατέρα, εἶτα δὲ τὸν κηδεστήν, τὸν μὲν συνειδότα ἀποδεικνύς, τοῦ δ' ἐν τῇ οἰκίᾳ φάσκων τὴν σύνοδον γενέσθαι. τῶν δ' ἄλλων ἀκούσεσθε τὰ ὀνόματα. Καὶ αὐτοῖς ἀναγίγνωσκε.*

*Χαρμίδης Ἀριστοτέλους·*
*οὗτος ἀνεψιὸς ἐμός· ἡ μήτηρ ἡ ἐκείνου καὶ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἀδελφοί.*

A pr. — *τῶν* ante *κακῶν* om. A pr. — *ζεῦγος* pr. A. — *στεφανώσαντες* A[d] pr. („*στεφανώσαντες* A ni fallor" Bk.) Bk.: *στεφανώσοντες*.

46. *Φ. καὶ τοὺς ἄλλους* cum R. m. Ald. Bk.: libri post haec verba iterant *διδάσκετε*.

47. *ἀπέγραψεν* AB Bk. (R.): *ἔγραψεν*. — *ἀναγίνωσκε* ... A. — *μήτηρ ἐκείνου* A[d] M v. ante Bk. — *ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς* A Bk.: *ὁ πατὴρ ἐμὸς* LZ, *ὁ ἐμὸς πατὴρ* v. — *Ἀλκμέωνος* scripsi (cf. § 16): *Ἀλκμαίονος*. — *φρίνικος* ABLZ. Schol. Ar. Nub. 1087 confert Sl.; contra Kö. Ros. (R.) in vocabulo *ὀρχησ.* (*ὀρχησαμένου* mg. Ald.) patris nomen latere putant. — post *Κριτίας ἀνεψιὸς* legebantur male iterata *Εὐκρατίας ὁ Νικίου ἀδελφός*, quae auct. R. del. Bk. — ceterum in hoc indice aliquid turbatum esse evincitur e § 68: *ἀνεψιοὶ τρεῖς, τῶν ἄλλων συγγενῶν ἑπτά.* nam etiamsi ibi cum Sl. *πέντε* pro *ἑπτὰ* rescribas, ut numerus constet, certe duo tantum

*Ταυρέας·*
*οὑτοσὶ ἀνεψιὸς τοῦ πατρός.*
*Νισαῖος·*
*υἱὸς Ταυρέου.*
*Καλλίας ὁ Ἀλκμέωνος·*
*ἀνεψιὸς τοῦ πατρός.*
*Εὔφημος·*
*Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους ἀδελφός.*
*Φρύνιχος ὁ ὀρχησάμενος·*
*ἀνεψιός.*
*Εὐκράτης ὁ Νικίου ἀδελφός·*
*κηδεστὴς οὗτος Καλλίου.*
*Κριτίας·*
*ἀνεψιὸς καὶ οὗτος τοῦ πατρός· αἱ μητέρες ἀδελφαί.*
*Τούτους πάντας ἐν τοῖς τετταράκοντα ἀνδράσιν ἀπέγραψεν.*

48 *Ἐπειδὴ δὲ ἐδεδέμεθα πάντες ἐν τῷ αὐτῷ καὶ*
*νύξ τε ἦν καὶ τὸ δεσμωτήριον συνεκέκλητο, ἧκον*
*δὲ τῷ μὲν μήτηρ τῷ δὲ ἀδελφὴ τῷ δὲ γυνὴ καὶ*
*παῖδες, ἦν δὲ βοὴ καὶ οἶκτος κλαιόντων καὶ ὀδυρο-*
*μένων τὰ παρόντα κακά, λέγει πρός με Χαρμίδης,*
*ὢν μὲν ἀνεψιός, ἡλικιώτης δὲ καὶ συνεκτραφεὶς ἐν*
49 *τῇ οἰκίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ ἐκ παιδός, ὅτι „Ἀνδοκίδη,*
*τῶν μὲν παρόντων κακῶν ὁρᾷς τὸ μέγεθος, ἐγὼ*
*δ' ἐν μὲν τῷ παρελθόντι χρόνῳ οὐδὲν ἐδεόμην*
*λέγειν οὐδέ σε λυπεῖν, νῦν δὲ ἀναγκάζομαι διὰ*
*τὴν παροῦσαν ἡμῖν συμφοράν. οἷς γὰρ ἐχρῶ καὶ*
*οἷς συνῆσθα ἄνευ ἡμῶν τῶν συγγενῶν, οὗτοι ἐπὶ*

consobrini commemorati erunt. fort. *τοῦ πατρός* altero loco delendum. — *πάντας* AB Bk.: *ἅπαντας.* — *τετταρακο* . . . . pr. A. — *ἀπέγραψεν* Steph.: *ἐπέγραψεν.*
48. *συνεκέκλητο* S.: *συνεκέκλειστο.* — *κλαόντων* Schi.



*ταῖς αἰτίαις δι' ἃς ἡμεῖς ἀπολλύμεθα οἱ μὲν αὐτῶν*
*τεθνᾶσιν, οἱ δὲ οἴχονται φεύγοντες, σφῶν αὐτῶν*
*καταγνόντες ἀδικεῖν . . . . . . εἰ ἤκουσάς τι τούτου* 50
*τοῦ πράγματος τοῦ γενομένου, εἰπέ, καὶ πρῶτον*
*μὲν σεαυτὸν σῶσον, εἶτα δὲ τὸν πατέρα, ὃν εἰκός*
*ἐστί σε μάλιστα φιλεῖν, εἶτα δὲ τὸν κηδεστήν, ὃς*
*ἔχει σου τὴν ἀδελφὴν ἥπερ σοι μόνη ἐστίν, ἔπειτα*
*δὲ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς καὶ ἀναγκαίους τοσού-*
*τους ὄντας, ἔτι δὲ ἐμέ, ὃς ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ ἠνίασα*
*μέν σε οὐδὲν πώποτε, προθυμότατος δὲ εἰς σὲ καὶ*
*τὰ σὰ πράγματά εἰμι, ὅ τι ἂν δέῃ ποιεῖν.“ λέγον-* 51
*τος δὲ ὦ ἄνδρες Χαρμίδου ταῦτα, ἀντιβολούντων*
*δὲ τῶν ἄλλων καὶ ἱκετεύοντος ἑνὸς ἑκάστου, ἐνεθυ-*
*μήθην πρὸς ἐμαυτόν· „Ὦ πάντων ἐγὼ δεινοτάτῃ*
*συμφορᾷ περιπεσών, πότερα περιίδω τοὺς ἐμαυτοῦ*
*συγγενεῖς ἀπολλυμένους ἀδίκως, καὶ αὐτούς τε*
*ἀποθανόντας καὶ τὰ χρήματα αὐτῶν δημευθέντα,*
*πρὸς δὲ τούτοις ἀναγραφέντας ἐν στήλαις ὡς ὄντας*
*ἀλιτηρίους τῶν θεῶν τοὺς οὐδενὸς αἰτίους τῶν*
*γεγενημένων, ἔτι δὲ τριακοσίους Ἀθηναίων μέλλον-*
*τας ἀδίκως | ἀπολεῖσθαι, τὴν δὲ πόλιν ἐν κακοῖς*
*οὖσαν τοῖς μεγίστοις καὶ ὑποψίαν εἰς ἀλλήλους*
*ἔχοντας, ἢ εἴπω Ἀθηναίοις ἅ περ ἤκουσα Εὐφιλή-*
*του αὐτοῦ τοῦ ποιήσαντος;“ ἔτι δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ* 52

49. post *ἀδικεῖν* lacuna est in ABL, in A quidem XII litterarum. *τούτων τοίνυν* ins. vult S., *φέρε δὴ τοίνυν* Linder K.
50. *δέῃ* Bk.: *δέοι* A v.
51. *ὦ πάντων* ABLZ. — *ἀπολλυμένους* et quod sequitur *καὶ* del. Usener. — *ἀλιτρίους* A, *ἀλειτηρίους* verum puto. — *ἀπολεῖσθαι* Steph. R. Bait., coll. §§ 66, 67, 68: *ἀπολέσθαι.* — post *ἔχοντας* Dobr. add. *ἅπαντας.*

τόδε ἐνεθυμήθην, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐλογιζόμην πρὸς
ἐμαυτὸν τοὺς ἐξημαρτηκότας καὶ τὸ ἔργον εἰργα-
σμένους, ὅτι οἱ μὲν αὐτῶν ἤδη ἐτεθνήκεσαν ὑπὸ
Τεύκρου μηνυθέντες, οἱ δὲ φεύγοντες ᾤχοντο καὶ
αὐτῶν θάνατος κατέγνωστο, τέτταρες δὲ ἦσαν ὑπό-
λοιποι οἳ οὐκ ἐμηνύθησαν ὑπὸ Τεύκρου τῶν πε-
ποιηκότων, Παναίτιος Χαιρέδημος Διάκριτος Λυσί-
53 στρατος· οὓς εἰκὸς ἦν ἁπάντων μάλιστα δοκεῖν εἶναι
τούτων τῶν ἀνδρῶν οὓς ἐμήνυσε Διοκλείδης, φίλους
ὄντας τῶν ἀπολωλότων ἤδη. καὶ τοῖς μὲν οὐδέπω
βέβαιος ἦν ἡ σωτηρία, τοῖς δὲ ἐμοῖς οἰκείοις φανε-
ρὸς (ὁ) ὄλεθρος, εἰ μή τις ἐρεῖ Ἀθηναίοις τὰ γε-
νόμενα. ἐδόκει οὖν μοι κρεῖττον εἶναι τέτταρας
ἄνδρας ἀποστερῆσαι τῆς πατρίδος δικαίως, οἳ νῦν
ζῶσι καὶ κατεληλύθασι καὶ ἔχουσι τὰ σφέτερα αὐ-
54 τῶν, ἢ ἐκείνους ἀποθανόντας ἀδίκως περιιδεῖν. εἰ
οὖν τινι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, (ἢ) τῶν ἄλλων πολιτῶν
γνώμη τοιαύτη παρειστήκει πρότερον περὶ ἐμοῦ,
ὡς ἄρα ἐγὼ ἐμήνυσα κατὰ τῶν ἑταίρων τῶν ἐμαυτοῦ,
ὅπως ἐκεῖνοι μὲν ἀπόλοιντο, ἐγὼ δὲ σωθείην — ἃ
ἐλογοποίουν οἱ ἐχθροὶ περὶ ἐμοῦ, βουλόμενοι διαβάλ-
55 λειν με — σκοπεῖσθε ἐξ αὐτῶν τῶν γεγενημένων. νῦν
γὰρ ἐμὲ μὲν λόγον (δεῖ) διδόναι τῶν ἐμοὶ πεπρα-
γμένων μετὰ τῆς ἀληθείας, αὐτῶν παρόντων οἵπερ
ἥμαρτον καὶ ἔφυγον ταῦτα ποιήσαντες, ἴσασι δὲ
ἄριστα εἴτε ψεύδομαι εἴτε ἀληθῆ λέγω, ἔξεστι δὲ

52. εἰργασμένους AB (εἰργασαμένους A[d]) Bk.: ἐργασαμένους. — Διάκριτος nomen iniuria tentaverunt Valck. et R.: v. Turr.
53. φίλους γ' ὄντας Hi. — (ὁ) ὄλεθρος cum R. Bk.
54. τινὶ ὑμ . . A pr. — ἢ cum Sl. add. Bk.



αὐτοῖς ἐλέγχειν με ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ· ἐγὼ γὰρ
ἐφίημι· ὑμᾶς δὲ δεῖ μαθεῖν τὰ γενόμενα. ἐμοὶ γὰρ 56
ὦ ἄνδρες τοῦδε τοῦ ἀγῶνος τοῦτ' ἔστι μέγιστον,
σωθέντι μὴ δοκεῖν κακῷ εἶναι, (ἀλλὰ πρῶτον μὲν
ὑμᾶς,) εἶτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας μαθεῖν ὅτι
οὔτε μετὰ κακίας οὔτε μετ' ἀνανδρίας οὐδεμιᾶς
τῶν γεγενημένων πέπρακται ὑπ' ἐμοῦ οὐδέν, ἀλλὰ
διὰ συμφορὰν γεγενημένην μάλιστα μὲν τῇ πόλει,
εἶτα δὲ καὶ ἡμῖν, εἶπον δὲ ἃ ἤκουσα Εὐφιλήτου
προνοίᾳ μὲν τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων, προ-
νοίᾳ δὲ τῆς πόλεως ἁπάσης, μετ' ἀρετῆς ἀλλ' οὐ
μετὰ κακίας, ὡς ἐγὼ νομίζω. εἰ οὖν οὕτως ἔχει
ταῦτα, σῴζεσθαί τε ἀξιῶ καὶ δοκεῖν ὑμῖν εἶναι μὴ
κακός. φέρε δὴ — χρὴ γὰρ ὦ ἄνδρες ἀνθρωπί- 57
νως περὶ τῶν πραγμάτων ἐκλογίζεσθαι, ὥσπερ ἂν
αὐτὸν ὄντα ἐν τῇ συμφορᾷ — τί ἂν ὑμῶν ἕκαστος
ἐποίησεν; εἰ μὲν γὰρ ἦν δυοῖν τὸ ἕτερον ἑλέσθαι,
ἢ καλῶς ἀπολέσθαι ἢ αἰσχρῶς σωθῆναι, ἔχοι ἂν
τις εἰπεῖν κακίαν εἶναι τὰ γενόμενα· καίτοι πολλοὶ
ἂν καὶ τοῦτο εἵλοντο, τὸ ζῆν περὶ πλείονος ποιη-
σάμενοι τοῦ καλῶς ἀποθανεῖν· ὅπου δὲ τούτων τὸ 58
ἐναντιώτατον ἦν, σιωπήσαντι μὲν αὐτῷ τε αἴσχιστα
ἀπολέσθαι μηδὲν ἀσεβήσαντι, ἔτι δὲ τὸν πατέρα

55. δεῖ cum R. add. Turr. (δεῖ δοῦναι Dobr.).
56. μὴ codd. Bk. (ci. R.): μοι. — ὑμῖν post μὴ δοκεῖν addi vult R., post σωθέντι vel post κακῷ Scheib. — ἀνανδρίας ABk.: ἀνδρίας B, ἀδικίας v. — πόλει εἶτα δὲ καὶ Sl.: πόλει εἶτα . . καὶ A, unde πόλει εἶτα καὶ Bk.; πολιτείᾳ τε καὶ v. ante Bk. — οὐ μετὰ codd. Bk. (ci. R.): οὐ μὴν.
57. γὰρ post μὲν om. pr. A. — δυοῖν] δυσὶ ABLZ. — ἔχει A pr. — γενόμενα ci. R. Bgk. Bait.: λεγόμενα.

περιιδεῖν ἀπολόμενον καὶ τὸν κηδεστὴν καὶ τοὺς
συγγενεῖς καὶ ἀνεψιοὺς τοσούτους, οὓς οὐδεὶς ἀπώλ-
λυεν ἢ ἐγὼ μὴ εἰπὼν ὡς ἕτεροι ἥμαρτον· Διοκλεί-
δης μὲν γὰρ ψευσάμενος ἔδησεν αὐτούς, σωτηρία
δὲ αὐτῶν ἄλλη οὐδεμία ἦν ἢ πυθέσθαι Ἀθηναίους
πάντα τὰ πραχθέντα· φονεὺς οὖν αὐτῶν ἐγιγνόμην
ἐγὼ μὴ εἰπὼν ὑμῖν ἃ ἤκουσα. ἔτι δὲ τριακοσίους
Ἀθηναίων ἀπώλλυον, καὶ ἡ πόλις ἐν κακοῖς τοῖς
59 μεγίστοις ἐγίγνετο. ταῦτα μὲν οὖν ἦν ἐμοῦ μὴ
εἰπόντος· εἰπὼν δὲ τὰ ὄντα αὐτός τε ἐσῳζόμην καὶ
τὸν πατέρα ἔσῳζον καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς, καὶ
τὴν πόλιν ἐκ φόβου καὶ κακῶν τῶν μεγίστων
ἀπήλλαττον. φυγάδες δὲ δι' ἐμὲ τέτταρες ἄνδρες
ἐγίγνοντο, οἵπερ καὶ ἥμαρτον· τῶν δ' ἄλλων, οἳ
πρότερον ὑπὸ Τεύκρου ἐμηνύθησαν, οὔτε δήπου
οἱ τεθνεῶτες δι' ἐμὲ μᾶλλον ἐτέθνασαν οὔτε οἱ
60 φεύγοντες μᾶλλον ἔφευγον. ταῦτα δὲ πάντα σκο-
πῶν εὕρισκον, ὦ ἄνδρες, τῶν παρόντων κακῶν ταῦτα
ἐλάχιστα εἶναι, εἰπεῖν τὰ γενόμενα ὡς τάχιστα καὶ
ἐλέγξαι Διοκλείδην ψευσάμενον, (καὶ σῶσαί τε
9 ἡμᾶς) καὶ τιμωρήσασθαι ἐκεῖνον, ὃς ἡμᾶς μὲν |
ἀπώλλυεν ἀδίκως, τὴν δὲ πόλιν ἐξηπάτα, ταῦτα δὲ
ποιῶν μέγιστος εὐεργέτης ἐδόκει εἶναι καὶ χρήματα
61 ἐλάμβανε. διὰ ταῦτα εἶπον τῇ βουλῇ ὅτι εἰδείην

58. ἀπολόμενον AB Bk.: ἀπολούμενον. — videtur hic quoque restituendum esse καὶ τοὺς (ἄλλους) συγγενεῖς καὶ ἀναγκαίους τοσούτους (ὄντας), sicut est § 50. — μὲν post Διοκλ. om. pr. A. — ἐγίνετο . . ταῦτα A pr.

59. ἦν add. A Bk. — τῶν δ' ἄλλων οἳ Dobr. Turr.: τῶν δ' ἄλλων οἱ λοιποὶ. Fort. autem vv. οἱ λοιποὶ . . ἐμηνύθ. cum Dobr. delenda. cf. § 52. — πρότερον in mg. add. A.

61. οὖν post εἶπον add. Ald. (om. Bk.). —



τοὺς ποιήσαντας, καὶ ἐξήλεγξα τὰ γενόμενα, ὅτι
εἰσηγήσατο μὲν πινόντων ἡμῶν ταύτην τὴν βουλὴν
Εὐφίλητος, ἀντεῖπον δὲ ἐγώ, καὶ τότε μὲν οὐ γέ-
νοιτο δι' ἐμέ, ὕστερον δ' ἐγὼ μὲν ἐν Κυνοσάργει
ἐπὶ πωλίον ὃ μοι ἦν ἀναβὰς ἔπεσον καὶ τὴν κλεῖν
συνετρίβην καὶ τὴν κεφαλὴν κατεάγην, φερόμενός
τε ἐπὶ κλίνης ἀπεκομίσθην οἴκαδε· αἰσθόμενος δ' 62
Εὐφίλητος ὡς ἔχοιμι, λέγει πρὸς αὐτοὺς ὅτι πέ-
πεισμαι ταῦτα συμποιεῖν καὶ ὡμολόγηκα αὐτῷ με-
θέξειν τοῦ ἔργου καὶ περικόψειν τὸν Ἑρμῆν τὸν
παρὰ τὸ Φορβαντεῖον. ταῦτα δ' ἔλεγεν ἐξαπατῶν
ἐκείνους· καὶ διὰ ταῦτα ὁ Ἑρμῆς ὃν ὁρᾶτε πάντες,
ὁ παρὰ τὴν πατρῴαν οἰκίαν τὴν ἡμετέραν, ὃν ἡ
Αἰγῂς ἀνέθηκεν, οὐ περιεκόπη μόνος τῶν Ἑρμῶν
τῶν Ἀθήνησιν, ὡς ἐμοῦ τοῦτο ποιήσοντος, ὡς ἔφη
πρὸς αὐτοὺς Εὐφίλητος. οἱ δ' αἰσθόμενοι δεινὰ 63
ἐποίουν, ὅτι εἰδείην μὲν τὸ πρᾶγμα, πεποιηκὼς δὲ
οὐκ εἴην. προσελθόντες δέ μοι τῇ ὑστεραίᾳ Μέ-
λητος καὶ Εὐφίλητος ἔλεγον ὅτι „γεγένηται ὦ Ἀν-
δοκίδη καὶ πέπρακται ἡμῖν ταῦτα. σὺ μέντοι εἰ

ἡμῶν codd. Valck. R.: ὑμῶν. — βουλὴν γενέσθαι Εὐφ. codd.; del. γεν. Bk. — τότε] τόπε pr. A. — πωλίον (mg. Ald.) cum R. Bk.: πωλεῖον. — ὅ μοι ἦν A Bk. (ci. R.): ὅμον ἦν BLMZ, ὃ μονὴν v. (ὠμὸν Emp.)

62. ἔχοιμι AB Bk. (ci. R.): οἴχοιμι LZ, ἥκοιμι v. — αὐτῷ] αὐτῶν pr. A. — τὸ Φορβαντεῖον cum Vales. et R. Bk. (coll. Harp. s. v.): τὸν (sed τὸ A) Φορβάντιον. — τὴν post παρὰ add. A Bk. (ci. R.). — cf. Harp. s. v. Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς: καὶ αὐτὸς Ἀ. ἐν τῷ π. τ. μυστ. ὅτι τῆς Αἰγῇδος εἴη τὸ ἀνάθημα εἴρηκεν. — ποιήσοντος ci. R. Valck.: ποιήσαντος.

63. Valckenaerium δεινὰ ἐποιοῦντο rescribentem refellunt Dobr. Förtsch. (comm. crit. de locis nonnullis Lys. et Dem. p. 23 sq.) — συμπεποιηκὼς W. —

μὲν ἀξιοῖς ἡσυχίαν ἔχειν καὶ σιωπᾶν, ἕξεις ἡμᾶς
ἐπιτηδείους ὥσπερ καὶ πρότερον· εἰ δὲ μή, χαλε-
πώτεροί σοι ἡμεῖς ἐχθροὶ ἐσόμεθα ἢ ἄλλοι τινὲς
64 δι' ἡμᾶς φίλοι.“ εἶπον αὐτοῖς ὅτι νομίζοιμι μὲν
διὰ τὸ πρᾶγμα Εὐφίλητον πονηρὸν εἶναι, ἐκείνοις
δὲ οὐκ ἐμὲ δεινὸν εἶναι, ὅτι οἶδα, ἀλλὰ μᾶλλον
αὐτὸ τὸ ἔργον πολλῷ, ὅτι πεποίηται. ὡς οὖν ἦν
ταῦτ' ἀληθῆ, τόν τε παῖδα τὸν ἐμὸν παρέδωκα
βασανίσαι, ὅτι ἔκαμνον καὶ οὐδ' ἀνιστάμην ἐκ τῆς
κλίνης, καὶ τὰς θεραπαίνας ἔλαβον οἱ πρυτάνεις,
65 ὅθεν ὁρμώμενοι ταῦτ' ἐποίουν ἐκεῖνοι. ἐξελέγχον-
τες δὲ τὸ πρᾶγμα ἥ τε βουλὴ καὶ οἱ ζητηταί, ἐπειδὴ
ἦν ἃ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ὡμολογεῖτο πανταχόθεν, τότε
δὴ καλοῦσι τὸν Διοκλείδην· καὶ οὐ πολλῶν λόγων
ἐδέησεν, ἀλλ' εὐθὺς ὡμολόγει ψεύδεσθαι, καὶ ἐδεῖτο
σῴζεσθαι φράσας τοὺς πείσαντας αὐτὸν λέγειν ταῦτα·
εἶναι δὲ Ἀλκιβιάδην τὸν Φηγούσιον καὶ Ἀμίαντον
66 τὸν ἐξ Αἰγίνης. καὶ οὗτοι μὲν δείσαντες ᾤχοντο
φεύγοντες· ὑμεῖς δὲ ἀκούσαντες ταῦτα Διοκλείδην
μὲν τῷ δικαστηρίῳ παραδόντες ἀπεκτείνατε, τοὺς
δὲ δεδεμένους καὶ μέλλοντας ἀπολεῖσθαι ἐλύσατε,
τοὺς ἐμοὺς συγγενεῖς, δι' ἐμέ, καὶ τοὺς φεύγοντας
κατεδέξασθε, αὐτοὶ δὲ λαβόντες τὰ ὅπλα ἀπῇτε,

ἡμεῖς ἐχθροὶ AB Bk.: ἐχθροὶ ἡμεῖς.
64. δὲ . . . οὐκ ἐμὲ A[d]. — ὡς.ἦν ut videtur pr. A (h. e. ὡς δ' ἦν). — ὅθεν ὁρμ. κτέ.] «illius domus ex qua profecti facinus patraverant,» cf. Dobr. Delet haec v. (ὅθεν . . ἐκεῖνοι) Li.
65. δὲ . . . Ἀλκιβιάδην A pr. — Ἀμίαντον τὸν AB Bk. (ci. Valck. R.): Ἀμίαν τοῦτον. — verba ἐξ Αἰγίνης (quae tum Atheniensium erat) sollicitarunt immerito Naber et Kö. (τὸν Αἰγιλιᾶ, τὸν ἐξ Αἰγιλίας).
66. ἀπῇτε W.: ἀπίητε ABLZ; ἀπῄειτε v.



πολλῶν κακῶν καὶ κινδύνων ἀπαλλαγέντες. ἐν οἷς 67
ἐγώ, ὦ ἄνδρες, τῆς μὲν τύχης ᾗ ἐχρησάμην δικαίως
ἂν ὑπὸ πάντων ἐλεηθείην, τῶν δὲ (δι' ἐμὲ) γενο-
μένων ἕνεκα εἰκότως (ἂν) ἀνὴρ ἄριστος δοκοίην
εἶναι, ὅστις εἰσηγησαμένῳ μὲν Εὐφιλήτῳ πίστιν
τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀπιστοτάτην ἠναντιώθην καὶ
ἀντεῖπον καὶ ἐλοιδόρησα [ἐκείνῳ] ὧν ἦν ἄξιος,
ἁμαρτόντων δ' ἐκείνων τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς συν-
έκρυψα, καὶ μηνύσαντος κατ' αὐτῶν Τεύκρου οἱ
μὲν αὐτῶν ἀπέθανον οἱ δ' ἔφυγον, πρὶν ἡμᾶς ὑπὸ
Διοκλείδου δεθῆναι καὶ μέλλειν ἀπολεῖσθαι. τότε
δὲ ἀπέγραψα τέτταρας ἄνδρας, Παναίτιον Διάκρι-
τον Λυσίστρατον Χαιρέδημον· οὗτοι μὲν ἔφυγον 68
δι' ἐμέ, ὁμολογῶ· ἐσώθη δέ γε ὁ πατήρ, ὁ κηδε-
στής, ἀνεψιοὶ τρεῖς, τῶν ἄλλων συγγενῶν ἑπτά,
μέλλοντες ἀποθανεῖσθαι ἀδίκως· οἳ νῦν ὁρῶσι τοῦ
ἡλίου τὸ φῶς δι' ἐμέ, καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν· ὁ δὲ
τὴν πόλιν ὅλην συνταράξας καὶ εἰς τοὺς ἐσχάτους
κινδύνους καταστήσας ἐξηλέγχθη, ὑμεῖς δὲ ἀπηλ-
λάγητε μεγάλων φόβων καὶ τῶν εἰς ἀλλήλους ὑπο-
ψιῶν. καὶ ταῦτ' εἰ ἀληθῆ λέγω, ὦ ἄνδρες, ἀνα- 69
μιμνήσκεσθε, καὶ οἱ εἰδότες διδάσκετε τοὺς ἄλλους.
Σὺ δέ μοι αὐτοὺς κάλει τοὺς λυθέντας δι' ἐμέ·
ἄριστα γὰρ ἂν εἰδότες τὰ γενόμενα λέγοιεν εἰς

67. vv. τῆς μὲν τύχης — ἐλεηθείην laudat Prisc. XVIII c. 25 (ubi est ὑφ' ὑμῶν ἐλ.). — δι' ἐμὲ addidi: an potius ἐπ' (ἐν) ἐμοί? τότε add. W. — γενομένων Bait. Turr.: γινομένων. — ἕνεκα scripsi: ἕνεκεν. — (ἂν) ἀνὴρ ci. R. — ἐκείνῳ del. W.; ἐκείνων pr. A. — vv. οἱ μὲν . . ἔφυγον del. Li.
68. ἑπτά] cf. quae adnotata sunt ad § 47. — ἐξηλέγχη AB.
69. οἱ εἰδότες cum R. Turr.: οἱ ἰδόντες (οἱ om. pr. A). — ἂν ἰδόντες pr. A. —

τούτους. Οὑτωσὶ δὲ ἔχει, ὦ ἄνδρες· μέχρι τούτου
ἀναβήσονται καὶ λέξουσιν ὑμῖν, ἕως ἂν ἀκροᾶσθαι
10 βούλησθε, ἔπειτα δ' ἐγὼ περὶ τῶν ἄλλων | ἀπολο-
γήσομαι.

(ΜΑΡΤΥΡΕΣ.)

70 Περὶ μὲν οὖν τῶν τότε γενομένων ἀκηκόατε
πάντα καὶ ἀπολελόγηταί μοι ἱκανῶς, ὥς γ' ἐμαυτὸν
πείθω· εἰ δέ τίς τι ὑμῶν ποθεῖ ἢ νομίζει τι μὴ
ἱκανῶς εἰρῆσθαι ἢ παραλέλοιπά τι, ἀναστὰς ὑπο-
μνησάτω, καὶ ἀπολογήσομαι καὶ πρὸς τοῦτο· περὶ
71 δὲ τῶν νόμων ἤδη ὑμᾶς διδάξω. Κηφίσιος γὰρ
οὑτοσὶ ἐνέδειξε μέν με κατὰ τὸν νόμον τὸν κεί-
μενον, τὴν δὲ κατηγορίαν ποιεῖται κατὰ ψήφισμα
πρότερον γενόμενον, ὃ εἶπεν Ἰσοτιμίδης, οὗ ἐμοὶ
προσήκει οὐδέν. ὁ μὲν γὰρ εἶπεν εἴργεσθαι τῶν
ἱερῶν τοὺς ἀσεβήσαντας καὶ ὁμολογήσαντας, ἐμοὶ
δὲ τούτων οὐδέτερα πεποίηται· οὔτε ἠσέβηται οὔτε
72 ὡμολόγηται. ὡς δὲ καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα λέλυται
καὶ ἄκυρόν ἐστιν, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. καίτοιγε τοι-
αύτην ἀπολογίαν περὶ αὐτοῦ ποιήσομαι, ὅπου μὴ
πείθων μὲν ὑμᾶς αὐτὸς ζημιώσομαι, πείσας δὲ
ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἀπολελογημένος ἔσομαι. ἀλλὰ
73 γὰρ τἀληθῆ εἰρήσεται. ἐπεὶ γὰρ αἱ νῆες διεφθά-
ρησαν καὶ ἡ πολιορκία ἐγένετο, ἐβουλεύσασθε περὶ
ὁμονοίας, καὶ ἔδοξεν ὑμῖν τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους

*ΜΑΡΤΥΡΕΣ* add. Markl. ap. Dobs. R. Turr.
70. *εἰ δ' ἔτι τίς τι* mal. S. *τι* post *τίς* om. pr. A.
71. *Ἰσοτιμίδης οὗ* R. (similiter etiam Canter. et Valck.): *εἰς ὅτι μηδ' ἴσου* ABL, *εἰς ὅτι μηδ' ἴσον* v.
73. *ἐβουλεύσασθ* . . A pr. —



ποιῆσαι, καὶ εἶπε τὴν γνώμην Πατροκλείδης. οἱ
δὲ ἄτιμοι τίνες ἦσαν, καὶ τίνα τρόπον ἕκαστοι;
ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. οἱ μὲν ἀργύριον ὀφείλοντες τῷ
δημοσίῳ, ὁπόσοι εὐθύνας ὦφλον ἄρξαντες ἀρχάς,
ἢ ἐξούλας ἢ γραφὰς ἢ ἐπιβολὰς ὦφλον, ἢ ὠνὰς
πριάμενοι ἐκ τοῦ δημοσίου μὴ κατέβαλον τὰ χρή-
ματα, ἢ ἐγγύας ἠγγυήσαντο πρὸς τὸ δημόσιον·
τούτοις ἡ μὲν ἔκτεισις ἦν ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτα-
νείας, εἰ δὲ μή, διπλάσιον ὀφείλειν καὶ τὰ κτήματα
αὐτῶν πεπρᾶσθαι. εἷς μὲν τρόπος οὗτος ἀτιμίας 74
ἦν, ἕτερος δὲ ὧν τὰ μὲν σώματα ἄτιμα ἦν, τὴν
δ' οὐσίαν εἶχον καὶ ἐκέκτηντο· οὗτοι δ' αὖ ἦσαν
ὁπόσοι κλοπῆς ἢ δώρων ὄφλοιεν· τούτους ἔδει καὶ
αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐκ τούτων ἀτίμους εἶναι· καὶ ὁπό-
σοι λίποιεν τὴν τάξιν ἢ ἀστρατείας ἢ δειλίας ἢ
ἀναυμαχίου ὄφλοιεν ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβάλοιεν, ἢ
τρὶς ψευδομαρτυριῶν ἢ τρὶς ψευδοκλητείας ὄφλοιεν,
ἢ τοὺς γονέας κακῶς ποιοῖεν· οὗτοι πάντες ἄτιμοι
ἦσαν τὰ σώματα, τὰ δὲ χρήματα εἶχον. ἄλλοι αὖ 75
κατὰ προστάξεις, οἵτινες οὐ παντάπασιν ἄτιμοι ἦσαν,
ἀλλὰ μέρος τι αὐτῶν, οἷον οἱ στρατιῶται, οἷς, ὅτι

*εὐθύνας ὦφλον* cum R. Sl. Turr.: *εὐθ. ὤφειλον*. — *ἄρξαντας* ABLZ. — num *ἐξούλης*? — *ἐπιβολὰς* Steph.: *ἐπιβουλάς*. — *ἠγγυήσαντο* St. Bk.: *ἐγγυήσαντο*. — *ἔκτεισις* scripsi: *ἔκτισις*. — *ἐνάτης* BLZ et corr. A (Bk.): *ἐννάτης*.
74. *ὧν μὲν τὰ* libri (Turr.). — *εἶχον* ci. Bk. (Turr.): *ἔσχον*. — *αὖ* AB Bk.: *ἂν*. — vv. *τούτους ἔδει — εἶναι*] affert Suid. s. v. *ἀναυμαχίου*, qui habet *οὕτω δὲ δεῖ*, unde *τούτους δ' ἔδει* Turr. — *ἀναυμαχίου* Suid. l. c. Petit. Küster. Taylor. (Bk.): *ναυμαχίου* A, *ἀναυμαχίας* mg. Ald., *ναυμαχίας* v. — *ψευδοκλητείας* S. Turr.: *ψευδοκλητίας*. „addere potuit *ἢ τρὶς παρανόμων* et forsan addidit.“ Dobr.
75. *αὑτῶν* Li.: *αὐτῶν* (delevi ed. 1). —

ἐπέμειναν ἐπὶ τῶν τυράννων ἐν τῇ πόλει, τὰ μὲν
ἄλλα ἦν ἅπερ τοῖς ἄλλοις πολίταις, εἰπεῖν δ' ἐν
τῷ δήμῳ οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς οὐδὲ βουλεῦσαι. τούτων
ἦσαν οὗτοι ἄτιμοι· αὕτη γὰρ ἦν τούτοις πρόσταξις.
76 ἑτέροις οὐκ ἦν γράψασθαι, τοῖς δὲ ἐνδεῖξαι· τοῖς
δὲ μὴ ἀναπλεῦσαι εἰς Ἑλλήσποντον, ἄλλοις δ' εἰς
Ἰωνίαν, τοῖς δ' εἰς τὴν ἀγορὰν μὴ εἰσιέναι πρόσ-
ταξις ἦν. ταῦτ' οὖν ἐψηφίσασθε ἐξαλεῖψαι πάντα
τὰ ψηφίσματα, καὶ αὐτὰ καὶ εἴ πού τι ἀντίγραφον
ἦν, καὶ πίστιν ἀλλήλοις περὶ ὁμονοίας δοῦναι ἐν
ἀκροπόλει. *Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα τὸ Πα-
τροκλείδου, καθ' ὃ ταῦτα ἐγένετο.*

77 *ΨΗΦΙΣΜΑ.* Πατροκλείδης εἶπεν, Ἐπειδὴ ἐψηφίσαντο
Ἀθηναῖοι τὴν ἄδειαν περὶ τῶν ὀφειλόντων, ὥστε λέγειν
ἐξεῖναι καὶ ἐπιψηφίζειν, ψηφίσασθαι τὸν δῆμον ταὐτὰ
ἅπερ ὅτε ἦν τὰ Μηδικά, καὶ συνήνεγκεν Ἀθηναίοις
ἐπὶ τὸ ἄμεινον. περὶ δὲ τῶν ἐπιγεγραμμένων εἰς τοὺς
πράκτορας ἢ τοὺς ταμίας τῆς θεοῦ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν
ἢ τὸν βασιλέα, ἢ εἴ τις μὴ ἐξεγράφη, μέχρι τῆς ἐξελ-
78 θούσης βουλῆς ἐφ' ἧς Καλλίας ἦρχεν, ὅσοι ἄτιμοι ἦσαν
ἢ ὀφείλοντες, καὶ ὅσων εὔθυναί τινές εἰσι κατεγνωσμέ-

ὑπέμειναν L pr. — τυράννων] immo cum Dobr. τετρακοσίων, sicut est § 78 al. — πολίταις] supra λι aliquid erasum est in A. — δ' ἐν] δὲ ABLZ.

76. Colon post ἐνδεῖξαι, comma post Ἰωνίαν ponendum esse vidit Li. (inversa ratione ipse quoque interpunxeram ed. I).

77. *ΨΗΦΙΣΜΑ* in mg. add. A[d]. — (τῶν ἀτίμων καὶ) τῶν ὀφειλόντων S. coll. Dem. Timocr. 46. — ταὐτὰ Turr.: ταῦτα. — post ἄμεινον lacunam esse statuit Li. — ἐγγεγραμμένων Emp. — καὶ τῶν] ἢ τοὺς τῶν Droysen. — ἢ ante εἴ τις del. Emp.; contra ἐπεγράφη pro ἐξεγράφη ci. S. (ἐνεγράφη Droysen); μὴ (ὀρθῶς) ἐξεγρ. ed. I. — Comma post ἐξεγρ. ego addidi.

78. ἢ ὀφείλοντες (vel ἢ tantum cum R.) deleri iubet



ναι ἐν τοῖς λογιστηρίοις ὑπὸ τῶν εὐθύνων ἢ τῶν παρέ-
δρων, ἢ μήπω εἰσηγμέναι εἰς τὸ δικαστήριον γραφαί
τινές εἰσι περὶ τῶν εὐθυνῶν, ἢ προστάξεις ἢ ἐγγύαι
τινές εἰσι κατεγνωσμέναι εἰς τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον·
καὶ ὅσα ὀνόματα τῶν τετρακοσίων τινὸς ἐγγέγραπται,
ἢ ἄλλο τι περὶ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πραχθέντων ἐστί
που γεγραμμένον· πλὴν ὁπόσα ἐν στήλαις γέγραπται
τῶν μὴ ἐνθάδε μεινάντων, ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου ἢ τῶν
ἐφετῶν ἢ ἐκ πρυτανείου ἢ Δελφινίου ἐδικάσθη ἢ ὑπὸ
τῶν βασιλέων, ἢ ἐπὶ φόνῳ | τίς ἐστι φυγή, ἢ θάνατος 11
κατεγνώσθη, ἢ σφαγεῦσιν ἢ τυράννοις· τὰ δὲ ἄλλα 79
πάντα ἐξαλεῖψαι τοὺς πράκτορας καὶ τὴν βουλὴν κατὰ
τὰ εἰρημένα πανταχόθεν, ὅπου τι ἔστιν ἐν τῷ δημοσίῳ,
καὶ εἰ ἀντίγραφόν που ἔστι, παρέχειν τοὺς θεσμοθέτας
καὶ τὰς ἄλλας ἀρχάς. ποιεῖν δὲ ταῦτα τριῶν ἡμερῶν,
ἐπειδὰν δόξῃ τῷ δήμῳ. ἃ δ' εἴρηται ἐξαλεῖψαι, μὴ
κεκτῆσθαι ἰδίᾳ μηδενὶ ἐξεῖναι μηδὲ μνησικακῆσαι μη-

Droysen. — ὅσον AB. — λογιστηρίοις] cf. Harp.: λογ. δ' ἐστὶ τὰ τῶν λογιστῶν ἀρχεῖα, ὡς Δείναρχος — — καὶ Ἀνδ. ἐν τῷ π. τ. μυστ. δηλοῦσιν. — καὶ τῶν παρέδρων Boeckh. (προέδρων pr. A). — εὐθυνῶν AL Bk.: εὐθύνων. — προστάξεις sanum non puto: de publicanis sermo fuerit deque eorum προσκαταβλήμασι (cf. § 73). — τινὸς del. Dr. (c. R.); idem post μεινάντων lacunam esse statuit. — vv. ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου — τυράννοις e Solonis lege (ἄξων ιγ', νόμος ή, v. Plut. Sol. XIX) sumpsit Patroclides. — ἢ ἐκ πρυτανείου ἢ Δελφινίου (Delph. om. Plut.) del. Platner, def. Scheibe (ἢ — ἢ entweder — oder). ἢ ante ἐκ del. S., ἢ Δελφ. del. Dr. — καταδικασθεῖσιν ὑ. τ. β. ἐπὶ φόνῳ Dr. ἢ ante ὑπὸ τῶν β. del. etiam Luz. Sl. Boeckh. Schi. (mal. Turr. quoque); def. Bgk. ep. ad Schi. p. 125 et alia ratione Scheibe. S. nunc: ἢ ὑπὸ τ. βασιλέων ἐπὶ φ. τίς ἐστι φυγή, ἢ θάνατος κατεγν. ἢ σφαγεῦσιν ἢ τυράννοις. — ἢ θάν. κατ. del. Scheibe Dr. — ἢ σφαγαῖσιν ἢ τυραννίδι Dr. (ἢ σφαγαῖσιν ἢ ἐπὶ τυραννίδι Plut.).

79. τὰ δὲ ABZ Bk. (ci. R.): τά τε. — κατὰ τὰ εἰρ. Sl. Bk.: καὶ τὰ εἰρ. v. (Turr.); βουλήν, καὶ τὰ εὑρημένα Scheibe. — ζητήσαντας post πανταχ. et αὐτὰ post δημοσίῳ addit Dr. — malim εἴ (τι) ἀντίγρ. — post ἐξεῖναι lac. esse statuit Dr., in hunc fere modum explendam: (τοὺς δὲ Ἀθηναίους

δέποτε· εἰ δὲ μή, ἔνοχον εἶναι τὸν παραβαίνοντα ταῦτα ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐν οἷσπερ οἱ ἐξ Ἀρείου πάγου φεύγοντες, ὅπως ἂν ὡς πιστότατα ἔχῃ Ἀθηναίοις καὶ νῦν καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον.

80 Κατὰ μὲν τὸ ψήφισμα τουτὶ τοὺς ἀτίμους ἐπι-
τίμους ἐποιήσατε· τοὺς δὲ φεύγοντας οὔτε Πατρο-
κλείδης εἶπε κατιέναι οὔθ᾽ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. ἐπεὶ
δὲ σπονδαὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ἐγένοντο, καὶ τὰ
τείχη καθείλετε, καὶ τοὺς φεύγοντας κατεδέξασθε,
καὶ κατέστησαν οἱ τριάκοντα, καὶ μετὰ ταῦτα Φυλή
τε κατελήφθη Μουνιχίαν τε κατέλαβον, ἐγένετο
(θ᾽) ὑμῖν ὧν ἐγὼ οὐδὲν δέομαι μεμνῆσθαι οὐδ᾽ ἀνα-
81 μιμνήσκειν ὑμᾶς τῶν γεγενημένων κακῶν — ἐπειδὴ
δ᾽ ἐπανήλθετε ἐκ Πειραιέως, γενόμενον ἐφ᾽ ὑμῖν
τιμωρεῖσθαι ἔγνωτε ἐᾶν τὰ γεγενημένα, καὶ περὶ
πλείονος ἐποιήσασθε σῴζειν τὴν πόλιν ἢ τὰς ἰδίας
τιμωρίας, καὶ ἔδοξε μὴ μνησικακεῖν ἀλλήλοις τῶν
γεγενημένων. δόξαντα δὲ ὑμῖν ταῦτα εἵλεσθε ἄν-
δρας εἴκοσι· τούτους δὲ ἐπιμελεῖσθαι τῆς πόλεως,
ἕως αὖ οἱ νόμοι τεθεῖεν· τέως δὲ χρῆσθαι τοῖς Σό-
82 λωνος νόμοις καὶ τοῖς Δράκοντος θεσμοῖς. ἐπειδὴ
δὲ βουλήν τε ἀπεκληρώσατε νομοθέτας τε εἵλεσθε,
εὕρισκον τῶν νόμων τῶν τε Σόλωνος καὶ τῶν

ὀμόσαι καθ᾽ ἱερῶν τελείων ἐν πόλει ἦ μὴν ὁμονοήσειν) μηδὲ μνησικακήσειν μηδέποτε. — ἔχῃ scr.: ἔχει A, ἔχοι v.

80. ἐπειδ. A pr., ἐπεὶ δ᾽ αἱ A corr. Bk. Malim ἐπειδὴ δὲ, cf. 81; 85. — καὶ μετὰ ταῦτα . . κατέλαβον del. Li. — Μουνιχίαν L: Μουνυχίαν. — θ᾽ addi mal. R.

81. δ᾽ (δὲ) post ἐπειδὴ add. ABL mg. Ald. Sl. Bk. (ἐπεὶ δὲ R.). — Πειραιῶς Sl. — τιμωρεῖσθε pr. A. — ἕως αὖ W.: ἕως ἂν (ἂν del. Dobr.).

82. εὑρίσκοντες ci. R. Bait. (Turr.); εὕρισκον γὰρ Bgk.; εὕρισκόν τε Luz. Sl. —



Δράκοντος πολλοὺς ὄντας οἷς πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἔνοχοι ἦσαν τῶν πρότερον ἕνεκα γενομένων. ἐκκλησίαν ποιήσαντες ἐβουλεύσασθε περὶ αὐτῶν, καὶ ἐψηφίσασθε, δοκιμάσαντας πάντας τοὺς νόμους, εἶτ᾽ ἀναγράψαι ἐν τῇ στοᾷ τούτους τῶν νόμων οἳ ἂν δοκιμασθῶσι. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἔδοξε τῷ δήμῳ, Τεισαμενὸς εἶπε, πολι- 83
τεύεσθαι Ἀθηναίους κατὰ τὰ πάτρια, νόμοις δὲ χρῆσθαι
τοῖς Σόλωνος, καὶ μέτροις καὶ σταθμοῖς, χρῆσθαι δὲ
καὶ τοῖς Δράκοντος θεσμοῖς, οἷσπερ ἐχρώμεθα ἐν τῷ
πρόσθεν χρόνῳ. ὁπόσων δ᾽ ἂν προσδέῃ, οἵδε ᾑρημένοι
νομοθέται ὑπὸ τῆς βουλῆς ἀναγράφοντες ἐν σανίσιν
ἐκτιθέντων πρὸς τοὺς ἐπωνύμους σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ,
καὶ παραδιδόντων ταῖς ἀρχαῖς ἐν τῷδε τῷ μηνί. τοὺς 84
δὲ παραδιδομένους νόμους δοκιμασάτω πρότερον ἡ βουλὴ
καὶ οἱ νομοθέται οἱ πεντακόσιοι, οὓς οἱ δημόται εἵλοντο,
ἐπειδὴ ὀμωμόκασιν. ἐξεῖναι δὲ καὶ ἰδιώτῃ τῷ βουλο-
μένῳ, εἰσιόντι εἰς τὴν βουλὴν συμβουλεύειν ὅ τι ἂν
ἀγαθὸν ἔχῃ περὶ τῶν νόμων. ἐπειδὰν δὲ τεθῶσιν οἱ
νόμοι, ἐπιμελείσθω ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τῶν

γενομένων auct. R. Turr.: γινομένων (γεγενημένων Bake). — δοκιμάσαντας Dobr. Turr. coll. § 89: δοκιμάσαντες. — τοὺς ἀνόμους AB (num fuit τοὺς ἀρχαίους νόμους?)

83. ΨΗΦΙΣΜΑ om. ALZ. — τῇ βουλῇ καὶ post ἔδοξεν addit Droysen. — Τεισαμενὸς scripsi: Τισαμενὸς (Τισάμενος ABLZ). — post χρόνῳ lac. esse statuit Li. — προσδέῃ Bk.: προσδέοι. — οἵδε] οἱ Ν (πεντήκοντα) vel οἱ δέκα Sl., οἱ vel οἱ ΔΕ (δεκάκις πέντε) R. Vel οἱ δὲ scribendum et lacunam ante hoc voc. esse statuendum est. — ἀναγράφοντες Bk.: ἀναγράφοντας AB; ἀναγράφονται LZ; ἀναγραφέντας Naber. καὶ ante ἐκτ. add. BLZ Ald., in qua ἀναγραφόντων est. — „aut πρὸ τῶν ἐπωνύμων aut πρὸς τοῖς ἐπωνύμοις“ R. Ap. Dem. 20, 94; 24, 18. 23 est πρόσθε τῶν ἐπωνύμων.

84. οἱ πεντακ. καὶ οἱ νομ. Petitus R. Bakius. Sed cf. C. I. A. I, 266: [ἡ]βουλὴ καὶ οἱ πεντακόσιο[ι . . . .; U. Köhler Urk. u. Unters. p. 63 sqq. — δημῶται A. — ἐπειδὰν ὀμωμόκωσιν Dobr. — συμβουλεύειν AB Bk.: βουλεύειν. —

νόμων, ὅπως ἂν αἱ ἀρχαὶ τοῖς κειμένοις νόμοις χρῶνται. τοὺς δὲ κυρουμένους τῶν νόμων ἀναγράφειν εἰς τὸν τοῖχον, ἵνα περ πρότερον ἀνεγράφησαν, σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ.

85 Ἐδοκιμάσθησαν μὲν οὖν οἱ νόμοι, ὦ ἄνδρες, κατὰ τὸ ψήφισμα τουτί, τοὺς δὲ κυρωθέντας ἀνέγραψαν εἰς τὴν στοάν. ἐπειδὴ δ' ἀνεγράφησαν, ἐθέμεθα νόμον, ᾧ πάντες χρῆσθε. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἑνός.

86 Ἆρά γε ἔστιν ἐνταυθοῖ ὅ τι περιελείπετο περὶ ὅτου οἷόν τε ἢ ἀρχὴν εἰσάγειν ἢ ὑμῶν πρᾶξαί τινι, ἀλλ' ἢ κατὰ τοὺς ἀναγεγραμμένους νόμους; ὅπου οὖν ἀγράφῳ νόμῳ οὐκ ἔξεστι χρήσασθαι, ἦ που ἀγράφῳ γε ψηφίσματι παντάπασιν οὐ δεῖ [γε] χρήσασθαι. ἐπειδὴ τοίνυν ἑωρῶμεν ὅτι πολλοῖς τῶν πολιτῶν εἶεν συμφοραί, τοῖς μὲν κατὰ νόμους, τοῖς δὲ κατὰ ψηφίσματα τὰ πρότερον γενόμενα, τουτουσὶ τοὺς νόμους ἐθέμεθα, αὐτῶν εἵνεκα τῶν νυνὶ ποιουμένων, ἵνα τούτων μηδὲν γίγνηται μηδὲ ἐξῇ

ἵνα περ (οἱ ἀρχαῖοι νόμοι) Dr.
85. ἐπειδὴ δ' S. Turr.: ἐπειδὴ codd.; ἐπεὶ δὲ v. — πάντ.ς pr A (πάντως ci. Sl.). — καί μοι . . χρῆσθαι om. Ald.
86. ἔστιν ἐνταυθοῖ ὅ τι scripsi cum Dobr. (qui ἐνταυθὶ) coll. § 89: ἔστι τοῦτο ὅτι. — περιελείπετο cum R. Bk.: περιελείπτο M, περιέλειπτο v., περιελέλειπτο Sl. — τινι] τινα Sl. Li. — ἀναγεγραμμένους AB m. Ald. Bk. (ci. R.): ἄνω γεγραμμένους. — ἀγράφῳ νόμῳ] ἂν ἀγρ. ν. ABL, ἀναγράφῳ ν. Z. — ἦπου Bk.: ἤπου ἂν. — δεῖ γε χρήσασθαι del. Hi. (παντ. οὐκ ἔστι χρ. ci. Linder.) — εἵνεκα AB Bk.: ἕνεκα. — γίνηται ABLZ Bk.: γένηται.



συκοφαντεῖν μηδενί. Καί μοι ἀνάγνωθι τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ. Ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ 87
περὶ ἑνός. ψήφισμα δὲ μηδὲν (μήτε) βουλῆς | μήτε 12
δήμου νόμου κυριώτερον εἶναι. μηδὲ ἐπ' ἀνδρὶ νόμον ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις, ἐὰν μὴ ἑξακισχιλίοις δόξῃ κρύβδην ψηφιζομένοις.

Τί οὖν ἦν ἐπίλοιπον; οὑτοσὶ ὁ νόμος. Καί μοι ἀνάγνωθι τοῦτον.

ΝΟΜΟΣ. Τὰς δὲ δίκας καὶ τὰς διαίτας κυρίας εἶναι, ὁπόσαι ἐν δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει ἐγένοντο. τοῖς δὲ νόμοις χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος.

Τὰς μὲν δίκας ὦ ἄνδρες καὶ τὰς διαίτας ἐποιήσατε κυρίας εἶναι, ὁπόσαι ἐν δημοκρατουμένῃ τῇ 88
πόλει ἐγένοντο, ὅπως μήτε χρεῶν ἀποκοπαὶ εἶεν μήτε δίκαι ἀνάδικοι γίγνοιντο, ἀλλὰ τῶν ἰδίων συμβολαίων αἱ πράξεις εἶεν· τῶν δὲ δημοσίων (ἐφ') ὁπόσοις ἢ γραφαί εἰσιν ἢ φάσεις ἢ ἐνδείξεις ἢ ἀπαγωγαί, τούτων ἕνεκα τοῖς νόμοις ἐψηφίσασθε

87. *ΝΟΜΟΙ* ZM Turr. (ci. R.): *ΝΟΜΟΣ*, quod in mg. add. A[d]. — μήτε add. Turr. coll. § 89 et Dem. Arist. § 87. — μηδὲ νόμον ἐπ' ἀνδρὶ Dem. Arist. 86; c. Steph. β 12; μηδὲ ν. ἐξ. ἐπ' ἀνδρὶ θεῖναι c. Tim. 59. — Ἀθηναίοις τιθῇ, ἐὰν μὴ ψηφισαμένων μὴ ἔλαττον ἑξακισχιλίων, οἷς ἂν δόξῃ κρ. ψηφ. Dem. Tim. l. c. — τί νῦν ἡμῖν ἔτι λοιπόν ci. R. — *ΝΟΜΟΣ* om. ABLZ. — τὰς μὲν δίκας fort. legendum esse dicit S.; cf. § 88. — hanc legem paullo aliter exhibet Dem. Tim. 56.
88. τὰς μὲν AB Bk.: τὰς δὲ. — τῇ ante πόλει om. A[d]. — (βέβαιαι) αἱ πράξεις W., αἱ πρ. (κύριαι) ed. I. — δὲ ante δημοσ. add. codd. Bk. (ci. R.). — ἢ γραφαί A Bk. (ci. R.): αἱ γραφαί.

89 χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος. ὁπότ' οὖν ἔδοξεν
ὑμῖν δοκιμάσαι μὲν τοὺς νόμους, δοκιμάσαντας δὲ
ἀναγράψαι, ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι
μηδὲ περὶ ἑνός, ψήφισμα δὲ (μηδὲν) μήτε βουλῆς
μήτε δήμου (νόμου) κυριώτερον εἶναι, μηδ' ἐπ'
ἀνδρὶ νόμον (ἐξεῖναι) τιθέναι ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν
ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις, τοῖς δὲ νόμοις τοῖς κειμένοις
χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, ἐνταυθοῖ ἔστιν ὅ
τι ὑπολείπεται ἢ μεῖζον ἢ ἔλαττον τῶν γενομένων
πρότερον ψηφισμάτων, πρὶν Εὐκλείδην ἄρξαι, ὅπως
κύριον ἔσται; οὐκ οἶμαι ἔγωγε, ἄνδρες. σκοπεῖτε
δὲ καὶ αὐτοί.

90 Φέρε δὴ τοίνυν, οἱ ὅρκοι ὑμῖν πῶς ἔχουσιν; ὁ
μὲν κοινὸς τῇ πόλει ἁπάσῃ, ὃν ὀμωμόκατε πάντες
μετὰ τὰς διαλλαγάς, „καὶ οὐ μνησικακήσω τῶν
πολιτῶν οὐδενὶ πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἕν-
δεκα· οὐδὲ τούτων ὃς ἂν ἐθέλῃ εὐθύνας διδόναι
τῆς ἀρχῆς ἧς ἦρξεν.“ ὅπου τοίνυν αὐτοῖς τοῖς
τριάκοντα ὤμνυτε μὴ μνησικακήσειν, τοῖς μεγίστων
κακῶν αἰτίοις, εἰ διδοῖεν εὐθύνας, ἦ που σχολῇ
τῶν γε ἄλλων πολιτῶν τινι ἠξιοῦτε μνησικακεῖν.

89. ὅπου Li. coll. § 58. 86. 90. 2, 1. 27. 3, 2. sed cf. 1, 7. — δοκιμάσαντας A St. Kl. Turr.: δοκιμάσαντες. — μηδὲν addidi e § 87. — νόμου cum R. add. Bk. e § 87. — ἐξεῖναι suadente S. (qui etiam θεῖναι mavult) addidi e § 87. — γενομένων Turr.: γινομένων A[d] M, γιγνομένων v. — nonne ὦ ἄνδρες?

90. πλὴν] π.ὴν A pr. — καὶ τῶν δέκα post ἕνδεκα cum Vales. et Schneider. add. Turr. — ἐθέλῃ A Bk.: ἐθέλει Z, ἐθέλοι v. — ὅποι AB. — τοῖς ante τριάκοντα add. AB Bk. (ci. R.). — ὤμνυται A[d] M. — μεγίστων R. Bk.: μεγίστοις. — τῶν γε Bk. cum ABLZ Ald.: γε τῶν Steph.



ἡ δὲ βουλὴ αὖ ἡ ἀεὶ βουλεύουσα τί ὄμνυσι; „καὶ 91
οὐ δέξομαι ἔνδειξιν οὐδὲ ἀπαγωγὴν ἕνεκα τῶν πρό-
τερον γεγενημένων, πλὴν τῶν φυγόντων.“ ὑμεῖς
δ' αὖ, ὦ Ἀθηναῖοι, τί ὀμόσαντες δικάζετε; „καὶ
οὐ μνησικακήσω, οὐδὲ ἄλλῳ πείσομαι, ψηφιοῦμαι
δὲ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους.“ ἃ χρὴ σκοπεῖν,
εἰ δοκῶ ὀρθῶς ὑμῖν λέγειν ὡς ὑπὲρ ὑμῶν λέγω
καὶ τῶν νόμων.

Σκέψασθε τοίνυν ὦ ἄνδρες καὶ τοὺς νόμους 92
καὶ τοὺς κατηγόρους, τί αὐτοῖς ὑπάρχον ἑτέρων
κατηγοροῦσι. Κηφίσιος μὲν οὑτοσὶ πριάμενος ὠνὴν
ἐκ τοῦ δημοσίου, τὰς ἐκ ταύτης ἐπικαρπίας τῶν ἐν
τῇ γῇ γεωργούντων ἐνενήκοντα μνᾶς ἐκλέξας, οὐ
κατέβαλε τῇ πόλει καὶ ἔφυγεν· εἰ γὰρ ἦλθεν, ἐδέδετ'
ἂν ἐν τῷ ξύλῳ. ὁ γὰρ νόμος οὕτως εἶχε, κυρίαν 93
εἶναι τὴν βουλήν, ὃς ἂν πριάμενος τέλος μὴ κατα-
βάλῃ, δεῖν εἰς τὸ ξύλον. οὗτος τοίνυν, ὅτι τοῖς
νόμοις ἐψηφίσασθε ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος χρῆσθαι,
ἀξιοῖ ἃ ἔχει ὑμῶν ἐκλέξας μὴ ἀποδοῦναι, καὶ νῦν
γεγένηται ἀντὶ μὲν φυγάδος πολίτης, ἀντὶ δὲ ἀτίμου

91. αὖ ἡ cum R. et Boeckh. Bk.: αὕτη. — πρότερον Steph.: προτέρων. — φυγόντων S. Turr.: φευγόντων. — τί] ὅτι ABLZ. — ἄλλῳ codd. Bk. (ci. Petitus): ἄλλο. cf. Dem. Tim. § 149, C. I. A. I, 27[a], v. 24. — ἡμῶν Ald.

92. καὶ τοὺς νόμους del. R. W.; κατὰ τ. ν. Luzac., quod post ὑπάρχον transponit Li. — ὑπαρχόντων v. ante Bk., qui ὑπάρχον τῶν; om. τῶν Emp. Turr. τίνων . . ὑπαρχόντων ci. R. Cb. — ἑτέρ.ν A. pr. — ἐν τῇ γῇ del. esse ci. R., τὴν γῆν ci. Dobr. — ἐνενήκοντα LZ Bk.: ἐννενήκοντα.

93. τὴν βουλήν c. Steph. Bk.: τήν τε βουλήν codd., τήν τε β. (καὶ . . . . .) Ros. cf. autem Dem. Tim. § 144. — κατα-λάβῃ pr. A. — ἐν τῷ ξύλῳ mal. Ros. — ἐψηφίσασθε ἀπ' c. R. Bk.: ἀπεψηφ. ἀπ'. — χρῆσθαι pr. A.

συκοφάντης, ὅτι τοῖς νόμοις τοῖς νῦν κειμένοις
94 χρῆσθε. Μέλητος δ' αὖ οὑτοσὶ ἀπήγαγεν ἐπὶ τῶν
τριάκοντα Λέοντα, ὡς ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε, καὶ
ἀπέθανεν ἐκεῖνος ἄκριτος· καίτοι οὗτος ὁ νόμος
καὶ πρότερον ἦν (καὶ) ὡς καλῶς ἔχων καὶ νῦν ἔστι,
καὶ χρῆσθε αὐτῷ, τὸν βουλεύσαντα ἐν τῷ αὐτῷ
ἐνέχεσθαι καὶ τὸν τῇ χειρὶ ἐργασάμενον. Μέλητον
τοίνυν τοῖς παισὶ τοῖς τοῦ Λέοντος οὐκ ἔστι φόνου
διώκειν, ὅτι τοῖς νόμοις δεῖ χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου
ἄρχοντος, ἐπεὶ ὥς γε οὐκ ἀπήγαγεν, οὐδ' αὐτὸς
95 ἀντιλέγει. Ἐπιχάρης δ' οὗτος, ὁ πάντων πονηρότα-
τος καὶ βουλόμενος εἶναι τοιοῦτος, ὁ μνησικακῶν
αὐτὸς αὑτῷ, — οὗτος γὰρ ἐβούλευεν ἐπὶ τῶν τριά-
κοντα· ὁ δὲ νόμος τί κελεύει, ὃς ἐν τῇ στήλῃ ἔμ-
προσθέν ἐστι τοῦ βουλευτηρίου; „ὃς ἂν ἄρξῃ ἐν
τῇ πόλει τῆς δημοκρατίας καταλυθείσης, νηποινεὶ
τεθνάναι, καὶ τὸν ἀποκτείναντα ὅσιον εἶναι καὶ τὰ
χρήματα ἔχειν τοῦ ἀποθανόντος.“ ἄλλο τι οὖν, ὦ
Ἐπίχαρες, ἢ νῦν ὁ ἀποκτείνας σε καθαρὸς τὰς
96 χεῖρας ἔσται, κατά | γε τὸν Σόλωνος νόμον; Καί
13 μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον τὸν ἐκ τῆς στήλης.

*ΝΟΜΟΣ.* Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ. Αἰαντὶς ἐπρυ-

94. καίτοι Sl.: καὶ. — (καὶ)ὡς Bait. Turr.
95. malim Ἐ. δ' οὑτοσί. — ὁ δὲ νόμος] plebiscitum hoc adhibetur etiam a Lycurgo § 126 (ἡ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ στήλῃ et § 127 τὸ ψήφ. τὸ Δημοφάντου); commemorat Demosthenes quoque (Lept. 159, ἡ Δημοφάντου στήλη). — νηποινεὶ restitui coll. Dem. Arist. 60 et tit. Amphipol. saec. IV (C. I. Gr. II 2008): νηποινὶ. — ἄλλο τι cum Cant. et R. Bk.: ἀλλ' ὅτι. — Ἐπίχαρες Valck. Sl.: Ἐπιχάρης. — ἢ νῦν] εἰ νῦν ABLZ.
96. Αἰαντὶς AB Bk. (ci. Steph. et Scal.): ἐάν τις. —



τάνευε, Κλεογένης ἐγραμμάτευε, Βοηθὸς ἐπεστάτει. τάδε
Δημόφαντος συνέγραψεν. ἄρχει χρόνος τοῦδε τοῦ ψη-
φίσματος ἡ βουλὴ οἱ πεντακόσιοι (οἱ) λαχόντες τῷ κυάμῳ,
ὅτε Κλεογένης πρῶτος ἐγραμμάτευεν. Ἐάν τις δημοκρα-
τίαν καταλύῃ τὴν Ἀθήνησιν, ἢ ἀρχήν τινα ἄρχῃ κατα-
λελυμένης τῆς δημοκρατίας, πολέμιος ἔστω Ἀθηναίων
καὶ νηποινεὶ τεθνάτω, καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ δημόσια
ἔστω, καὶ τῆς θεοῦ τὸ ἐπιδέκατον· ὁ δὲ ἀποκτείνας τὸν
ταῦτα ποιήσαντα καὶ ὁ συμβουλεύσας ὅσιος ἔστω καὶ
εὐαγής. ὀμόσαι δ' Ἀθηναίους ἅπαντας καθ' ἱερῶν 97
τελείων, κατὰ φυλὰς καὶ κατὰ δήμους, ἀποκτείνειν τὸν
ταῦτα ποιήσαντα. ὁ δὲ ὅρκος ἔστω ὅδε· „κτενῶ καὶ
λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ψήφῳ καὶ τῇ ἐμαυτοῦ χειρί, ἂν
δυνατος ὦ, ὃς ἂν καταλύσῃ τὴν δημοκρατίαν τὴν Ἀθή-
νησι, καὶ ἐάν τις ἄρξῃ τινὰ ἀρχὴν καταλελυμένης τῆς
δημοκρατίας τὸ λοιπόν, καὶ ἐάν τις τυραννεῖν ἐπαναστῇ
ἢ τὸν τύραννον συγκαταστήσῃ. καὶ ἐάν τις ἄλλος ἀπο-
κτείνῃ, ὅσιον αὐτὸν νομιῶ εἶναι καὶ πρὸς θεῶν καὶ
δαιμόνων, ὡς πολέμιον κτείναντα τὸν Ἀθηναίων, καὶ
τὰ κτήματα τοῦ ἀποθανόντος πάντα ἀποδόμενος ἀπο-
δώσω τὰ ἡμίσεα τῷ ἀποκτείναντι, καὶ οὐκ ἀποστερήσω
οὐδέν. ἐάν δέ τις κτείνων τινὰ τούτων ἀποθάνῃ ἢ 98
ἐπιχειρῶν, εὖ ποιήσω αὐτόν τε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς

τάδε del. Dr. — οἱ post πεντακόσιοι add. Bk. — ὅτε] οἷς Droysen. — καταλύει et ἄρχει ABLZ. — καταλελυ . . μένης A pr. — ἔστω cum Steph. Bk.: ἔσται. — νηποινεὶ scripsi: νηποινὶ. v. ad. § 95.
97. malim cum Dr. ἀποκτενεῖν, cf. 4, 3. — καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ψήφῳ καὶ add. S. Turr. coll. Lyc. § 127, delentes eadem verba (praeter unum καὶ) post ἀποκτείναντι. Similiter iam Luzac. — τινὰ (τιν') ἀρχὴν cum R. Turr.: τὴν ἀρχήν. — (ἐπὶ τῷ) τυραννεῖν Dobr. — συγκαταστήσει A. — ἀποκτείνει pr. A. κτείνῃ Dr. post h. v. Rud. Schöll haec fere excidisse putat: (αἰσθανόμενος, ἢ συμβουλεύσῃ ἀποκτεῖναι,) ὅσιον κτέ. Dr. aliquid eiusmodi ante ἐὰν δέ τις (98) excidisse statuerat. — τὸν Ἀθ. scripsi cum Z: τῶν Ἀθ. — κτείναντι Dr.
98. ἀποθάνοι ABLZ. —

*ἐκείνου καθάπερ Ἁρμόδιόν τε καὶ Ἀριστογείτονα καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. ὁπόσοι δὲ ὅρκοι ὀμώμονται Ἀθήνησιν ἢ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἢ ἄλλοθί που ἐναντίοι τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, λύω καὶ ἀφίημι.“ ταῦτα δὲ ὀμοσάντων Ἀθηναῖοι πάντες καθ' ἱερῶν τελείων, τὸν νόμιμον ὅρκον, πρὸ Διονυσίων· καὶ ἐπεύχεσθαι εὐορκοῦντι μὲν εἶναι πολλὰ καὶ ἀγαθά, ἐπιορκοῦντι δ' ἐξώλη αὐτὸν εἶναι καὶ γένος.*

99 *Πότερον, ὦ συκοφάντα καὶ ἐπίτριπτον κίναδος,*
*κύριος ὁ νόμος ὅδ' ἐστὶν ἢ οὐ κύριος; διὰ τοῦτο*
*δ' οἶμαι γεγένηται ἄκυρος, ὅτι τοῖς νόμοις δεῖ*
*χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος. καὶ σὺ ζῇς καὶ*
*περιέρχῃ τὴν πόλιν ταύτην, οὐκ ἄξιος ὤν· ὃς ἐν*
*δημοκρατίᾳ μὲν συκοφαντῶν ἔζης, ἐν ὀλιγαρχίᾳ δέ,*
*ὡς μὴ ἀναγκασθείης τὰ χρήματα ἀποδοῦναι ὅσα*
100 *συκοφαντῶν ἔλαβες, ἐδούλευες τοῖς τριάκοντα. εἶτα*
*σὺ περὶ ἑταιρείας ἐμοὶ μνείαν ποιῇ καὶ κακῶς τινας*
*λέγεις; ὃς ἑνὶ μὲν οὐχ ἡταίρησας — καλῶς γὰρ ἄν*
*σοι εἶχε —, πςαττόμενος δ' οὐ πολὺ ἀργύριον τὸν*
*βουλόμενον ἀνθρώπων, ὡς οὗτοι ἴσασιν, ἐπὶ τοῖς*
*αἰσχίστοις ἔργοις ἔζης, καὶ ταῦτα οὕτω μοχθηρὸς*
*ὢν τὴν ἰδέαν. ἀλλ' ὅμως οὗτος ἑτέρων ἐτόλμα*
*κατηγορεῖν, ᾧ κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους*

*τῷ Ἀθ.* Osann Spengel Dr.: *τῶν Ἀθ.* — *πρὸ (τῶν) Διον.* Dr.

99. *ἐπίτριπτον κίναδος* est ap. Soph. Ai. 103. — *οὐ κύριος; (οὐ κύριος·)* ci. R. — *(κατὰ) τὴν π.* Frankius ad. Aesch. 3, 213.

100. *ἑταιρείας*] cf. Harp.: *ἰδίως ἐπὶ τῆς ἑταιρήσεως τοὔνομα τέταχεν Ἀνδ. ἐν τῇ περὶ τ. μυστ. ἀπολογίᾳ.* Immo ad hunc sensum Andoc. verbum detorquet, vulgari usu ab Epich. usurpatum. — *ἑτέρων* cum R. et Valck. Bk.: *ἑταιρῶν.* — *ὑμετέρους* A Turr. (coll. § 105): *ἡμετέρους.*



*οὐδ' αὐτῷ ὑπὲρ αὑτοῦ ἔστιν ἀπολογεῖσθαι. ἀλλὰ* 101
*γὰρ ὦ ἄνδρες καθήμενος ἡνίκα μου κατηγόρει,*
*βλέπων εἰς αὐτὸν οὐδὲν ἄλλο ἢ ὑπὸ τῶν τριάκοντα*
*συνειλημμένος ἔδοξα κρίνεσθαι. εἰ γὰρ τότε ἠγωνι-*
*ζόμην, τίς ἄν μου κατηγόρει; οὐχ οὗτος ὑπῆρχεν,*
*εἰ μὴ ἐδίδουν ἀργύριον; καὶ γὰρ νῦν. ἀνέκρινε*
*δ' ἄν με τίς ἄλλος ἢ Χαρικλῆς, ἐρωτῶν, Εἰπέ μοι,*
*ὦ Ἀνδοκίδη, ἦλθες εἰς Δεκέλειαν, καὶ ἐπετείχισας*
*τῇ πατρίδι τῇ σεαυτοῦ; Οὐκ ἔγωγε. Τί δέ; ἔτεμες*
*τὴν χώραν, καὶ ἐλῄσω ἢ κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν*
*τοὺς πολίτας τοὺς σεαυτοῦ; Οὐ δῆτα. Οὐδ' ἐναυ-*
*μάχησας ἐναντία τῇ πόλει, οὐδὲ συγκατέσκαψας*
*τὰ τείχη, οὐδὲ συγκατέλυσας τὸν δῆμον, οὐδὲ βίᾳ*
*κατῆλθες εἰς τὴν πόλιν; Οὐδὲ τούτων πεποίηκα*
*οὐδέν. Δοκεῖς οὖν χαιρήσειν καὶ οὐκ ἀποθανεῖσθαι,*
*ὡς ἕτεροι πολλοί; Ἆρ' (ἂν) οἴεσθε ὦ ἄνδρες ἄλλων* 102
*τινῶν τυχεῖν με δι' ὑμᾶς, εἰ ἐλήφθην ὑπ' αὐτῶν;*
*οὐκ οὖν δεινόν, εἰ ὑπὸ μέν τούτων διὰ τοῦτ' ἂν*
*ἀπωλόμην, ὅτι εἰς τὴν πόλιν οὐδὲν ἥμαρτον, ὥσπερ*
*καὶ ἑτέρους ἀπέκτειναν, ἐν ὑμῖν δὲ κρινόμενος, οὓς*
*οὐδὲν κακὸν πεποίηκα, οὐ σωθήσομαι; πάντως δή-*
*που· ἢ σχολῇ γέ τις ἄλλος ἀνθρώπων. Ἀλλὰ γὰρ* 103
*ὦ ἄνδρες τὴν μὲν ἔνδειξιν ἐποιήσαντό | μου κατὰ* 14

101. *ὑπὸ* ABLM mg. Ald. Bk. (ci. Valck. Sl.): *ἀπὸ.* — *ἐπετείχισας* cum Steph. Bk.: *ἐπετείχισες.* — *τοὺς ἑαυτοῦ* AB Kl. Turr. coll. § 114. — *οὐδὲ τούτων* m. Ald. Ros.: *οὐδὲν τούτων.* — interpungebatur *πεποίηκα. Οὐδέν;* — *καὶ οὐκ* Dobr.: *ἢ οὐκ.*

102. *ἆρ' (ἂν)* cum Dobr. Turr. — *με* cum A add. Bk. — *δι' ὑμᾶς* R. Turr.: *δι' ἡμᾶς.* — *ὑμῖν*] *ἡμῖν* A[d]. — *οἷς οὐδὲν κακὸν πεπ.* Emp. h. e. „ideo quod“, coll. Lys. 12, 40 (ubi tamen istud *οἷς* in *ὅτι* mutatum a Tayl. Turr.).

νόμον κείμενον, τὴν δὲ κατηγορίαν κατὰ τὸ ψήφισμα
τὸ πρότερον γεγενημένον περὶ ἑτέρων. εἰ οὖν ἐμοῦ
καταψηφιεῖσθε, ὁρᾶτε μὴ οὐκ ἐμοὶ μάλιστα τῶν
πολιτῶν προσήκει λόγον δοῦναι τῶν γεγενημένων,
ἀλλὰ πολλοῖς ἑτέροις μᾶλλον, τοῦτο μὲν οἷς ὑμεῖς
ἐναντία μαχεσάμενοι διηλλάγητε καὶ ὅρκους ὠμό-
σατε, τοῦτο δὲ οὓς φεύγοντας κατηγάγετε, τοῦτο
δὲ οὓς ἀτίμους ὄντας ἐπιτίμους ἐποιήσατε· ὧν εἵ-
νεκα καὶ στήλας ἀνείλετε καὶ νόμους ἀκύρους ἐποιή-
σατε καὶ ψηφίσματα ἐξηλείψατε· οἳ νυνὶ μένουσιν
104 ἐν τῇ πόλει πιστεύοντες ὑμῖν, ὦ ἄνδρες. εἰ οὖν
γνώσονται ὑμᾶς ἀποδεχομένους τὰς κατηγορίας τῶν
πρότερον γεγενημένων, τίνα αὐτοὺς οἴεσθε γνώμην
ἕξειν περὶ σφῶν αὐτῶν; ἢ τίνα αὐτῶν ἐθελήσειν
εἰς ἀγῶνας καθίστασθαι ἕνεκα τῶν πρότερον γεγε-
νημένων; φανήσονται γὰρ πολλοὶ μὲν ἐχθροὶ πολ-
λοὶ δὲ συκοφάνται, οἳ καταστήσουσιν αὐτῶν ἕκα-
στον εἰς ἀγῶνα. ἤκουσι δὲ νυνὶ ἀκροασόμενοι ἀμ-
105 φότεροι, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες ἀλλήλοις,
ἀλλ' οἱ μὲν εἰσόμενοι εἰ χρὴ πιστεύειν τοῖς νόμοις
τοῖς κειμένοις καὶ τοῖς ὅρκοις οὓς ὠμόσατε ἀλλή-
λοις, οἱ δὲ ἀποπειρώμενοι τῆς ὑμετέρας γνώμης,

103. τὸ πρότερον codd. Bk.: καὶ πρότερον. — προσήκῃ Steph. — μαχεσαμένοις ci. R. — ἀτίμως AB. — εἵνεκα ABk: ἕνεκα. — καὶ ψηφίσματα pr. A Bk. (τὰ supra lin. add. pr. A$^{d}$): καὶ τὰ ψηφ.

104. προτέρων γεγενημένων utrobique ABLZ. — vv. ἢ τίνα — γεγενημένων del. Emp. Sed hoc dicit orator: nolent iudicium subire, potius urbem relinquent (105).

105. ἀκροασάμενοι Z et pr. A. — οἰσόμενοι BZ et pr. L. — εἰ χρὴ AZ mg. Ald. St. Bk.: ἢ χρὴ BL, εἰ ἢ χρὴ v. — ὀμόσατε A$^{d}$. —



εἰ αὐτοῖς ἐξέσται ἀδεῶς συκοφαντεῖν καὶ γράφεσθαι,
τοὺς δὲ ἐνδεικνύναι, τοὺς δὲ ἀπάγειν. οὕτως οὖν
ἔχει, ὦ ἄνδρες· ὁ μὲν ἀγὼν ἐν τῷ σώματι τῷ ἐμῷ
καθέστηκεν, ἡ δὲ ψῆφος ἡ ὑμετέρα δημοσίᾳ κρινεῖ,
πότερον χρὴ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις πιστεύειν,
ἢ τοὺς συκοφάντας παρασκευάζεσθαι, ἢ φεύγειν
αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἀπιέναι ὡς τάχιστα.
Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες, ὅτι τὰ πεποιημένα ὑμῖν 106
εἰς ὁμόνοιαν οὐ κακῶς ἔχει, ἀλλὰ τὰ προσήκοντα
καὶ τὰ συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ἐποιήσατε, βραχέα
βούλομαι καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. οἱ γὰρ πατέρες
οἱ ὑμέτεροι γενομένων τῇ πόλει κακῶν μεγάλων,
ὅτε οἱ τύραννοι μὲν εἶχον τὴν πόλιν, ὁ δὲ δῆμος
ἔφευγε, νικήσαντες μαχόμενοι τοὺς τυράννους ἐπὶ
Παλληνίῳ, στρατηγοῦντος Λεωγόρου τοῦ προπάππου
τοῦ ἐμοῦ καὶ Χαρίου οὗ ἐκεῖνος τὴν θυγατέρα εἶχεν,
ἐξ ἧς ὁ ἡμέτερος ἦν πάππος, κατελθόντες εἰς τὴν
πατρίδα τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τῶν δὲ φυγὴν κατέ-
γνωσαν. ὕστερον δὲ ἡνίκα βασιλεὺς ἐπεστράτευσεν 107
ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, γνόντες τῶν συμφορῶν τῶν ἐπιου-
σῶν τὸ μέγεθος καὶ τὴν παρασκευὴν τὴν βασιλέως,
ἔγνωσαν τούς τε φεύγοντας καταδέξασθαι καὶ τοὺς
ἀτίμους ἐπιτίμους ποιῆσαι καὶ κοινὴν τήν τε σω-
τηρίαν καὶ τοὺς κινδύνους ποιήσασθαι. πράξαντες

αὐτοῖς AB Bk. (ci. R.): αὐτούς. — (τοὺς μὲν) γράφ. Steph. W. — ψῆφ . . . . . . . . . κρίνει A pr. (puto omissum erat δημοσίᾳ). — κρινεῖ cum Steph. Turr.: κρίνει.

106. βραχεῖα A, βραχεία B. — ἔφευγε ci. S.: ἔφυγε; cf. 107. — Χαρίου] Καλλίου Sl. p. 5 (coll. Herod. 6, 121), quod prob. Emp. — τῶν δὲ] τοὺς δὲ L pr. et AB.

107. τὴν βασιλέως postulat Bk.: τοῦ βασ. cf. 3, 29. — φεύγοντας Turr.: φυγόντας. — πράξαντας A et pr. M. —

δὲ ταῦτα, καὶ δόντες ἀλλήλοις πίστεις καὶ ὅρκους
μεγάλους, ἠξίουν σφᾶς αὐτοὺς προτάξαντες πρὸ
τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων ἀπαντῆσαι τοῖς βαρβάροις
Μαραθῶνάδε, νομίσαντες τὴν σφετέραν αὐτῶν ἀρε-
τὴν ἱκανὴν εἶναι τῷ πλήθει τῷ ἐκείνων ἀντιτά-
ξασθαι· μαχεσάμενοί τε ἐνίκων, καὶ τήν τε Ἑλλάδα
108 ἠλευθέρωσαν καὶ τὴν πατρίδα ἔσωσαν. ἔργον δὲ
τοιοῦτον ἐργασάμενοι, οὐκ ἠξίωσάν τινι τῶν πρό-
τερον γενομένων μνησικακῆσαι. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα,
τὴν πόλιν ἀνάστατον παραλαβόντες ἱερά τε κατα-
κεκαυμένα τείχη τε καὶ οἰκίας καταπεπτωκυίας, ἀφορ-
μήν τε οὐδεμίαν ἔχοντες, διὰ τὸ ἀλλήλοις ὁμονοεῖν
τὴν ἀρχὴν τῶν Ἑλλήνων κατειργάσαντο καὶ τὴν
109 πόλιν ὑμῖν τοιαύτην καὶ τοσαύτην παρέδοσαν. ὑμεῖς
οὖν καὶ αὐτοὶ ὕστερον, κακῶν οὐκ ἐλαττόνων ἢ
ἐκείνοις γεγενημένων, ἀγαθοὶ ἐξ ἀγαθῶν ὄντες
ἀπέδοτε τὴν ὑπάρχουσαν ἀρετήν· ἠξιώσατε γὰρ
τούς τε φεύγοντας καταδέξασθαι καὶ τοὺς ἀτίμους
ἐπιτίμους ποιῆσαι. τί οὖν ὑμῖν ὑπόλοιπόν ἐστι
τῆς ἐκείνων ἀρετῆς; μὴ μνησικακῆσαι, εἰδότας ὦ
ἄνδρες ὅτι ἡ πόλις ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς ἐν
τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ μεγάλη καὶ εὐδαίμων ἐγένετο
ἃ νῦν αὐτῇ ὑπάρχει, εἰ ἐθέλοιμεν οἱ πολῖται σω-
φρονεῖν τε καὶ ὁμονοεῖν ἀλλήλοις.

διδόντες ABL. — προτάξαντες B et corr. A. (Bk., et ci. Sl.): προστάξαντες LZ et pr. A, προτάξαντας Ald. — νομίσαντες τὴν σφετέραν κτἑ.] cf. Thuc. 3, 56.

108. διὰ ταῦτα] μετὰ ταῦτα Bakius.

109. οὐκ post κακῶν om. pr. A. — ἐπίλοιπον Dobr. coll. § 87; sed cf. 3, 24; 1, 52. — ἃ νῦν] ἣ νῦν S. Emp. Malim autem ἃ (καὶ) νῦν.



Κατηγόρησαν | δέ μου καὶ περὶ τῆς ἱκετηρίας, 110
ὡς καταθείην ἐγὼ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ, νόμος δ᾽ εἴη
πάτριος, ὃς ἂν θῇ ἱκετηρίαν μυστηρίοις, τεθνάναι.
καὶ οὕτως εἰσὶ τολμηροί, ὥσθ᾽ ἃ αὐτοὶ κατεσκεύα-
σαν, οὐκ ἀρκεῖ αὐτοῖς ὅτι οὐ κατέσχον ἃ ἐπεβου-
λευσαν, ἀλλὰ καὶ κατηγορίαν ἐμοῦ ποιοῦνται ὡς
ἀδικοῦντος. ἐπειδὴ γὰρ ἤλθομεν Ἐλευσινόθεν καὶ 111
ἡ ἔνδειξις ἐγεγένητο, προσῄει ὁ βασιλεὺς περὶ τῶν
γεγενημένων Ἐλευσῖνι κατὰ τὴν τελετήν, ὥσπερ
ἔθος ἐστίν, οἱ δὲ πρυτάνεις προσάξειν ἔφασαν αὐ-
τὸν πρὸς τὴν βουλήν, ἐπαγγεῖλαί τ᾽ ἐκέλευον ἐμοί
τε καὶ Κηφισίῳ παρεῖναι εἰς τὸ Ἐλευσίνιον· ἡ γὰρ
βουλὴ ἐκεῖ καθεδεῖσθαι ἔμελλε κατὰ τὸν Σόλωνος
νόμον, ὃς κελεύει τῇ ὑστεραίᾳ τῶν μυστηρίων ἕδραν
ποιεῖν ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ. καὶ παρῆμεν κατὰ τὰ 112
προειρημένα. καὶ ἡ βουλὴ ἐπειδὴ ἦν πλήρης, ἀνα-
στὰς Καλλίας ὁ Ἱππονίκου τὴν σκευὴν ἔχων λέγει
ὅτι ἱκετηρία κεῖται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, καὶ ἔδειξεν
αὐτοῖς. κᾆθ᾽ ὁ κῆρυξ ἐκήρυττε τίς τὴν ἱκετηρίαν
καταθείη, καὶ οὐδεὶς ὑπήκουεν. ἡμεῖς δὲ παρέστα-
μεν, καὶ οὗτος ἡμᾶς ἑώρα. ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ὑπή-
κουεν καὶ ᾤχετο εἰσιὼν (ὁ) ἐπεξελθὼν Εὐκλῆς

110. δ᾽ εἴη Bk. Dobr.: δὲ ἦν.

111. Ἐλευσῖνι AB Bk.: ἐν Ἐλευσῖνι. — τελευτην BLZ. — τοῖς πρυτάνεσιν ante οἱ δὲ πρυτ. add. Kö. — προσάξειν Steph. AB: προστάξειν LZ Ald. — ἐπαγγεῖλαι Bk.: ἀπαγγεῖλαι. — Κηφησίῳ A[d].

112. προηρημένα AB. — κᾆθ᾽ (ita Bk.: καθὰ codd.; κᾆθα Turr.) ὁ κῆρυξ ἐκήρυττε add. AB. — παρέσταμεν Bk.: παρέστημεν codd. (sed A[d] corr.), quod revocarunt Turr. — καὶ ante ᾤχετο om pr. A (ed. I). —

*οὑτοσί — καί μοι κάλει αὐτόν. Πρῶτα μὲν οὖν ταῦτα εἰ ἀληθῆ λέγω, μαρτύρησον, Εὔκλεις.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

113 *Ὡς μὲν ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται· πολὺ δέ*
*μοι δοκεῖ τὸ ἐναντίον εἶναι ἢ οἱ κατήγοροι εἶπον.*
*ἔλεξαν γάρ, εἰ μέμνησθε, ὅτι αὐτώ με τὼ θεὼ*
*παραγάγοιεν ὥστε θεῖναι τὴν ἱκετηρίαν μὴ εἰδότα*
*τὸν νόμον, ἵνα δῶ δίκην. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες, εἰ*
*ὡς μάλιστα ἀληθῆ λέγουσιν οἱ κατήγοροι, ὑπ' αὐ-*
114 *τοῖν με φημὶ τοῖν θεοῖν σεσῶσθαι. εἰ γὰρ ἔθηκα*
*μὲν τὴν ἱκετηρίαν, ὑπήκουσα δὲ μή, ἄλλο τι ἢ*
*αὐτὸς μὲν αὑτὸν ἀπώλλυον τιθεὶς τὴν ἱκετηρίαν,*
*ἐσῳζόμην δὲ τῇ τύχῃ διὰ τὸ μὴ ὑπακοῦσαι, δῆλον*
*ὅτι διὰ τὼ θεώ; εἰ γὰρ ἐβουλέσθην με ἀπολλύναι*
*τὼ θεώ, ἐχρῆν δήπου καὶ μὴ θέντα με τὴν ἱκε-*
*τηρίαν ὁμολογῆσαι. ἀλλ' οὔτε ὑπήκουσα οὔτ' ἔθηκα.*
115 *ἐπειδὴ δ' ἔλεγε τῇ βουλῇ Εὐκλῆς ὅτι οὐδεὶς ὑπα-*
*κούοι, πάλιν ὁ Καλλίας στὰς ἔλεγεν ὅτι εἴη νόμος*

Euclem ipsum *τὸν κήρυκα* esse statuit Kirchhoff. Herm. I, 15 sqq., inscriptionibus (maxime C. I. A II, 73) probans revera illo tempore Euclem quendam praeconis munere apud senatum populumque functum esse. Delet igitur interpunct. quae erat post *καὶ ᾤχετο εἰςιών*. Articulum ipse addidi. — *πρῶτον μὲν οὖν ταῦτα* est § 46; cf. 3, 10. — *ΜΑΡΤΥΡΙΑ* om. ABLZ.

113. *ἔλεγξαν* AB. — *με τὼ* ABLZ m. Ald. Bk. (ci. Valck. R.): *μὲν τώ*. — *παραγάγοιεν* Dobr. Turr.: *περιαγάγοιεν*. — *με* post *αὐτοῖν* dedi ex ci. R.: *μὲν*. V. supra.

114. *ἐβουλέσθην* Bk. et A[d] (qui vv. *εἰ γὰρ-τὼ θεώ* in mg. add.): *ἐβουλίσθην* B, *ἐβουλήθην* LZ, *ἐβουληθήτην* v. — *ἀπολλύναι* A Bk.: *ἀπολεῖν καὶ*.

115. *ὑπακούοι* AB Bk.: *ὑπακούει*. — *στὰς*] *ἀναστὰς* mal. Bait. Hi. W. coll. § 112. —



*πάτριος, εἴ τις ἱκετηρίαν θείη ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ,*
*ἄκριτον ἀποθανεῖν, καὶ ὁ πατήρ ποτ' αὐτοῦ Ἱππο-*
*νικος ἐξηγήσαιτο ταῦτα Ἀθηναίοις, ἀκούσεις δὲ ὅτι*
*ἐγὼ θείην τὴν ἱκετηρίαν. ἐντεῦθεν ἀναπηδᾷ Κέ-*
*φαλος οὑτοσὶ καὶ λέγει· „Ὦ Καλλία, πάντων ἀν-* 116
*θρώπων ἀνοσιώτατε, πρῶτον μὲν ἐξηγῇ Κηρύκων*
*ὤν, οὐχ ὅσιον (ὄν) σοι ἐξηγεῖσθαι· ἔπειτα δὲ νόμον*
*πάτριον λέγεις, ἡ δὲ στήλη παρ' ᾗ ἕστηκας χιλίας*
*δραχμὰς κελεύει ὀφείλειν, ἐάν τις ἱκετηρίαν θῇ ἐν*
*τῷ Ἐλευσινίῳ. ἔπειτα δὲ τίνος ἤκουσας ὅτι Ἀνδο-*
*κίδης θείη τὴν ἱκετηρίαν; κάλεσον αὐτὸν τῇ βουλῇ,*
*ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀκούσωμεν.“ ἐπειδὴ δὲ ἀνεγνώσθη*
*ἡ στήλη κἀκεῖνος οὐκ εἶχεν εἰπεῖν ὅτου ἤκουσε,*
*καταφανὴς ἦν τῇ βουλῇ αὐτὸς θεὶς τὴν ἱκετηρίαν.*
*Φέρε δὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες — τάχα γὰρ ἂν αὐτὸ* 117
*βούλοισθε πυθέσθαι —, ὁ δὲ Καλλίας τί βουλό-*
*μενος ἐτίθει τὴν ἱκετηρίαν; ἐγὼ δὲ ὑμῖν διηγήσο-*
*μαι ὧν ὑπ' αὐτοῦ εἵνεκα ἐπεβουλεύθην. Ἐπίλυκος*
*ἦν ὁ Τεισάνδρου θεῖός μοι, ἀδελφὸς τῆς μητρὸς*
*τῆς ἐμῆς· ἀπέθανε δὲ ἐν Σικελίᾳ ἄπαις ἀρρένων*
*παίδων, θυγατέρας δὲ δύο καταλιπών, αἳ ἐγίγνοντο*
*εἴς τε ἐμὲ καὶ Λέαγρον. τὰ δὲ πράγματα τὰ οἴκοι* 118

*ἐξηγήσαιτο* Dobr. Turr.: *ἐξηγήσατο*. — *ἐντεῦθεν*] *ἐνταῦθ'* postulat Bk.; def. vulg. Turr.

116. *κηρύκων ὢν* cum R. Turr.: *κηρύκων ὤν*; porro *ὄν* cum Frohb. addidi. — *ἔπειτα δὲ νόμον* AB Bk. (ci. Steph.): *ἔπειτα δὴ νόμον*. — *Ἀνδοκίδης* (ci. Steph.) codd. Bk.: *Ἀνδοκίδας*. — *θεὶς* (ci. R.) codd. Bk.: *τιθεὶς*. — in fine § excidisse *καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας* (vel simile quid). *ΜΑΡΤΥΡΕΣ* ci. Fuhr.

117. *βούλοισθε* Dobr. G. Hermann. Schi. Turr.: *βούλεσθε*. — *ἐτίθει* ABLZ Turr.: *ἐτίθη*. — *Τεισάνδρου* scripsi: *Τισάνδρου*.

πονήρως εἶχε· τὴν μὲν γὰρ φανερὰν οὐσίαν οὐδὲ
δυοῖν ταλάντοιν κατέλιπε, τὰ δὲ ὀφειλόμενα πλέον
ἦν ἢ πέντε τάλαντα. ὅμως δ' ἐγὼ καλέσας Λέαγρον
ἐναντίον τῶν φίλων ἔλεγον ὅτι ταῦτ' εἴη ἀνδρῶν
ἀγαθῶν, ἐν τοῖς τοιούτοις δεικνύναι τὰς οἰκειό-
119 τητας ἀλλήλοις. „ἡμᾶς γὰρ οὐ δίκαιόν ἐστιν οὔτε
χρήματα ἕτερα οὔτ' εὐτυχίαν ἀνδρὸς ἑλέσθαι, ὥστε
καταφρονῆσαι τῶν Ἐπιλύκου θυγατέρων. καὶ γὰρ
εἰ ἔζη Ἐπίλυκος ἢ τεθνεὼς πολλὰ κατέλιπε χρήματα,
ἠξιοῦμεν ἂν γένει ὄντες ἐγγυτάτω ἔχειν τὰς παῖδας.
τοιγάρτοι ἐκεῖνα μὲν δι' Ἐπίλυκον ἂν ἦν ἢ διὰ τὰ
16 χρήματα· νῦν δὲ διὰ τὴν ἡμετέραν ἀρετὴν | τάδε
ἔσται. τῆς μὲν οὖν σὺ ἐπιδικάζου, τῆς δὲ ἐγώ.“
120 ὡμολόγησέ μοι, ὦ ἄνδρες. ἐπεδικασάμεθα ἄμφω
κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμολογίαν. καὶ ἧς μὲν ἐγὼ
ἐπεδικασάμην, ἡ παῖς τύχῃ χρησαμένη καμοῦσα
ἀπέθανεν· ἡ δ' ἑτέρα ἔστιν ἔτι. ταύτην Καλλίας
ἔπειθε Λέαγρον, χρήματα ὑπισχνούμενος, ἐᾶν αὐτὸν
λαβεῖν· αἰσθόμενος δ' ἐγὼ εὐθὺς ἔθηκα παράστασιν,
καὶ ἔλαχον προτέρῳ μὲν Λεάγρῳ, ὅτι „εἰ μὲν σὺ
βούλει ἐπιδικάζεσθαι, ἔχε τύχῃ ἀγαθῇ, εἰ δὲ μή,
121 ἐγὼ ἐπιδικάσομαι.“ γνοὺς ταῦτα Καλλίας λαγχάνει
τῷ υἱεῖ τῷ ἑαυτοῦ τῆς ἐπικλήρου, τῇ δεκάτῃ ἱστα-
μένου, ἵνα μὴ ἐπιδικάσωμαι ἐγώ. ταῖς δ' εἰκάσι,
μυστηρίοις τούτοις, δοὺς Κηφισίῳ χιλίας δραχμὰς
ἐνδείκνυσί με καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον καθίστησιν.
ἐπειδὴ δ' ἑώρα με ὑπομένοντα, τίθησι τὴν ἱκετη-

119. ἠξιοῦμεν A corr., BLZ, Bk. (ci. R.): ἀξιοῦμεν.
120. ταύτην A Steph.: ταύτη BLZ, ταύτῃ Ald.



ρίαν, ὡς ἐμὲ μὲν ἀποκτενῶν ἄκριτον ἢ ἐξελῶν,
αὐτὸς δὲ πείσας Λέαγρον χρήμασι συνοικήσων τῇ
Ἐπιλύκου θυγατρί. ἐπειδὴ δ' οὐδ' ὣς ἄνευ ἀγῶ- 122
νος ἑώρα ἐσόμενα τὰ πράγματα, τότε δὴ προσιὼν
Λυσίστρατον, Ἡγήμονα, Ἐπιχάρη, ὁρῶν φίλους
ὄντας ἐμοὶ καὶ χρωμένους, εἰς τοῦτο βδελυρίας
ἦλθε καὶ παρανομίας, ὥστ' ἔλεγε πρὸς τούτους ὡς
εἰ ἔτι καὶ νῦν βουλοίμην ἀποστῆναι τῆς Ἐπιλύκου
θυγατρός, ἕτοιμος εἴη παύσασθαί με κακῶς ποιῶν,
ἀπαλλάξαι δὲ Κηφίσιον, δίκην δ' ἐν τοῖς φίλοις
δοῦναί μοι τῶν πεποιημένων. εἶπον αὐτῷ καὶ 123
κατηγορεῖν καὶ παρασκευάζειν ἄλλους· εἰ δ' ἐγὼ
αὐτὸν ἀποφεύξομαι καὶ γνώσονται Ἀθηναῖοι περὶ
ἐμοῦ τὰ δίκαια, ἐγὼ αὐτὸν οἴομαι περὶ τοῦ σώμα-
τος τοῦ ἑαυτοῦ ἐν τῷ μέρει κινδυνεύσειν. ἅπερ
αὐτὸν οὐ ψεύσομαι, ἐὰν ὑμῖν ὦ ἄνδρες δοκῇ. Ὡς
δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἀλλὰ γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τοῦτον, ᾧ λαχεῖν 124
ἠξίωσε τῆς Ἐπιλύκου θυγατρός, σκέψασθε πῶς

121. ἐξελῶν cum Valck. Bk.: ἐξελὼν. — πείσας cum Scal. Valck. R. Bk. Bait. (πείσων — καὶ συνοικ. praef. S.) πείσων.
122. οὐδ' ὣς Bk.: οὕτως (οὐδ' οὕτως ci. R.). — ἄνευ ἀγῶνος ἑώρα AB Bk.: ἑώρα ἄνευ ἀγῶνος. — Ἡγήμονα cum Valck. Turr.: Ἡγεμόνα. — Ἐπιχάρη Schi. (ci. R.): Ἐπιχάρην Valck. Bk. cum A; ἐπεχάρην B (et fort. A[d]), ἐπεχάρη v. — καὶ ante χρωμένους om. Ald. (φίλους ὄντας delebat Coraes). — μοι om. A pr., μου habet Ald.
123. ἀποφεύξομαι cum Valck. et R. Bk.: ἀποφεύξαιμι ABLZ, ἀποφέγξαιμι m. Ald. ἀποφθέγξομαι vulg. — καὶ ante ἐγὼ αὐτὸν add. Ald.
124. ᾧ AL Bk.: ὃν.

γέγονεν, καὶ πῶς ἐποιήσατ' αὐτόν· ταῦτα γὰρ καὶ
ἄξιον ἀκοῦσαι, ὦ ἄνδρες. γαμεῖ μὲν Ἰσχομάχου
θυγατέρα· ταύτῃ δὲ συνοικήσας οὐδ' ἐνιαυτὸν τὴν
μητέρα αὐτῆς ἔλαβε, καὶ συνῴκει ὁ πάντων σχε-
τλιώτατος ἀνθρώπων τῇ μητρὶ καὶ τῇ θυγατρί,
ἱερεὺς ὢν τῆς μητρὸς καὶ τῆς θυγατρός, καὶ εἶχεν
125 ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀμφοτέρας. καὶ οὗτος μὲν οὐκ ᾐσχύνθη
οὐδ' ἔδεισε τὼ θεώ· ἡ δὲ τοῦ Ἰσχομάχου θυγάτηρ
τεθνάναι νομίσασα λυσιτελεῖν ἢ ζῆν ὁρῶσα τὰ γιγνό-
μενα, ἀπαγχομένη μεταξὺ κατεκωλύθη, καὶ ἐπειδὴ
ἀνεβίω, ἀποδρᾶσα ἐκ τῆς οἰκίας ᾤχετο, καὶ ἐξήλασεν
ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα. ταύτης δ' αὖ διαπεπλησμέ-
νος ἐξέβαλε καὶ ταύτην. ἡ δ' ἔφη κυεῖν ἐξ αὐτοῦ·
καὶ ἐπειδὴ ἔτεκεν υἱόν, ἔξαρνος ἦν μὴ εἶναι ἐξ
126 αὐτοῦ τὸ παιδίον. λαβόντες δὲ οἱ προσήκοντες τῇ
γυναικὶ τὸ παιδίον ἧκον ἐπὶ τὸν βωμὸν Ἀπατου-
ρίοις, ἔχοντες ἱερεῖον, καὶ ἐκέλευον κατάρξασθαι
τὸν Καλλίαν. ὁ δ' ἠρώτα τίνος εἴη τὸ παιδίον·
ἔλεγον „Καλλίου τοῦ Ἱππονίκου." „ἐγώ εἰμι οὗτος."
„καὶ ἔστι γε σὸν τὸ παιδίον." λαβόμενος τοῦ βω-
μοῦ ὤμοσεν ἦ μὴν μὴ εἶναί (οἱ) υἱὸν ἄλλον μηδὲ
γενέσθαι πώποτε, εἰ μὴ Ἱππόνικον ἐκ τῆς Γλαυ-
κώνος θυγατρός· ἢ ἐξώλη εἶναι καὶ αὐτὸν καὶ τὴν
127 οἰκίαν, ὥσπερ ἔσται. μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες,
ὑστέρῳ πάλιν χρόνῳ τῆς γραὸς τολμηροτάτης γυ-

125. τοῦ ante Ἰσχ. add. AB Bk. — κατεκωλύθη cum Sl. scripsi: κατεκλίθη (κατελήφθη Dobr.; κατελύθη Bait. Turr.). — ἀποδρᾶσα Bk.: ἀποδράσασα. — κυεῖν cum Kl. Turr.: κύειν. — μὴ codd. m. Ald. Bk. (ci. Valck. R.): μὲν.

126. ἱερεῖον] εῖο a corr. habet A. — οἱ post εἶναι cum R. add. Bk. (habet etiam mg. Ald.).



ναικὸς ἀνηράσθη, καὶ κομίζεται αὐτὴν εἰς τὴν οἰ-
κίαν, καὶ τὸν παῖδα ἤδη μέγαν ὄντα εἰσάγει εἰς
Κήρυκας, φάσκων εἶναι υἱὸν αὑτοῦ. ἀντεῖπε μὲν
Καλλίδης μὴ εἰσδέξασθαι, ἐψηφίσαντο δὲ οἱ Κήρυ-
κες κατὰ τὸν νόμον ὅς ἐστιν αὐτοῖς, τὸν πατέρα
ὀμόσαντα εἰσάγειν ἦ μὴν υἱὸν ὄντα ἑαυτοῦ εἰσά-
γειν. λαβόμενος τοῦ βωμοῦ ὤμοσεν ἦ μὴν τὸν
παῖδα ἑαυτοῦ εἶναι γνήσιον, ἐκ Χρυσιάδος γεγο-
νότα· ὃν ἀπώμοσε. Καί μοι τούτων ἁπάντων τοὺς
μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Φέρε δὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, σκεψώμεθα εἰ πώ- 128
ποτε ἐν τοῖς Ἕλλησι πρᾶγμα τοιοῦτον ἐγένετο, ὅπου
γυναῖκά τις γήμας ἐπέγημε τῇ θυγατρὶ τὴν μητέρα
καὶ ἐξήλασεν ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα· ταύτῃ δὲ συν-
οικῶν βούλεται τὴν Ἐπιλύκου | θυγατέρα λαβεῖν, 17
ἵν' ἐξελάσῃ τὴν τήθην ἡ θυγατριδῆ. ἀλλὰ γὰρ τῷ
παιδὶ αὐτοῦ τί χρὴ τοὔνομα θέσθαι; οἶμαι γὰρ 129
ἔγωγε οὐδένα οὕτως ἀγαθὸν εἶναι λογίζεσθαι, ὅστις
ἐξευρήσει τοὔνομα αὐτοῦ. τριῶν γὰρ οὐσῶν γυναι-
κῶν αἷς συνῴκηκὼς ἔσται ὁ πατὴρ αὐτοῦ, τῆς μὲν
υἱός ἐστιν, ὥς φησι, τῆς δὲ ἀδελφός, τῆς δὲ θεῖος

127. υἱὸν αὑτοῦ Bait. Turr.: υἱὸν αὐτοῦ. — μὲν post ἀντεῖπε om. pr. A. — Καλλιάδης ci. Valck. et R. — ὅς ἐστιν αὐτοῖς Bk.: ὃ ἐστιν αὐτός ABLZ; ὅς ἐστιν αὐτὸν v. — ὄντα A Bk.: οὕτως (ὄντως Scal.). — ἑαυτοῦ . . άγειν A pr. — βωμοῦ] βωμ a corr. habet A. — χρυσιάδης ALZ, Χρυσίδος ci. R. — ΜΑΡΤΥΡΕΣ om. ABLZ.

128. εἰ πώποτε A Bk.: εἰπόποτε B, εἴ ποτε v. — vv. καὶ ἐξήλασε — θυγ. in mg. add. A. — παιδὶ Dobr. (coll. 126 sq.): παιδίῳ.

129. οὗτος om. pr. A.

τίς ἂν εἴη οὗτος; Οἰδίπους, ἢ Αἴγισθος; ἢ τί χρὴ
αὐτὸν ὀνομάσαι;

130 Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες, βραχύ τι ὑμᾶς ἀναμνῆσαι
περὶ Καλλίου βούλομαι. εἰ γὰρ μέμνησθε, ὅτε ἡ
πόλις ἦρχε τῶν Ἑλλήνων καὶ εὐδαιμόνει μάλιστα,
Ἱππόνικος δὲ ἦν πλουσιώτατος τῶν Ἑλλήνων, τότε
μέντοι πάντες ἴστε ὅτι παρὰ τοῖς παιδαρίοις τοῖς
μικροτάτοις καὶ τοῖς γυναίοις κληδὼν ἐν ἁπάσῃ τῇ
πόλει κατεῖχεν, ὅτι Ἱππόνικος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλιτήριον
τρέφει, ὃς αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει. μέμνησθε
131 ταῦτα, ὦ ἄνδρες. πῶς οὖν ἡ φήμη ἡ τότε οὖσα
δοκεῖ ὑμῖν ἀποβῆναι; οἰόμενος γὰρ Ἱππόνικος υἱὸν
τρέφειν ἀλιτήριον αὑτῷ ἔτρεφεν, ὃς ἀνατέτροφεν
ἐκείνου τὸν πλοῦτον, τὴν σωφροσύνην, τὸν ἄλλον
βίον ἅπαντα. οὕτως οὖν χρὴ περὶ τούτου γιγνώ-
σκειν, ὡς ὄντος Ἱππονίκου ἀλιτηρίου.

132 Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες, διὰ τί ποτε τοῖς ἐμοὶ νυνὶ
ἐπιτιθεμένοις μετὰ Καλλίου καὶ συμπαρασκευάσασι
τὸν ἀγῶνα καὶ χρήματα εἰσενεγκοῦσιν ἐπ' ἐμοὶ τρία
μὲν ἔτη ἐπιδημῶν καὶ ἥκων ἐκ Κύπρου οὐκ ἀσεβεῖν
ἐδόκουν αὐτοῖς, μυῶν μὲν Ἀ . . . . Δελφόν, ἔτι δὲ
ἄλλους ξένους ἐμαυτοῦ, καὶ εἰσιὼν εἰς τὸ Ἐλευσίνιον
καὶ θύων, ὥσπερ ἐμαυτὸν ἄξιον νομίζω εἶναι· ἀλλὰ
τοὐναντίον λῃτουργεῖν οὗτοι προὐβάλλοντο, πρῶτον
μὲν γυμνασίαρχον Ἡφαιστείοις, ἔπειτα ἀρχιθεωρὸν

130. εὖ γὰρ μέμνησθε Cob. — ἁπάσῃ] πάσῃ Z, ἅπασι AL. — κατεῖχεν scripsi: κατέσχεν. — ἀλειτήριον verum puto. sic etiam § 131.

131. υἱὸν τρέφειν AB Bk.: υἱὸν αὑτῷ τρέφειν.

132. Ἀ . . . Δελφόν Bk.: ἀδελφόν (* τὸν Δ. Sl., * τὸν ἐκ Δελφῶν Luz.) — λῃτουργεῖν scripsi: λειτουργεῖν. — Ἡφαιστίοις



εἰς Ἰσθμὸν καὶ Ὀλυμπίαζε, εἶτα δὲ ταμίαν ἐν πόλει
τῶν ἱερῶν χρημάτων· νῦν δὲ ἀσεβῶ καὶ ἀδικῶ εἰσιὼν
εἰς τὰ ἱερά; ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ διότι οὗτοι ταῦτα νῦν 133
γιγνώσκουσιν. Ἀγύρριος γὰρ οὑτοσί, ὁ καλὸς κἀγα-
θός, ἀρχώνης ἐγένετο τῆς πεντηκοστῆς τρίτον ἔτος,
καὶ ἐπρίατο τριάκοντα ταλάντων, μετέσχον δ' αὐτῷ
οὗτοι πάντες οἱ παρασυλλεγέντες ὑπὸ τὴν λεύκην,
οὓς ὑμεῖς ἴστε οἷοί εἰσιν· οἳ διὰ τοῦτο ἔμοιγε δο-
κοῦσι συλλεγῆναι ἐκεῖσε, ἵν' αὐτοῖς ἀμφότερα ᾖ,
καὶ μὴ ὑπερβάλλωσι λαβεῖν ἀργύριον καὶ ὀλίγου
πραθείσης μετασχεῖν. κερδάναντες δὲ τρία τάλαντα, 134
γνόντες τὸ πρᾶγμα οἷον εἴη, ὡς πολλοῦ ἄξιον, συνέ-
στησαν πάντες, καὶ μεταδόντες τοῖς ἄλλοις ἐωνοῦντο
πάλιν τριάκοντα ταλάντων. ἐπεὶ δ' οὐκ ἀντωνεῖτο
οὐδείς, παρελθὼν ἐγὼ εἰς τὴν βουλὴν ὑπερέβαλλον,
ἕως ἐπριάμην ἓξ καὶ τριάκοντα ταλάντων. ἀπελάσας
δὲ τούτους καὶ καταστήσας ὑμῖν ἐγγυητὰς ἐξέλεξα
τὰ χρήματα καὶ κατέβαλον τῇ πόλει καὶ αὐτὸς οὐκ

ABLZ (Turr.). — ἀρχιθεωρὸν ABLZ Bk.: ἀρχιθέωρον. — εἶτ. δὲ A pr.

133. Ἀγύρριος Bk. (ci. R.): ἀ.γύρριος A; ἀγύριος B, ἀρ-γύριος v. — ἀρχώνης cum Valck. et R. Bk.: ἄρχων εἷς. — αὐτῷ cum R. Bk.: αὐτοὶ. — λεύκην οὓς cum Valck. R. mg. Ald. Bk.: λεύκην τὸ πόσους. — ὑπερβάλλωσι ABL Ald. Turr.: ὑπερβάλωσι PZ, ὑπερβάλλουσι Steph. Bk. — ὀλίγου ABLZ Bk. (ci. R.): ὀλίγον. — π.ραθείσης A.

134. τρία] δύο Ald.; ἓξ ci. R. (ΠΙ ἓξ, ΙΙΙ τρεῖς). — γνόντες AB Bk. (ci. Valck.): γνῶναι. — τοῖς ἄλλοις] ἀλλή-λοις Bakius. an πάλιν pro πάντες scribendum est? — vv. δ' οὐκ ἀντωνεῖτο . . ὑπερέβαλον (ita codd. omnes) a cor. habet A; idem ἕως vocabuli primam litteram scripsit. Totidem fere litt. a pr. m. fuerant. — δὲ τούτους codd. n. Ald. Bk. (ci. R.): καὶ τούτους. —

ἐξημιώθην, ἀλλὰ καὶ βραχέα ἀπεκερδαίνομεν οἱ
μετασχόντες· τούτους δ' ἐποίησα τῶν ὑμετέρων μὴ
135 διανείμασθαι ἓξ τάλαντα ἀργυρίου. ἃ οὗτοι γνόντες
ἔδοσαν σφίσιν αὐτοῖς λόγον, ὅτι „ἄνθρωπος οὑτοσὶ
οὔτε αὐτὸς λήψεται τῶν κοινῶν χρημάτων οὔθ' ἡμᾶς
ἐάσει, φυλάξει δὲ καὶ ἐμποδὼν ἔσται διανείμασθαι
τὰ κοινά· πρὸς δὲ τούτοις, ὃν ἂν ἡμῶν ἀδικοῦντα
λάβῃ, εἰσάξει εἰς τὸ πλῆθος τὸ 'Αθηναίων καὶ
ἀπολεῖ. δεῖ οὖν τοῦτον ἐκποδὼν ἡμῖν εἶναι καὶ
136 δικαίως καὶ ἀδίκως.“ ταῦτα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες
δικασταί, τούτοις ποιητέα ἦν, ὑμῖν δέ γε (τὸ) ἐναν-
τίον τούτων· ὡς γὰρ πλείστους εἶναι ὑμῖν ἤθελον
ἂν τοιούσδε οἷόσπερ ἐγώ, τούτους δὲ μάλιστα (μὲν)
ἀπολωλέναι, εἰ δὲ μή, εἶναι τοὺς μὴ ἐπιτρέψοντας
αὐτοῖς, οἷς καὶ προσήκει ἀνδράσιν εἶναι καὶ ἀγαθοῖς
καὶ δικαίοις περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, καὶ βου-
λόμενοι δυνήσονται εὖ ποιεῖν ὑμᾶς. ἐγὼ οὖν ὑμῖν
ὑπισχνοῦμαι ἢ παύσειν τούτους ταῦτα ποιοῦντας
καὶ βελτίους παρέξειν, ἢ εἰς ὑμᾶς εἰσαγαγὼν κολά-
σειν τοὺς ἀδικοῦντας αὐτῶν.

137 Κατηγόρησαν δέ μου καὶ περὶ τῶν ναυκληριῶν
18 καὶ περὶ τῆς ἐμπορίας, ὡς | ἄρα οἱ θεοὶ διὰ τοῦτό
με ἐκ τῶν κινδύνων σώσαιεν, ἵνα ἐλθὼν δεῦρο, ὡς

ἀλλὰ βραχεῖα A pr. — ἀπεκερδάναμεν?
135. ἅνθρωπος scripsi: ἄνθρωπος. — καὶ ante ἐμποδών fort. om. pr. A. — τὸ 'Αθ. Fuhr.: τῶν 'Αθ. (quae del. Usener). — ἡμῖν Bk. (ci. R.): ὑμῖν.
136. γε τὸ ἐναντίον Valck. Sl. (τὸ ἐναντίον Bk.): γε ἐναντίον (γε ἐναντία PZ). — ὡς γὰρ scripsi: τοὺς γάρ. — ὑμῖν cum R. Turr.: ἡμῖν. — τοιο . . . . δε A pr. — μὲν post μάλιστα auct. R. add. Bk.
137. κατηγόρησαν δέ κτέ.] cf. [Lys.] 5, 19. —



ἔοικεν, ὑπὸ Κηφισίου ἀπολοίμην. ἐγὼ δὲ ὦ 'Αθη-
ναῖοι οὐκ ἀξιῶ τοὺς θεοὺς τοιαύτην γνώμην ἔχειν,
ὥστ' εἰ ἐνόμιζον ὑπ' ἐμοῦ ἀδικεῖσθαι, λαμβάνον-
τάς με ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις μὴ τιμωρεῖσθαι·
τίς γὰρ κίνδυνος μείζων ἀνθρώποις ἢ χειμῶνος
ὥρᾳ πλεῖν τὴν θάλατταν; ἐν οἷς ἔχοντες μὲν τὸ
σῶμα τοὐμόν, κρατοῦντες δὲ τοῦ βίου καὶ τῆς οὐ-
σίας τῆς ἐμῆς, εἶτα ἔσῳζον; οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς ποιῆ- 138
σαι μηδὲ ταφῆς τὸ σῶμα ἀξιωθῆναι; ἔτι δὲ πολέ-
μου γενομένου καὶ τριήρων ἀεὶ κατὰ θάλατταν
οὐσῶν καὶ λῃστῶν, ὑφ' ὧν πολλοὶ ληφθέντες, ἀπο-
λέσαντες τὰ ὄντα, δουλεύοντες τὸν βίον διετέλεσαν,
οὔσης δὲ χώρας βαρβάρου, εἰς ἣν πολλοὶ ἤδη
ἐκπεσόντες αἰκίαις ταῖς μεγίσταις περιέπεσον καὶ
τὰ σφέτερα αὐτῶν σώματα αἰκισθέντες ἀπέθανον,
— εἶτα οἱ μὲν θεοὶ ἐκ τοσούτων κινδύνων ἔσῳ- 139
ζόν με, σφῶν δὲ αὐτῶν προὐστήσαντο τιμωρὸν
γενέσθαι Κηφίσιον τὸν πονηρότατον 'Αθηναίων,
ὧν οὗτός φησι πολίτης εἶναι οὐκ ὤν, ᾧ οὐδ' ὑμῶν
τῶν καθημένων οὐδεὶς ἂν ἐπιτρέψειεν οὐδὲν τῶν
ἰδίων, εἰδὼς τοῦτον οἷός ἐστιν; ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ
ἄνδρες, ἡγοῦμαι χρῆναι νομίζειν τοὺς τοιούτους
κινδύνους ἀνθρωπίνους, τοὺς δὲ κατὰ θάλατταν
θείους. εἴπερ οὖν δεῖ τὰ τῶν θεῶν ὑπονοεῖν, πάνυ

λαμβάνοντας μὲν W. — ὥρᾳ Bk.: ὥρα AB; ὥραν v.
138. οὐκ ἐξῆν] οὐ πεζὴν ALZ, unde οὗπερ ἐξῆν Dobr., οὗπερ ἦν Turr. (ὅτ' ἐξῆν mg. Ald. Ros.). — ἀτυχίαις ταῖς μεγίσταις Sl., συμφοραῖς τ. μ. Dobr., κακοῖς τοῖς μεγίστοις ed. I. — αἰκισθέντες cum Steph. Bk. ($A^d$): αἰκισθέντα v.
139. ἐκ τοσούτων Bk. cum ABLZ: ἐκ τῶν τοσούτων. — πάνυ ci. R.: πολὺ (πολὺ μᾶλλον ci. id.). —

ἂν αὐτοὺς οἶμαι ἐγὼ ὀργίζεσθαι καὶ ἀγανακτεῖν,
εἰ τοὺς ὑφ' ἑαυτῶν σῳζομένους ὑπ' ἀνθρώπων
ἀπολλυμένους ὁρῷεν.

140 Καὶ μὲν δὴ καὶ τάδε ὑμῖν ἄξιον ὦ ἄνδρες
ἐνθυμηθῆναι, ὅτι 'νυνὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἄνδρες
ἄριστοι καὶ εὐβουλότατοι δοκεῖτε γεγενῆσθαι οὐκ
ἐπὶ τιμωρίαν τραπόμενοι τῶν γεγενημένων, ἀλλ'
ἐπὶ σωτηρίαν τῆς πόλεως καὶ ὁμόνοιαν τῶν πολι-
τῶν. συμφοραὶ μὲν γὰρ ἤδη καὶ ἄλλοις πολλοῖς
ἐγένοντο οὐκ ἐλάττους ἢ καὶ ἡμῖν· τὸ δὲ τὰς γε-
νομένας διαφορὰς πρὸς ἀλλήλους θέσθαι καλῶς,
τοῦτ' εἰκότως ἤδη δοκεῖ ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ σω-
φρόνων ἔργον εἶναι. ἐπειδὴ τοίνυν παρὰ πάντων
ὁμολογουμένως ταῦθ' ὑμῖν ὑπάρχει, καὶ εἴ τις
φίλος ὢν τυγχάνει καὶ εἴ τις ἐχθρός, μὴ μεταγνῶτε,
μηδὲ βούλεσθε τὴν πόλιν ἀποστερῆσαι ταύτης τῆς
δόξης, μηδὲ αὐτοὶ δοκεῖν τύχῃ ταῦτα μᾶλλον ἢ
γνώμῃ ψηφίσασθαι.

141 Δέομαι οὖν ἁπάντων (ὑμῶν) περὶ ἐμοῦ τὴν
αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ἥνπερ καὶ περὶ τῶν ἐμῶν
προγόνων, ἵνα κἀμοὶ ἐγγένηται ἐκείνους μιμήσα-
σθαι, ἀναμνησθέντας αὐτῶν ὅτι ὅμοιοι τοῖς πλεί-
στων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίοις τῇ πόλει γεγέ-
νηνται, πολλῶν ἕνεκα σφᾶς αὐτοὺς παρέχοντες τοι-
ούτους, μάλιστα δὲ τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας, (εἶτα)

ἀνθρώπων Hertl.: ἄλλων.
140. ταῦθ'] τά θ' ABLZ. — βούλεσθε cum R. Bk.: βουλεύεσθε.
141. post ἁπάντων addidi ὑμῶν cum R. — ἀναμνησθέντας ABLZ Bk. (ci. Steph.): ἀναμνησθέντες. — ἕνεκα scripsi: ἕνεκεν. — τῆς εἰς ὑμᾶς] τῆς εἰς ὑ et ᾶ a corr. habet A



καὶ ὅπως, εἴ ποτέ τις αὐτοῖς ἢ τῶν ἐξ ἐκείνων τινὶ
κίνδυνος γένοιτο ἢ συμφορά, σῴζοιντο συγγνώμης
παρ' ὑμῶν τυγχάνοντες. εἰκότως δ' ἂν αὐτῶν με- 142
μνῇσθε· καὶ γὰρ τῇ πόλει ἁπάσῃ αἱ τῶν ὑμετέρων
προγόνων ἀρεταὶ πλείστου ἄξιαι ἐγένοντο. ἐπειδὴ
γὰρ ὦ ἄνδρες αἱ νῆες διεφθάρησαν, πολλῶν βου-
λομένων τὴν πόλιν ἀνηκέστοις συμφοραῖς περιβα-
λεῖν, Λακεδαιμόνιοι ἔγνωσαν ὅμως τότε ἐχθροὶ
ὄντες σῴζειν τὴν πόλιν διὰ τὰς ἐκείνων τῶν ἀν-
δρῶν ἀρετάς, οἳ ὑπῆρξαν τῆς ἐλευθερίας ἁπάσῃ
τῇ Ἑλλάδι. ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ἡ πόλις ἐσώθη δη- 143
μοσίᾳ διὰ τὰς τῶν προγόνων τῶν ὑμετέρων ἀρε-
τάς, ἀξιῶ κἀμοὶ διὰ τὰς τῶν προγόνων τῶν ἐμῶν
ἀρετὰς σωτηρίαν γενέσθαι. καὶ γὰρ αὐτῶν τῶν
ἔργων, δι' ἅπερ ἡ πόλις ἐσώθη, οὐκ ἐλάχιστον
μέρος οἱ ἐμοὶ πρόγονοι συνεβάλοντο· ὧν ἕνεκα
καὶ ἐμοὶ δίκαιον ὑμᾶς μεταδοῦναι τῆς σωτηρίας,
ἧσπερ καὶ αὐτοὶ παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐτύχετε.

Σκέψασθε τοίνυν καὶ τάδε, ἄν με σώσητε, οἷον 144
ἕξετε πολίτην· ὃς πρῶτον μὲν ἐκ πολλοῦ πλούτου,
ὅσον ὑμεῖς ἴστε, οὐ δι' ἐμαυτὸν ἀλλὰ διὰ τὰς τῆς
πόλεως συμφορὰς εἰς πενίαν πολλὴν καὶ ἀπορίαν
κατέστην, ἔπειτα δὲ καινὸν βίον εἰργασάμην ἐκ τοῦ

(ἧς super τ additum est). — (εἶτα) καὶ scripsi: ante καὶ lacunam IV litt. capacem habet A[d]. — γένοιτο Dobr.: γένηται (γενήσεται Madvig).
142. μεμνῇσθε Bk. Dobr.: μεμνῆσθαι ABLZ; μεμνῆσθε v. ante Bk. — ὑμετέρων ci. R.: ἡμετέρων. it. § 143. — βουλ. τὴν πόλιν] βουλομένων τῇ πόλει pr. A. — ὑπῆρξαν αἴτιοι Z.
143. ὑμετέρων ci. R.: ἡμετέρων. — κἀμοὶ] καί μοι ABLZ.
144. μὲν post πρῶτον om. pr. A. — καινὸν Emp. (s.

δικαίου, τῇ γνώμῃ καὶ ταῖν χεροῖν ταῖν ἐμαυτοῦ·
ἔτι δὲ εἰδότα μὲν οἷόν ἐστι πόλεως τοιαύτης πολί-
την εἶναι, εἰδότα δὲ οἷόν ἐστι ξένον εἶναι καὶ μέ-
145 τοικον ἐν τῇ τῶν πλησίον, | ἐπιστάμενον δὲ οἷον
19 τὸ σωφρονεῖν καὶ ὀρθῶς βουλεύεσθαι, ἐπιστάμενον
δ' οἷον τὸ ἁμαρτόντα πρᾶξαι κακῶς, πολλοῖς συγγε-
νόμενος καὶ πλείστων πειραθείς, ἀφ' ὧν ἐμοὶ ξενίαι
καὶ φιλότητες πρὸς πολλοὺς καὶ βασιλέας καὶ πόλεις
καὶ ἄλλους ἰδίᾳ ξένους γεγένηνται, ὧν ἐμὲ σώσαν-
τες μεθέξετε, καὶ ἔσται ὑμῖν χρῆσθαι τούτοις, ὅπου
146 ἂν ἐν καιρῷ τι ὑμῖν γίγνηται. Ἔχει δὲ καὶ ὑμῖν
ὦ ἄνδρες οὕτως· ἐάν με νυνὶ διαφθείρητε, οὐκ
ἔστιν ὑμῖν ἔτι λοιπὸς τοῦ γένους τοῦ ἡμετέρου
οὐδείς, ἀλλ' οἴχεται πᾶν πρόρριζον. καίτοι οὐκ
ὄνειδος ὑμῖν ἐστιν ἡ Ἀνδοκίδου καὶ Λεωγόρου
οἰκία οὖσα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τότ' ἦν ὄνειδος, ὅτ'
ἐμοῦ φεύγοντος Κλεοφῶν αὐτὴν ὁ λυροποιὸς ᾤκει.
οὐ γάρ ἐστιν ὅστις πώποτε ὑμῶν παριὼν τὴν οἰκίαν
τὴν ἡμετέραν ἀνεμνήσθη ἢ ἰδίᾳ τι ἢ δημοσίᾳ κακὸν
147 παθὼν ὑπ' ἐκείνων, οἳ πλείστας μὲν στρατηγήσαν-
τες στρατηγίας πολλὰ τρόπαια τῶν πολεμίων καὶ
κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑμῖν ἀπέδειξαν, πλεί-
στας δὲ ἄλλας ἀρχὰς ἄρξαντες καὶ χρήματα διαχει-

πάλιν): καὶ ABL v., καὶ τὸν Z. — ἔτι δὲ AB Bk. (ci. R.): ἔτι.

145. συγγενόμενος AB Bk.: συγγενόμενον (unde πειραθέντα ci. Steph.). — γεγένηται Bk. (codd.?), quod def. Turr. — ἔσται ci. Steph.: ἔστιν. — γίνηται AB Bk.: γένηται (τι (del. Cb.).

146. ὑμετέρου pr. A. — οἴχεται πᾶν πρόρριζον] cf. Soph. El. 755. — ὄνειδος ἡμῖν A[d]. — ἦν ὄνειδος ABLZ Bk. (ci. R.): αὖ ὄνειδος. — οἰκί .... μετέραν A pr.



ρίσαντες τὰ ὑμέτερα οὐδένα πώποτε ὦφλον, οὐδ'
ἡμάρτηται οὐδὲν οὔτε ἡμῖν εἰς ὑμᾶς οὔτε ὑμῖν εἰς
ἡμᾶς, οἰκία δὲ πασῶν ἀρχαιοτάτη καὶ κοινοτάτη
ἀεὶ τῷ δεομένῳ. οὐδ' ἔστιν ὅπου ἐκείνων τις τῶν
ἀνδρῶν καταστὰς εἰς ἀγῶνα ἀπήτησεν ὑμᾶς χάριν
τούτων τῶν ἔργων. μὴ τοίνυν, εἰ αὐτοὶ τεθνᾶσι, 148
καὶ περὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἐπιλάθησθε, ἀλλ'
ἀναμνησθέντες τῶν ἔργων νομίσατε τὰ σώματα
αὐτῶν ὁρᾶν αἰτουμένων ἐμὲ παρ' ὑμῶν σῶσαι.
τίνα γὰρ καὶ ἀναβιβάσομαι δεησόμενον ὑπὲρ ἐμαυ-
τοῦ; τὸν πατέρα; ἀλλὰ τέθνηκεν. ἀλλὰ τοὺς ἀδελ-
φούς; ἀλλ' οὐκ εἰσίν. ἀλλὰ τοὺς παῖδας; ἀλλ'
οὔπω γεγένηνται. ὑμεῖς τοίνυν καὶ ἀντὶ πατρὸς 149
ἐμοὶ καὶ ἀντὶ ἀδελφῶν καὶ ἀντὶ παίδων γένεσθε·
εἰς ὑμᾶς καταφεύγω καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω·
ὑμεῖς με παρ' ὑμῶν αὐτῶν αἰτησάμενοι σώσατε,
καὶ μὴ βούλεσθε Θετταλοὺς καὶ Ἀνδρίους πολίτας
ποιεῖσθαι δι' ἀπορίαν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ ὄντας πολί-
τας ὁμολογουμένως, οἷς προσήκει ἀνδράσιν ἀγαθοῖς
εἶναι καὶ βουλόμενοι δυνήσονται, τούτους δὲ ἀπόλ-
λυτε. μὴ δῆτα. ἔπειτα καὶ ταῦθ' ὑμῶν δέομαι,
εὖ ποιῶν ὑμᾶς ὑφ' ὑμῶν τιμᾶσθαι. ὥστ' ἐμοὶ μὲν
πειθόμενοι οὐκ ἀποστερεῖσθε εἴ τι ἐγὼ δυνήσομαι

147. οὐδὲν ἂν πώποτε libri (Schi.); del. ἂν Sl. Bk. — ἥμαρτ .. A pr. — τῷ δεομένῳ AB Bk.: τῶν δεομένων.

148. περὶ ante πεπραγμ. mal. abesse Turr. — σῶσαι del. Fuhr. coll. § 149. — praestat ἀναβιβάσωμαι. — ἀναβιβάσομ .... όμενον A pr. — ἀλλὰ ante τοὺς ἀδ. add. AB Bk.

149. ὑμῶν] ὑμῖν AB. — Θετταλοὺς (μὲν) ci. Cb. — ἀνδρείους pr. A[d]. — οἷς καὶ προσήκει § 136. — ἀπολλύναι ci. R. Cb. — ὥστ'] ὡς Dobr. — ἀποστερεῖσθαι ABL.

ὑμᾶς εὖ ποιεῖν· ἐὰν δὲ τοῖς ἐχθροῖς τοῖς ἐμοῖς πεισθῆτε, οὐδ' ἂν ὑστέρῳ χρόνῳ ὑμῖν μεταμελήσῃ, οὐδὲν ἔτι πλέον ποιήσετε. μὴ τοίνυν μήθ' ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν ἀπ' ἐμοῦ ἐλπίδων ἀποστερήσητε μήτ' ἐμὲ τῶν εἰς ὑμᾶς. ἀξιῶ δ' ἔγωγε τούτους οἵτινες ὑμῖν ἀρετῆς ἤδη τῆς μεγίστης εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον ἔλεγχον ἔδοσαν, ἀναβάντας ἐνταυθοῖ συμβουλεύειν ὑμῖν ἃ γιγνώσκουσι περὶ ἐμοῦ. Δεῦρο Ἄνυτε, Κέφαλε, ἔτι δὲ καὶ οἱ φυλέται οἱ ᾑρημένοι μοι συνδικεῖν, Θράσυλλος καὶ οἱ ἄλλοι.

## 2.

## ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΘΟΔΟΥ.

1 Εἰ μέν, ὦ ἄνδρες, ἐν ἑτέρῳ τῳ πράγματι οἱ
παριόντες μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες πάντες
ἐφαίνοντο, οὐδὲν ἂν θαυμαστὸν ἐνόμιζον· ὅπου
μέντοι δεῖ τὴν πόλιν ἐμέ τι ποιῆσαι ἀγαθόν, ἢ εἴ
τις ἕτερος βούλοιτο ἐμοῦ κακίων, δεινότατον ἁπάν-
των χρημάτων ἡγοῦμαι, εἰ τῷ μὲν δοκεῖ ταῦτα τῷ
δὲ μή, ἀλλὰ μὴ πᾶσιν ὁμοίως. εἴπερ γὰρ ἡ πόλις
ἁπάντων τῶν πολιτευομένων κοινή ἐστι, καὶ τὰ
2 γιγνόμενα δήπου ἀγαθὰ τῇ πόλει κοινά ἐστι. τουτὶ
τοίνυν τὸ μέγα καὶ δεινὸν πάρεστιν ὑμῖν ὁρᾶν τοὺς

150. ᾑρημένοι cum R. Bk.: εἰρημένοι.
Or. II. *Π. Τ. ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΘΟΔΟΥ*] περὶ τῆς ἀδείας Harp. s. v. ὀρρωδεῖν.
1. π . . ἦσαι A. pr. — ἢ εἴ τις A Turr.: εἴ τις. — ἕτερος R. Dobr. Turr.: ἑτέρως. — κοινή del. Fuhr.
2. ὑμῖν AB Bk.: ἡμῖν. —



μὲν ἤδη πράττοντας, τοὺς δὲ τάχα μέλλοντας· καί
μοι μέγιστον θαῦμα παρέστηκε, τί ποτε οὗτοι οἱ
ἄνδρες δεινῶς οὕτως περικαίονται, εἴ τι ὑμᾶς χρὴ
ἀγαθὸν ἐμοῦ ἐπαυρέσθαι. δεῖ γὰρ αὐτοὺς ἤτοι
ἀμαθεστάτους εἶναι πάντων ἀνθρώπων, ἢ τῇ πόλει
ταύτῃ δυσμενεστάτους. εἰ μέν γε νομίζουσι τῆς
πόλεως εὖ πραττούσης καὶ τὰ ἴδια σφῶν αὐτῶν
ἄμεινον ἂν φέρεσθαι, ἀμαθέστατοί εἰσι τὰ ἐναντία
νῦν τῇ ἑαυτῶν ὠφελείᾳ σπεύδοντες· εἰ δὲ μὴ ταῦτα 3
ἡγοῦνται σφίσι τε αὐτοῖς συμφέρειν καὶ τῷ ὑμετέρῳ
κοινῷ, δυσμενεῖς ἂν τῇ πόλει εἶεν· οἵτινες εἰσαγγεί-
λαντός μου ἀπόρρητα εἰς τὴν βουλὴν περὶ τῶν
πραγμάτων, ὧν ἀποτελεσθέντων οὐκ εἰσὶ τῇ πόλει
ταύτῃ μείζονες ὠφέλειαι, καὶ τούτων ἀποδεικνύντος
μου τοῖς βουλευταῖς σαφεῖς τε καὶ βεβαίους τὰς
ἀποδείξεις, ἐκεῖ μὲν οὔτε τούτων τῶν ἀνδρῶν οἱ
παραγενόμενοι ἐλέγχοντες οἷοί τ' ἦσαν ἀποδεῖξαι
εἴ τι μὴ ὀρθῶς ἐλέγετο, οὔτ' ἄλλος οὐδείς, ἐνθάδε
δὲ νῦν πειρῶνται διαβάλλειν. σημεῖον οὖν τοῦτο 4
ὅτι οὗτοι οὐκ ἀφ' αὑτῶν ταῦτα πράττουσιν —
εὐθὺς γὰρ ἂν τότε ἠναντιοῦντο — ἀλλ' ἀπ' ἀνδρῶν
ἑτέρων, οἷοί εἰσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, οὐδενὸς ἂν
χρήματος δεξάμενοι ὑμᾶς τι ἀγαθὸν ἐξ ἐμοῦ πρᾶξαι.
καὶ αὐτοὶ μὲν οὗτοι οἱ ἄνδρες οὐ τολμῶσι σφᾶς

παρέστηκε A sec. Bk., Bk. (ci. R.): περέστηκε A[d]; περιέστηκε cett. — οὕτως A[d] Turr.: οὕτω. — περικναίονται Emp.; περικάονται Schi. — εἰ μὲν γὰρ Valck.; cf. § 19. — malim τὰ ἴδια (τὰ) σφῶν αὐτῶν coll. 3, 36.
3. malim περὶ πραγμάτων (ita Dobr.) s. περὶ τοιούτων πραγμάτων. — ἐλέγχοντες Emp.: ἐλέγξοντες (ἐλέγξαντες cum Tayl. Turr.).
4. οὖν om. pr. A. —

αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον καταστήσαντες διισχυρίζεσθαι
περὶ τούτων, φοβούμενοι ἔλεγχον διδόναι εἴ τι εἰς
ὑμᾶς τυγχάνουσι μὴ εὖ φρονοῦντες· ἑτέρους δὲ
εἰσπέμπουσι, τοιούτους ἀνθρώπους οἷς εἰθισμένοις
ἤδη ἀναισχυντεῖν οὐδὲν διαφέρει εἰπεῖν τε καὶ
5 ἀκοῦσαι τὰ μέγιστα τῶν κακῶν. τὸ δ' ἰσχυρὸν
τοῦτο μόνον εὕροι τις ἂν αὐτῶν ἐν τοῖς λόγοις, τὰς
ἐμὰς συμφορὰς ἐπὶ παντὶ ὀνειδίζειν, καὶ ταῦτα ἐν
εἰδόσι δήπου κάλλιον ὑμῖν, ὥστε μηδὲν ἂν τούτων
δικαίως τιμὴν αὐτοῖς τινα φέρειν. ἐμοὶ δέ, ὦ ἄν-
δρες, καὶ τῷ πρώτῳ τοῦτο εἰπόντι ὀρθῶς δοκεῖ
εἰρῆσθαι, ὅτι πάντες ἄνθρωποι γίγνονται ἐπὶ τῷ
εὖ καὶ κακῶς πράττειν, μεγάλη δὲ δήπου καὶ τὸ
6 ἐξαμαρτεῖν δυσπραξία ἐστί, καὶ εἰσὶν εὐτυχέστατοι
μὲν οἱ ἐλάχιστα ἐξαμαρτάνοντες, σωφρονέστατοι δὲ
οἳ ἂν τάχιστα μεταγιγνώσκωσι. καὶ ταῦτα οὐ δια-
κέκριται τοῖς μὲν γίγνεσθαι τοῖς δὲ μή, ἀλλ' ἔστιν
ἐν τῷ κοινῷ πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ ἐξαμαρτεῖν τι
καὶ κακῶς πρᾶξαι. ὧν ἕνεκα, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ ἀν-
θρωπίνως περὶ ἐμοῦ γιγνώσκοιτε, εἴητε ἂν ἄνδρες
εὐγνωμονέστεροι. οὐ γὰρ φθόνου μᾶλλον ἢ οἴκτου
7 ἄξιά μοί ἐστι τὰ γεγενημένα· ὃς εἰς τοσοῦτον ἦλθον
τῆς ἐμαυτοῦ δυσδαιμονίας, εἴτε χρὴ εἰπεῖν νεότητί

τυγχάνουσι cum AB add. Bk. — τῶν ante κακῶν om. pr. A.

5. (τὸ) τὰς mal. R. — ὑμῖν AB Bk. (ci. Valck. R.): ἡμῖν. — καὶ ante τῷ πρώτῳ del. Emp. — τοῦτο AB Bk. (ci. Valck. R.): τούτῳ. — ἐπὶ τῷ AB Bk. (ci. Steph.): ἐπὶ τὸ. — εὖ καὶ κακῶς πράττειν A Bk.: εὖ κακῶς πρ. B; εὖ πρ. κακοί v.

6. μεταγινώσκουσι ABZ. — καὶ ante κακῶς om. pr. A.

7. Fort. cum Frohb.: ἦλθον δυσδ. — — ἀνοίᾳ τῇ ἐμαυτοῦ. —



τε καὶ ἀνοίᾳ, εἴτε καὶ δυνάμει τῶν πεισάντων με
ἐλθεῖν εἰς τοιαύτην συμφορὰν τῶν φρενῶν, ὥστ'
ἀνάγκην μοι γενέσθαι δυοῖν κακοῖν τοῖν μεγίστοιν
θάτερον ἑλέσθαι, ἢ μὴ βουληθέντι κατειπεῖν τοὺς
ταῦτα ποιήσαντας οὐ περὶ ἐμοῦ μόνου ὀρρωδεῖν,
εἴ τι ἔδει παθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα οὐδὲν ἀδι-
κοῦντα σὺν ἐμαυτῷ ἀποκτεῖναι — ὅπερ ἀνάγκη
παθεῖν ἦν αὐτῷ, εἰ ἐγὼ μὴ ἐβουλόμην ταῦτα ποιῆ-
σαι —, ἢ κατειπόντι τὰ γεγενημένα αὐτὸν μὲν
ἀφεθέντα μὴ τεθνάναι, τοῦ δὲ ἐμαυτοῦ πατρὸς μὴ
φονέα γενέσθαι. τί δ' ἂν οὐ πρό γε τούτου τολ-
μήσειεν ἄνθρωπος ποιῆσαι; ἐγὼ τοίνυν ἐκ τῶν 8
παρόντων εἱλόμην ταῦτα, ἃ ἐμοὶ μὲν λύπας ἐπὶ
χρόνον πλεῖστον οἴσειν ἔμελλεν, ὑμῖν δὲ ταχίστην
τοῦ παρόντος τότε κακοῦ μετάστασιν. ἀναμνήσθητε
δὲ ἐν οἵῳ κινδύνῳ τε καὶ ἀμηχανίᾳ καθέστατε,
καὶ ὅτι οὕτω σφόδρα σφᾶς αὐτοὺς ἐπεφόβησθε,
ὥστ' οὐδ' εἰς τὴν ἀγορὰν ἔτι ἐξῄειτε, ἕκαστος
ὑμῶν οἰόμενος συλληφθήσεσθαι. ταῦτα τοίνυν ὥστε
μὲν γενέσθαι τοιαῦτα, πολλοστὸν δή τι ἐγὼ μέρος
τῆς αἰτίας εὑρέθην ἔχων, ὥστε μέντοι παυθῆναι,
ἐγὼ εἷς ὢν μόνος αἴτιος. καὶ ὅμως τό γε δυστυ- 9
χέστατος εἶναι ἀνθρώπων οὐδαμῇ ἐκφεύγω, ὅτε δὴ
προαγομένης μὲν τῆς πόλεως ἐπὶ ταύτας τὰς συμ-

ἀνάγκην AB Bk. (ci. R.): ἀνάγκη. — βουληθέντα ABZ, quod def. Kl., sed cf. infra κατειπόντι. — μόνου AZ Bk.: μόνον. — ὀρρωδεῖν] cf. Harp. s. v.: ὀ. ἀντὶ τοῦ φοβεῖσθαι Ἀ. ἐν τῷ π. τ. ἀδείας. — αὐτὸν ABZ Bk. (ci. Valck. R.): αὐτὸ. — ἀφεθέντα $A^d$ et cum R. Bk.: ἀφέντα.

8. ἐπεφόβησθε ABZ Bk. (ci. R.): ἐπεφόβησεν. — παυθῆναι (codd.) Bk. (ci. Valck. R.): πανθῆναι Ald., πᾶν ἰαθῆναι Steph.

φορὰς οὐδεὶς ἐμοῦ ἤρχετο γίγνεσθαι δυσδαιμο-
νέστερος, μεθισταμένης δὲ πάλιν εἰς τὸ ἀσφαλὲς
ἁπάντων ἐγὼ ἀθλιώτατος. ὄντων γὰρ κακῶν τοσού-
των τῇ πόλει ἀδύνατον ἦν ταῦτα ἰαθῆναι ἄλλως
21 ἢ τῷ ἐμῷ αἰσχρῷ, | ὥστ' ἐν αὐτῷ ᾧ ἐγὼ κακῶς
ἔπραττον, ἐν τούτῳ ὑμᾶς σῴζεσθαι. χάριν οὖν εἰκός
με, οὐ μῖσος τῷ δυστυχήματι τούτῳ φέρεσθαι παρ'
ὑμῶν.
10 *Καίτοι* ἐγὼ τότ' αὐτὸς γνοὺς τὰς ἐμαυτοῦ συμ-
φοράς, ᾧ τινι κακῶν τε καὶ αἰσχρῶν οὐκ οἶδ' εἴ τι
ἀπεγένετο, τὰ μὲν παρανοίᾳ τῇ ἐμαυτοῦ, τὰ δ'
ἀνάγκῃ τῶν παρόντων πραγμάτων, ἔγνων ἥδιστον
εἶναι πράττειν τε τοιαῦτα καὶ διαιτᾶσθαι ἐκεῖ, ὅπου
ἥκιστα μέλλοιμι ὀφθήσεσθαι ὑφ' ὑμῶν. ἐπειδὴ δὲ
χρόνῳ ὕστερον εἰσῆλθέ μοι, ὥσπερ εἰκός, ἐπιθυμία
τῆς τε μεθ' ὑμῶν πολιτείας ἐκείνης καὶ διαίτης, ἐξ
ἧς δευρὶ μετέστην, ἔγνων λυσιτελεῖν μοι ἢ τοῦ βίου
ἀπηλλάχθαι, ἢ τὴν πόλιν ταύτην ἀγαθόν τι τοσοῦ-
τον ἐργάσασθαι, ὥστε ὑμῶν ἑκόντων εἶναί ποτέ μοι
11 πολιτεύσασθαι μεθ' ὑμῶν. ἐκ δὲ τούτου οὐ πώποτε
οὔτε τοῦ σώματος οὔτε τῶν ὄντων ἐμοὶ ἐφεισάμην,
ὅπου ἔδει παρακινδυνεύειν· ἀλλ' αὐτίκα μὲν τότε
εἰσήγαγον εἰς στρατιὰν ὑμῶν οὖσαν ἐν Σάμῳ κω-
πέας, τῶν τετρακοσίων ἤδη τὰ πράγματα ἐνθάδε
κατειληφότων, ὄντος μοι Ἀρχελάου ξένου πατρικοῦ
καὶ διδόντος τέμνεσθαί τε καὶ ἐξάγεσθαι ὁπόσους

10. ὕστερον in mg. add. A, deleri malit Fuhr. — τῆς τότε μεθ' ci. R. — ἔγνω λυσιτ. ABZ. — πολιτεύσασθαι AB Bk.: πολιτεύεσθαι.

11. τέμνεσθαι cum Dobr. Turr.: γενέσθαι. — ὁπόσους AB Bk.: ὁπόσα. —



ἐβουλόμην. τούτους τε εἰσήγαγον τοὺς κωπέας, καὶ
παρόν μοι πέντε δραχμῶν τὴν τιμὴν αὐτῶν δέξασθαι
οὐκ ἠθέλησα πράξασθαι πλέον ἢ ὅσου ἐμοὶ κατέ-
στησαν, εἰσήγαγον δὲ σῖτόν τε καὶ χαλκόν· καὶ οἱ 12
ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐκ τούτων παρεσκευασμένοι ἐνίκησαν
μετὰ ταῦτα Πελοποννησίους ναυμαχοῦντες, καὶ τὴν
πόλιν ταύτην μόνοι ἀνθρώπων ἔσωσαν ἐν τῷ τότε
χρόνῳ. εἰ τοίνυν μεγάλων ἀγαθῶν αἴτια ὑμᾶς
εἰργάσαντο ἐκεῖνοι, μέρος ἐγὼ οὐκ ἂν ἐλάχιστον
δικαίως ταύτης τῆς αἰτίας ἔχοιμι. εἰ γὰρ τοῖς ἀν-
δράσιν ἐκείνοις τότε τὰ ἐπιτήδεια μὴ εἰσήχθη, οὐ
περὶ τοῦ σῶσαι τὰς Ἀθήνας ὁ κίνδυνος ἦν αὐτοῖς
μᾶλλον ἢ περὶ τοῦ μηδὲ αὐτοὺς σωθῆναι. *Τούτων* 13
τοίνυν οὕτως ἐχόντων οὐκ ὀλίγῳ μοι παρὰ γνώμην
εὑρέθη τὰ ἐνταῦθα πράγματα ἔχοντα. κατέπλευσα
μὲν γὰρ ὡς ἐπαινεθησόμενος ὑπὸ τῶν ἐνθάδε προ-
θυμίας τε εἵνεκα καὶ ἐπιμελείας τῶν ὑμετέρων
πραγμάτων· πυθόμενοι δέ τινές με ἥκοντα τῶν
τετρακοσίων ἐζήτουν τε παραχρῆμα, καὶ λαβόντες
ἤγαγον εἰς τὴν βουλήν. εὐθὺς δὲ παραστάς μοι 14
Πείσανδρος „ἄνδρες“ ἔφη „βουλευταί, ἐγὼ τὸν
ἄνδρα τοῦτον ἐνδεικνύω ὑμῖν σῖτόν τε εἰς τοὺς
πολεμίους εἰσαγαγόντα καὶ κωπέας.“ καὶ τὸ πρᾶγμα
ἤδη πᾶν διηγεῖτο ὡς ἐπέπρακτο. ἐν δὲ τῷ τότε τὰ

τούτους] τούς BZ. τούτους τε(οὖν) ci. R. — ὅσου A Bk. (ci. R.): ὅσον.

12. αἴτια scripsi cum Li.: ἄξια. — τῆς αἰτίας ABZ Bk.: ἀξίας (τῆς ἀξ. R.). — ὁ κίνδυνος del. mal. S. — μηδ(ὲ) αὐτοὺς AB Bk. (ci. R.): μὴ δι' αὐτούς.

14. pro μοι pr. A aliud vocabulum totidem litterarum habuit. — (καὶ χαλκὸν) καὶ κωπέας coll. § 11 Meier. — τότε τὰ ABZ Bk. (ci. R.): τότε οἱ τά. —

ἐναντία φρονοῦντες δῆλοι ἦσαν ἤδη οἱ ἐπὶ στρα-
15 τιᾶς ὄντες τοῖς τετρακοσίοις. κἀγώ, θόρυβος γὰρ
δὴ τοιοῦτος ἐγίγνετο τῶν βουλευτῶν, ἐπειδὴ ἐγιγνω-
σκον ἀπολούμενος, εὐθὺς προσπηδῶ πρὸς τὴν ἑστίαν
καὶ λαμβάνομαι τῶν ἱερῶν. ὅπερ μοι καὶ πλείστου
ἄξιον ἐγένετο ἐν τῷ τότε· εἰς γὰρ τοὺς θεοὺς
ἔχοντα ὀνείδη οὗτοί με μᾶλλον τῶν ἀνθρώπων
ἐοίκασι κατελεῆσαι, βουληθέντων τε αὐτῶν ἀπο-
κτεῖναί με οὗτοι ἦσαν οἱ διασώσαντες. δεσμά τε
ὕστερον καὶ κακὰ ὅσα τε καὶ οἷα τῷ σώματι ἠνε-
16 σχόμην, μακρὸν ἂν εἴη μοι λέγειν. οὗ δὴ καὶ
μάλιστ᾽ ἐμαυτὸν ἀπωλοφυράμην· ὅστις τοῦτο μὲν
ἐν ᾧ ἐδόκει ὁ δῆμος κακοῦσθαι, ἐγὼ ἀντὶ τούτου
κακὰ εἶχον, τοῦτο δὲ ἐπειδὴ ἐφαίνετο εὖ ὑπ᾽ ἐμοῦ
πεπονθώς, πάλιν αὖ καὶ διὰ τοῦτ᾽ ἐγὼ ἀπολοίμην·
ὥστε ὁδόν τε καὶ πόρον μηδαμῇ ἔτι εἶναί μοι εὐ-
θαρσεῖν· ὅποι γὰρ τραποίμην, πάντοθεν κακόν τί
μοι ἐφαίνετο ἑτοιμαζόμενον. ἀλλ᾽ ὅμως καὶ ἐκ τού-
των τοιούτων ὄντων ἀπαλλαγεὶς οὐκ ἔστιν ὅ τι
ἕτερον ἔργον περὶ πλείονος ἐποιούμην ἢ τὴν πόλιν
ταύτην ἀγαθόν τι ἐργάσασθαι.

ἤδη post ἦσαν om. pr. A. — ἐπὶ στρατιᾶς A^d Turr.: ἐπὶ στρατείας.

15. ἐπειδὴ cum R. Turr.: καὶ ἐπειδὴ. — ἐγένετο Emp.: ἐγίνετο. — ἔχοντα ὀνείδη οὗτοί με S. Turr.: εἶχον τὰ ὀν. οὗτοι, οἵ με.

16. τοῦτο μὲν] τούτῳ μὲν AB. — εὖ om. ABZ. — ἀπολοίμην] ἀπωλλύμην mal. Bk. Dobr.; immo, si quid mutandum, εἰ ante πάλιν αὖ addendum est. — ὅποι cum R. Bk.: ὅπου. — οὐκ ἔστιν ὅ τι ἔργον A pr.; οὐκ ἔστιν ὅ τι ἕτερον ἔργον A corr., BZ, Bk.; οὐκέτι ἕτερον v.; ἕτερον ἔργον del. S.; ἔργον delevi ed. I.



Ὁρᾶν δὲ χρή, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅσῳ τὰ τοιαῦτα τῶν 1''
ὑπουργημάτων διαφέρει. τοῦτο μὲν γὰρ ὅσοι τῶν
πολιτῶν τὰ ὑμέτερα πράγματα διαχειρίζοντες ἀργύ-
ριον ὑμῖν ἐκπορίζουσιν, ἄλλο τι ἢ τὰ ὑμέτερα ὑμῖν
διδόασι; τοῦτο δὲ ὅσοι στρατηγοὶ γενόμενοι καλόν
τι τὴν πόλιν κατεργάζονται, τί ἄλλο ἢ μετὰ τῆς τῶν
ὑμετέρων σωμάτων ταλαιπωρίας τε καὶ κινδύνων, 22
καὶ ἔτι τῶν κοινῶν χρημάτων δαπάνης, ποιοῦσιν
ὑμᾶς εἴ τι τυγχάνουσιν ἀγαθόν; ἐν ᾧ καὶ ἄν τι
ἐξαμάρτωσιν, οὐκ αὐτοὶ τῆς σφετέρας αὐτῶν ἁμαρ-
τίας δίκην διδόασιν, ἀλλ᾽ ὑμεῖς ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις
ἡμαρτημένων. ἀλλ᾽ ὅμως οὗτοι στεφανοῦνταί γε 18
ὑφ᾽ ὑμῶν καὶ ἀνακηρύττονται ὡς ὄντες ἄνδρες
ἀγαθοί. καὶ οὐκ ἐρῶ ὡς οὐ δικαίως· μεγάλη γάρ
ἐστιν ἀρετή, ὅστις τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ὁτῳοῦν δύνα-
ται τρόπῳ ἀγαθόν τι ἐργάζεσθαι. ἀλλ᾽ οὖν γιγνώ-
σκειν γε χρὴ ὅτι ἐκεῖνος ἂν εἴη πολὺ πλείστου
ἄξιος ἀνήρ, ὅστις τοῖς ἑαυτοῦ παρακινδυνεύων χρή-
μασί τε καὶ σώματι τολμῴη ἀγαθόν τι ποιεῖν τοὺς
ἑαυτοῦ πολίτας.

Ἐμοὶ τοίνυν τὰ μὲν ἤδη εἰς ὑμᾶς πεπραγμένα 19
σχεδόν τι ἅπαντες ἂν εἰδείητε, τὰ δὲ μέλλοντά τε
καὶ ἤδη πραττόμενα ἄνδρες ὑμῶν πεντακόσιοι ἐν

17. χρὴ add. A^d BZ Bk. — γὰρ post τοῦτο μὲν add. AB Bk. — τῆς ante τῶν ὑμετ. σωμ. add. AB Bk. — δαπάνης
οἷς
A Bk. (ci. Sl.): δαπαν B; δαπανᾶν v.

18. στεφανοῦνταί τε Sl. (cf. § 20). — γινώσκειν cum R. Bk.: libri τι γινώσκειν. — πολὺ πλείστου B et corr. A: πολλοῦ πλείστου Z et pr. A; πλείστου v. (Bk.), πολλῷ πλείονος ci. Ros. — τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις pr. A.

ἀπορρήτῳ ἴσασιν, ἡ βουλή· οὓς πολλῷ δήπου εἰκὸς
ἧττον ἄν τι ἐξαμαρτεῖν, ἢ εἰ ὑμᾶς δέοι ἀκούσαντάς
τι ἐν τῷ παραχρῆμα νῦν διαβουλεύσασθαι. οἱ μέν
γε σχολῇ περὶ τῶν εἰσαγγελλομένων σκοποῦνται,
ὑπάρχει τε αὐτοῖς, ἐάν τι ἐξαμαρτάνωσιν, αἰτίαν
ἔχειν καὶ λόγον αἰσχρὸν ἐκ τῶν ἄλλων πολιτῶν·
ὑμῖν δὲ οὐκ εἰσὶν ἕτεροι ὑφ᾽ ὧν αἰτίαν (ἂν) ἔχοιτε·
τὰ γὰρ ὑμέτερα αὐτῶν ἐφ᾽ ὑμῖν δικαίως ἐστὶ καὶ
20 εὖ καὶ κακῶς, ἐὰν βούλησθε, διαθέσθαι. ἅ γε μέντοι
ἔξω τῶν ἀπορρήτων οἷόν τέ μοί ἐστιν εἰπεῖν εἰς
ὑμᾶς ἤδη πεπραγμένα, ἀκούσεσθε. ἐπίστασθε γάρ
που ὡς ἠγγέλθη ὑμῖν ὅτι οὐ μέλλει ἐκ Κύπρου
σῖτος ἥξειν ἐνταῦθα· ἐγὼ τοίνυν τοιοῦτός τε καὶ
τοσοῦτος ἐγενόμην, ὥστε τοὺς ἄνδρας τοὺς ταῦτα
βουλεύσαντας ἐφ᾽ ὑμῖν καὶ πράξαντας ψευσθῆναι
21 τῆς αὐτῶν γνώμης. καὶ ὡς μὲν ταῦτα διεπράχθη,
οὐδὲν προὔργου ἀκοῦσαι ὑμῖν· τὰ δὲ νυνὶ βούλο-
μαι ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι αἱ (μὲν) μέλλουσαι νῆες ἤδη
σιταγωγοὶ καταπλεῖν εἰς τὸν Πειραιᾶ εἰσιν ὑμῖν
τέτταρες καὶ δέκα, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν ἐκ Κύπρου
ἀναχθεισῶν ἥξουσιν ἀθρόαι οὐ πολὺ ὕστερον. ἐδεξά-
μην δ᾽ (ἂν) ἀντὶ πάντων χρημάτων εἶναι ἐν ἀσφα-
λεῖ φράσαι πρὸς ὑμᾶς ἃ καὶ τῇ βουλῇ ἐν ἀπορρήτῳ
22 εἰσήγγειλα, ὅπως αὐτόθεν προῄδειτε. νῦν δὲ ἐκεῖνα

19. ἡ βουλὴ del. Valck.; def. Scheibe. — εἰκὸς] εἰς ABZ. — τι post ἀκούσαντας del. mal. R. — ἂν post αἰτίαν cum Dobr. add. Turr.

20. οἷόν τε cum Steph. Bk.: οἷόν γε. — ἠγγέλθη ὑμῖν cum Valck. Turr.: ἠγγ. ἡμῖν. — αὑτῶν Turr.: αὐτῶν.

21. τάδε δὲ νυνὶ mal. Gebauer (coll. 1, 9). — (ἂν) ἀντὶ cum Dobr. Turr.: ἀντὶ v. Schi.; ἂν cum R. Bk. — προῄδειτε Bk.: προειδῆτε.



μὲν τότε ὅταν ἀποτελεσθῇ γνώσεσθε ἅμα καὶ ὠφε-
ληθήσεσθε· νῦν δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, εἴ μοι βουλη-
θείητε δοῦναι χάριν μικράν τε καὶ ἄπονον ὑμῖν
καὶ ἅμα δικαίαν, πάνυ ἄν μοι τοῦτο ἐν μεγάλῃ
ἡδονῇ γένοιτο. ὡς δὲ καὶ δικαία ἐστίν, εἴσεσθε.
ἃ γάρ μοι αὐτοὶ γνόντες τε καὶ ὑποσχόμενοι ἔδοτε,
ὕστερον δὲ ἑτέροις πειθόμενοι ἀφείλεσθε, ‘ταῦθ᾽
ὑμᾶς, εἰ μὲν βούλεσθε, αἰτῶ, εἰ δὲ [μὴ] βούλεσθε,
ἀπαιτῶ. ὁρῶ δὲ ὑμᾶς πολλάκις καὶ δούλοις ἀνθρώ- 23
ποις καὶ ξένοις παντοδαποῖς πολιτείαν διδόντας
τε καὶ εἰς χρήματα μεγάλας δωρεάς, οἳ ἂν ὑμᾶς
φαίνωνται ποιοῦντές τι ἀγαθόν. καὶ ταῦτα μέντοι
ὀρθῶς ὑμεῖς φρονοῦντες δίδοτε· οὕτω γὰρ ἂν ὑπὸ
πλείστων ἀνθρώπων εὖ πάσχοιτε. ἐγὼ τοίνυν το-
σοῦτον ὑμῶν μόνον δέομαι· τὸ ψήφισμα ὃ Μενίππου
εἰπόντος ἐψηφίσασθε, εἶναί μοι ἄδειαν, πάλιν ἀπό-
δοτε. ἀναγνώσεται δὲ ὑμῖν αὐτό· ἔτι γὰρ καὶ νῦν
ἐγγέγραπται ἐν τῷ βουλευτηρίῳ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τουτὶ τὸ ψήφισμα ὃ ἠκούσατε ψηφισάμενοί μοι, 24
ὦ Ἀθηναῖοι, ὕστερον ἀφείλεσθε χάριν ἑτέρῳ φέρον-
τες. πείθεσθε οὖν μοι, καὶ ἤδη παύσασθε εἴ τῳ
ὑμῶν διάβολόν τι ἐν τῇ γνώμῃ περὶ ἐμοῦ παρέστη-
κεν. εἰ γὰρ ὅσα οἱ ἄνθρωποι (τῇ) γνώμῃ ἁμαρ-

22. μὴ ante βούλεσθε cum R. delendum videtur. εἰ μ. β. ἀπαιτῶ, εἰ δὲ μὴ β. αἰτῶ Dobr.

23. παντοδαπῆς v., em. cum. Steph. R. — πολιτείαν cum R. (qui etiam πολ. τε διδ. καὶ ci.) Turr.: πολιτείας. — ἀναγέγραπται Sl.

24. τῇ γνώμῃ scripsi: . . γνώμῃ A (. . . . . μη A pr.?), γνώμῃ v. —

τάνουσι, τὸ σῶμα αὐτῶν μὴ αἴτιόν ἐστιν, ἐμοῦ τὸ
μὲν σῶμα τυγχάνει ταὐτὸν ἔτι ὄν, ὅπερ τῆς αἰτίας
ἀπήλλακται, ἡ δὲ γνώμη ἀντὶ τῆς προτέρας ἑτέρα
νυνὶ παρέστηκεν. οὐδὲν οὖν ἔτι ὑπολείπεται ὅτῳ
25 ἄν μοι δικαίως διαβεβλῆσθε. ὥσπερ δὲ τῆς τότε
ἁμαρτίας τὰ ἀπὸ τῶν ἔργων σημεῖα ἔφατε χρῆναι
πιστότατα ποιούμενοι κακόν με ἄνδρα ἡγεῖσθαι,
οὕτω καὶ ἐπὶ τῇ νῦν εὐνοίᾳ μὴ ζητεῖτε ἑτέραν
βάσανον ἢ τὰ ἀπὸ τῶν νυνὶ ἔργων σημεῖα ὑμῖν
26 γιγνόμενα. πολὺ δέ μοι προσήκει ταῦτα μᾶλλον |
23 ἐκείνων καὶ τῷ γένει συνηθέστερά ἐστι. τάδε γὰρ
οὐ ψευσαμένῳ μοι λαθεῖν οἷόντ' ἐστι τούς γε πρε-
σβυτέρους ὑμῶν, ὅτι ὁ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς πάππος
Λεωγόρας στασιάσας πρὸς τοὺς τυράννους ὑπὲρ τοῦ
δήμου, ἐξὸν αὐτῷ διαλλαχθέντι τῆς ἔχθρας καὶ
γενομένῳ κηδεστῇ ἄρξαι μετ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν
τῆς πόλεως, εἵλετο μᾶλλον ἐκπεσεῖν μετὰ τοῦ δή-
μου καὶ φεύγων κακοπαθεῖν μᾶλλον ἢ προδότης
αὐτῶν καταστῆναι. ὥστ' ἔμοιγε καὶ διὰ τὰ τῶν
προγόνων ἔργα εἰκότως ὑπάρχει δημοτικῷ εἶναι,
εἴπερ τι ἀλλὰ νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. ὧν καὶ
ἕνεκα εἰκὸς ὑμᾶς, ἐὰν χρηστὸς ὢν ἀνὴρ εἰς ὑμᾶς
φαίνωμαι, προθυμότερόν μου ἀποδέχεσθαι τὰ πρατ-
27 τόμενα. τὸ δὲ δόντας ἐμοὶ τὴν ἄδειαν ἀφελέσθαι

ἐμοῦ τὸ μὲν cum R. Bk.: ὁμοῦ τὸ μὲν. — ταὐτὸν ἔτι ὂν Bk. (ταὐτὸν ὂν ci. R.): τοῦτ' ἀναίτιον. — διαβεβλῆσθε Bk.: διαβεβλῆσθε v., διαβεβλῆσθαι ABZ.

25. ζητῆτε A.

26. πατρὸς πάππος cum Valck. Turr.: πατρὸς πρόπαππος. cf. 1, 106. — αὐτῶν] αὐτοῦ Ros. — ἀλλὰ νῦν γε Bk.: ἄλλο νῦν γε.



ὑμᾶς, εὖ ἴστε ὅτι οὐδεπώποτε ἠγανάκτησα· ὅπου
γὰρ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τούτων αὐτοὶ εἰς ὑμᾶς αὐ-
τοὺς ἐπείσθητε τὰ μέγιστα ἐξαμαρτεῖν, ὥστε ἀντὶ
τῆς ἀρχῆς δουλείαν ἀλλάξασθαι, ἐκ δημοκρατίας
δυναστείαν καταστήσαντες, τί ἄν τις ὑμῶν θαυμά-
ζοι καὶ εἰς ἐμὲ εἴ τι ἐπείσθητε ἐξαμαρτεῖν; βου- 28
λοίμην μέντ' ἄν, ὥσπερ ἐν τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν
πράγμασιν, ἐπειδὴ ἐξουσίαν ἐλάβετε, τὰς τῶν ἐξα-
πατησάντων ὑμᾶς ἀκύρους ἔθετε βουλάς, οὕτω καὶ
ἐν ᾧ περὶ ἐμοῦ ἐπείσθητε γνῶναί τι ἀνεπιτήδειον,
ἀτελῆ τὴν γνώμην αὐτῶν ποιῆσαι, καὶ μήτε ἐν
τούτῳ μήτε ἐν ἑτέρῳ τῳ τοῖς ὑμῶν αὐτῶν ἐχθί-
στοις ὁμόψηφοί ποτε γένησθε.

3.

# ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.

## ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τοῦ Ἑλληνικοῦ μηκυνομένου πολέμου, καὶ πολλὰ μὲν Ἀθηναίων κακὰ πολλὰ δὲ Λακεδαιμονίων ὑπομεινάντων καὶ τῶν ἑκατέρων συμμάχων, Ἀθηναῖοι πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτοκράτορας· ὧν ἐστι καὶ Ἀνδοκίδης. τινῶν δὲ προταθέντων παρὰ Λακεδαιμονίων, καὶ ἀποστειλάντων κἀκείνων ἰδίους πρέσβεις, ἔδοξεν ὥστε εἴσω τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἐπιβουλεύσασθαι τὸν δῆμον περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ ἐπὶ τούτοις Ἀνδοκί-

27. θαυμάζει ABZ.

Or. III. *Π. Τ. ΠΡΟΣ ΛΑΚ. ΕΙΡΗΝΗΣ*] tit. om. A. περὶ τῆς εἰρήνης Harp. et vit. § 13. — *ΥΠΟΘ.*] ἐπιβουλεύσασθαι] βουλεύσασθαι S. —

δης συμβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις καταδέξασθαι τὴν εἰρήνην. Ἔστι μὲν οὖν συμβουλῆς τὸ εἶδος· κεφάλαιον τὸ συμφέρον. Φιλόχορος μὲν οὖν λέγει καὶ ἐλθεῖν τοὺς πρέσβεις ἐκ Λακεδαιμονίας, καὶ ἀπράκτους ἀνελθεῖν μὴ πείσαντος τοῦ Ἀνδοκίδου· ὁ δὲ Διονύσιος νόθον εἶναι λέγει τὸν λόγον.

1 Ὅτι μὲν εἰρήνην ποιεῖσθαι δικαίαν ἄμεινόν ἐστιν
ἢ πολεμεῖν, δοκεῖτέ μοι ὦ Ἀθηναῖοι πάντες γιγνώ-
σκειν· ὅτι δὲ οἱ ῥήτορες τῷ μὲν ὀνόματι τῆς εἰρή-
νης συγχωροῦσι, τοῖς δ' ἔργοις ἀφ' ὧν ἡ εἰρήνη
γένοιτο (ἂν) ἐναντιοῦνται, τοῦτο δὲ οὐ πάντες
αἰσθάνεσθε. λέγουσι γὰρ ὡς ἔστι δεινότατον τῷ
δήμῳ, γενομένης εἰρήνης, ἡ νῦν οὖσα πολιτεία μὴ
2 καταλυθῇ. εἰ μὲν οὖν μηδεπώποτε πρότερον ὁ
δῆμος ὁ [τῶν] Ἀθηναίων εἰρήνην ἐποιήσατο πρὸς
Λακεδαιμονίους, εἰκότως ἂν ἐφοβούμεθα αὐτὸ διά
τε τὴν ἀπειρίαν τοῦ ἔργου διά τε τὴν ἐκείνων
ἀπιστίαν· ὅπου δὲ πολλάκις ἤδη πρότερον εἰρήνην
ἐποιήσασθε δημοκρατούμενοι, πῶς οὐκ εἰκὸς ὑμᾶς
πρῶτον ἐκεῖνα σκέψασθαι τὰ τότε γενόμενα; χρὴ
γὰρ ὦ Ἀθηναῖοι τεκμηρίοις χρῆσθαι τοῖς πρότερον
3 γενομένοις περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. Ἡνίκα

δὲ post κεφάλαιον add. v. ante Bk. (Dobr.). — ἐπανελθεῖν Reiskiana. — διόνυσος AB.

1. πάντες et δὲ post τοῦτο add. AB Bk. — ἂν add. Dobr.

2. πρότερον add. AB Bk. — τῶν ante Ἀθ. del. Spengel W., item 4. 10. — ἔργου διά τε AB Bk.: ἔ. καὶ διὰ. — ἐποιήσασθε cum R. Turr.: ἐποιήσατε. — vv. χρὴ γὰρ — ἔσεσθαι affert Clem. Alex. Str. VI p. 747 (om. ὦ Ἀθ.), et inde Theodoret. Serm. VI p. 581 A. — γεγενημένοις Fuhr. (τοῖς προγεγενημ. Theodor.).

3. Hunc totum locum (§§ 3—9) omissis quibusdam vel mutatis in suum usum convertit Aeschin. 2 § 172—176. —



τοίνυν ἦν μὲν ὁ πόλεμος ἡμῖν ἐν Εὐβοίᾳ, Μέγαρα
δὲ εἴχομεν καὶ Πηγὰς καὶ Τροιζῆνα, εἰρήνης ἐπεθυ-
μήσαμεν, καὶ Μιλτιάδην τὸν Κίμωνος ὠστρακισμέ-
νον καὶ ὄντα ἐν Χερρονήσῳ κατεδεξάμεθα δι' αὐτὸ
τοῦτο, πρόξενον ὄντα Λακεδαιμονίων, ὅπως πέμψαι-
μεν ἐς Λακεδαίμονα προκηρυκευσόμενον περὶ σπον-
δῶν. καὶ τότε ἡμῖν εἰρήνη ἐγένετο πρὸς | Λακεδαι- 4
μονίους ἔτη πεντήκοντα, καὶ ἐνεμείναμεν ἀμφότε- 24
ροι ταύταις ταῖς σπονδαῖς ἔτη τριακαίδεκα. ἓν δὴ
τοῦτο, ὦ Ἀθηναῖοι, πρῶτον σκεψώμεθα. ἐν ταύτῃ
τῇ εἰρήνῃ ὁ δῆμος ὁ [τῶν] Ἀθηναίων ἔσθ' ὅπου
κατελύθη; οὐδεὶς ἀποδείξει. ἀγαθὰ δὲ ὅσα ἐγένετο
διὰ ταύτην τὴν εἰρήνην, ἐγὼ ὑμῖν φράσω. πρῶτον 5
μὲν τὸν Πειραιᾶ τότε ἐτειχίσαμεν ἐν τούτῳ τῷ
χρόνῳ, εἶτα τὸ μακρὸν τεῖχος τὸ βόρειον· ἀντὶ δὲ
τῶν τριήρων αἳ τότε ἡμῖν ἦσαν παλαιαὶ καὶ ἄπλοι,
αἷς βασιλέα καὶ βαρβάρους καταναυμαχήσαντες
ἠλευθερώσαμεν τοὺς Ἕλληνας, ἀντὶ τούτων τῶν
νεῶν ἑκατὸν τριήρεις ἐναυπηγησάμεθα, καὶ πρῶτον
τότε τριακοσίους ἱππεῖς κατεστησάμεθα καὶ τοξότας
τριακοσίους Σκύθας ἐπριάμεθα. [καὶ] ταῦτα ἐκ
τῆς εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους ἀγαθὰ τῇ

nonne ὁ ἐν Εὐβοίᾳ? — Πηγὰς] cf. Harp.: Πηγαί· Ἀ. ἐν τῷ περὶ εἰρήνης, εἰ γνήσιος. — Κίμωνα τὸν Μιλτιάδου et ap. Andoc. et ap. Aesch. restitui vol. Mitford. (ap. Dobr.) et Kirchner. — πέμψαιεν AB. — ἐς AB Bk.: εἰς.

4. ὑμῖν $A^d$. — πεντήκοντα cum Aesch. Tayl. (Turr.): πέντε, quod tuetur Dobr. — ἡμῖν $A^d$.

5. τότε post Πειρ. add. AB Bk. — ἐλευθερώσαμεν $A^d$ et pr. M. — κατεστήσαμεν Fuhr. coll. § 7. Aesch. 2, 174. — τοξότας (quod om. Aesch.) mal. abesse S. — καὶ ante ταῦτα delevi coll. § 7. — τότε post ταῦτα add. W. —

πόλει καὶ δύναμις τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἐγένετο.
6 Μετὰ δὲ ταῦτα δι' Αἰγινήτας εἰς πόλεμον κατέστη-
μεν, καὶ πολλὰ κακὰ παθόντες πολλὰ δὲ ποιήσαν-
τες ἐπεθυμήσαμεν πάλιν τῆς εἰρήνης, καὶ ᾑρέθησαν
δέκα ἄνδρες ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων πρέσβεις εἰς
Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης αὐτοκράτορες, ὧν ἦν καὶ
Ἀνδοκίδης ὁ πάππος ὁ ἡμέτερος. οὗτοι ἡμῖν εἰρή-
νην ἐποίησαν πρὸς Λακεδαιμονίους ἔτη τριάκοντα.
καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ἔστιν ὅπου, ὦ Ἀθηναῖοι,
ὁ δῆμος κατελύθη; τί δέ; πράττοντές τινες δήμου
κατάλυσιν ἐλήφθησαν; οὐκ ἔστιν ὅστις ἀποδείξει.
7 ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐναντιώτατον· αὕτη γὰρ ἡ εἰρήνη
τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων ὑψηλὸν ἦρε καὶ κατέστη-
σεν ἰσχυρὸν οὕτως, ὥστε πρῶτον μὲν ἐν τούτοις
τοῖς ἔτεσιν εἰρήνην λαβόντες ἀνηνέγκαμεν χίλια
τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ νόμῳ κατεκλῄσαμεν
ἐξαίρετα εἶναι τῷ δήμῳ, τοῦτο δὲ τριήρεις ἄλλας
ἑκατὸν ἐναυπηγησάμεθα, καὶ ταύτας ἐξαιρέτους
ἐψηφισάμεθα εἶναι, νεωσοίκους τε ᾠκοδομησάμεθα,
χιλίους τε καὶ διακοσίους ἱππέας καὶ τοξότας το-
σούτους ἑτέρους κατεστήσαμεν, καὶ τὸ τεῖχος τὸ
μακρὸν τὸ νότιον ἐτειχίσθη. ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης

τῷ δήμῳ om. pr. A. — τῷ Ἀθην. Spengel, W.: τῶν Ἀθ. item § 7.

6. αἰγινίτας s. αἰγηνίτας ABMZ. — κατεστήσαμεν pr. A. — μὲν post πολλὰ addi malit R. — ᾑρέθησαν cum Steph. R.: εὑρέθησαν. — καὶ ante Ἀνδ. add. AB Bk. — ὑμῖν AB Turr. (cf. § 4). — ἐποίησαν auct. Bk. Turr.: ἐποιήσαντο. — τί δέ ABZ Bk. (ci. R.): τί δαί.

7. τὸν Ἀθηναίων Bk. W.: τὸν Ἀθηναῖον MZ, τῶν Ἀθηναίων v. Turr. — εἰρήνην ἄγοντες ci. R. — κατεκλῄσαμεν scripsi: κατεκλείσαμεν. — νεωσοίκους] cf. Harp. s. v. νεώρια (Ἀνδ. ἐν τῷ π. τ. εἰρ., εἰ γνήσιος ὁ λόγος). — post ἐτειχίσθη



τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους ἀγαθὰ τῇ πόλει καὶ δύ-
ναμις τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἐγένετο. Πάλιν δὲ 8
διὰ Μεγαρέας πολεμήσαντες καὶ τὴν χώραν τμη-
θῆναι προέμενοι, πολλῶν ἀγαθῶν στερηθέντες αὖ-
θις τὴν εἰρήνην ἐποιησάμεθα, ἣν ἡμῖν Νικίας ὁ
Νικηράτου κατειργάσατο. οἶμαι δ' ὑμᾶς ἅπαντας
εἰδέναι τοῦτο, ὅτι διὰ ταύτην τὴν εἰρήνην ἑπτα-
κισχίλια μὲν τάλαντα νομίσματος εἰς τὴν ἀκρόπολιν
ἀνηνέγκαμεν, ναῦς δὲ πλείους ἢ τριακοσίας ἐκτη- 9
σάμεθα, καὶ φόρος προσῄει κατ' ἐνιαυτὸν πλέον ἢ
διακόσια καὶ χίλια τάλαντα, καὶ Χερρόνησόν τε
εἴχομεν καὶ Νάξον καὶ Εὐβοίας πλέον ἢ τὰ δύο
μέρη· τάς τε ἄλλας ἀποικίας καθ' ἕκαστον διηγεῖ-
σθαι μακρὸς ἂν εἴη λόγος. ταῦτα δ' ἔχοντες τὰ
ἀγαθὰ πάλιν κατέστημεν εἰς πόλεμον πρὸς Λακε-
δαιμονίους, πεισθέντες καὶ τότε ὑπ' Ἀργείων.
Πρῶτον μὲν οὖν ὦ Ἀθηναῖοι τούτου ἀναμνή- 10
σθητε, τί ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμην τῷ λόγῳ. ἄλλο
τι ἢ τοῦτο, ὅτι διὰ τὴν εἰρήνην οὐδεπώποτε ὁ δῆμος
ὁ [τῶν] Ἀθηναίων κατελύθη; οὐκοῦν ἀποδέδεικται.
καὶ οὐδεὶς ἐξελέγξει με ὡς οὐκ ἔστι ταῦτα ἀληθῆ.
ἤδη δέ τινων ἤκουσα λεγόντων ὡς ἐκ τῆς τελευ-
ταίας εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους οἵ τε τριά-
κοντα κατέστησαν πολλοί τε Ἀθηναίων κώνειον

add. Aesch.: καὶ τὸν δῆμον οὐδεὶς ἐνεχείρησε καταλῦσαι. — τῷ Ἀθ.] v. ad. § 5.

8. vel αὖθις vel τὴν del. Ydén.

9. τριακοσίας cum Markl. ex Aesch. Turr.: τετρακοσίας. cf. Thuc. 2, 13.

10. ἄλλο τι ABZ Sl. Bk.: ἄλλο ὅ τι. — ἐξελέγξει cum Tayl. Sl. Turr.: ἐξελέγχει. — κώνιον BZM.

11 πιόντες ἀπέθανον, οἱ δὲ φεύγοντες ᾤχοντο. ὁπόσοι
οὖν ταῦτα λέγουσιν, οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκουσιν· εἰρήνη
γὰρ καὶ σπονδαὶ πολὺ διαφέρουσι σφῶν αὐτῶν.
εἰρήνην μὲν γὰρ ἐξ ἴσου ποιοῦνται πρὸς ἀλλήλους
ὁμολογήσαντες περὶ ὧν ἂν διαφέρωνται· σπονδὰς
δέ, ὅταν κρατήσωσι κατὰ τὸν πόλεμον, οἱ κρείττους
τοῖς ἥττοσιν ἐξ ἐπιταγμάτων ποιοῦνται, ὥσπερ ἡμῶν
κρατήσαντες Λακεδαιμόνιοι τῷ πολέμῳ ἐπέταξαν
ἡμῖν καὶ (τὰ) τείχη καθαιρεῖν καὶ τὰς ναῦς παρα-
12 διδόναι καὶ τοὺς φεύγοντας καταδέχεσθαι. τότε
μὲν οὖν σπονδαὶ κατ' ἀνάγκην ἐξ ἐπιταγμάτων
25 ἐγένοντο, νῦν δὲ | περὶ εἰρήνης βουλεύεσθε. σκέ-
ψασθε δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν γραμμάτων, ἅ τε ἡμῖν ἐν
τῇ στήλῃ γέγραπται, ἐφ' οἷς τε νῦν ἔξεστι τὴν
εἰρήνην ποιεῖσθαι. ἐκεῖ μὲν γέγραπται τὰ τείχη
καθαιρεῖν, ἐν δὲ τοῖσδε ἔξεστιν οἰκοδομεῖν· ναῦς
ἐκεῖ μὲν δώδεκα κεκτῆσθαι, νῦν δ' ὁπόσας ἂν βου-
λώμεθα· Λῆμνον δὲ καὶ Ἴμβρον καὶ Σκῦρον τότε
μὲν ἔχειν τοὺς (ἐξ ἀρχῆς) ἔχοντας, νῦν δὲ ἡμετέρας
εἶναι· καὶ φεύγοντας νῦν μὲν οὐκ ἐπάναγκες οὐδένα
καταδέχεσθαι, τότε δ' ἐπάναγκες, ἐξ ὧν ὁ δῆμος
κατελύθη. τί ταῦτα ἐκείνοις ὁμολογεῖ; τοσοῦτον
οὖν ἔγωγε ὦ Ἀθηναῖοι διορίζομαι περὶ τούτων,
τὴν μὲν εἰρήνην σωτηρίαν εἶναι τῷ δήμῳ καὶ δύ-

11. *εἰρήνην μὲν γὰρ κτέ.*] cf. Aesch. § 176, Isocr. 4, 176; 6, 51. — *τὰ τείχη* cum R. Bk.: *τείχη*. cf. 12. 31.

12. vv. *ἐφ' οἷς — γέγραπται* in mg. add. A. — *τὰ τείχη* ABZ Bk. (ci. R.): *τείχη*. — *σκίρρον* ut videtur pr. A[d]; *σκίρον* A[d] M. cf. § 14. — *ἐκεῖνος* A[d] BZM. — *δήμου* cum Canter. Schi. Turr.: *δήπου*.



ναμιν, τὸν δὲ πόλεμον δήμου κατάλυσιν γίγνεσθαι.
περὶ μὲν οὖν τούτων ταῦτα λέγω.
Φασὶ δέ τινες ἀναγκαίως νῦν ἡμῖν ἔχειν πολε- 13
μεῖν· σκεψώμεθα οὖν πρῶτον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
διὰ τί καὶ πολεμήσωμεν. οἶμαι γὰρ ἂν πάντας ἀν-
θρώπους ὁμολογῆσαι διὰ τάδε δεῖν πολεμεῖν, ἢ ἀδι-
κουμένους ἢ βοηθοῦντας ἠδικημένοις. ἡμεῖς τοίνυν
αὐτοί τε ἠδικούμεθα Βοιωτοῖς τε ἀδικουμένοις ἐβοη-
θοῦμεν. εἰ τοίνυν ἡμῖν τέ ἐστι τοῦτο παρὰ Λακε-
δαιμονίων, τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι, Βοιωτοῖς τε δέ-
δοκται ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην ἀφεῖσιν Ὀρχομενὸν
αὐτόνομον, τίνος ἕνεκα πολεμήσωμεν; ἵνα ἡ πόλις 14
ἡμῶν ἐλευθέρα ᾖ; ἀλλὰ τοῦτό γε αὐτῇ ὑπάρχει.
ἀλλ' ὅπως ἡμῖν τείχη γένηται; ἔστι καὶ ταῦτα ἐκ
τῆς εἰρήνης. ἀλλ' ἵνα τριήρεις ἐξῇ ναυπηγεῖσθαι
καὶ τὰς οὔσας ἐπισκευάζειν καὶ κεκτῆσθαι; καὶ τοῦτο
ὑπάρχει· τὰς γὰρ πόλεις αὐτονόμους αἱ συνθῆκαι
ποιοῦσιν. ἀλλ' ὅπως τὰς νήσους κομισώμεθα, Λῆμνον
καὶ Σκῦρον καὶ Ἴμβρον; οὐκοῦν διαρρήδην γέγρα-
πται ταύτας Ἀθηναίων εἶναι. φέρε, ἀλλὰ Χερρό- 15
νησον καὶ τὰς ἀποικίας καὶ τὰ ἐγκτήματα καὶ τὰ
χρέα ἵνα ἀπολάβωμεν; ἀλλ' οὔτε βασιλεὺς οὔτε
οἱ σύμμαχοι συγχωροῦσιν ἡμῖν, μεθ' ὧν αὐτὰ δεῖ
πολεμοῦντας κτήσασθαι. ἀλλὰ νὴ Δία ἕως ἂν Λακε-

13. *ὦ ἄνδρες* ZM Bk. — *γὰρ*] . . A pr. — *ἂν πάντας* A Bk.: *ἅπαντας*. sed *πάντας ἀνθρώπ* in A a corr. scripta sunt; . . . . . . . . pr. — *ἀδικουμένους*] *ἠδικημένους* pr. A. *ἀφεῖσιν* R.: *ἀφήσειν*.

14. *ἡμῶν* A[d] B: *ἡμῖν*. — *ναυπηγεῖσθαι* ABZ Bk. (ci. R.): *ναυπηγῆσαι*. — *σκίρον* corr. A, pr. vel *σκῦρον* vel *σκίρρον* (hoc sec. Dobs.).

15. *ἐγκτήματα* Valck. R.: *ἐγκλήματα*. — *ἀπολαύωμεν* A. —

δαιμονίους καταπολεμήσωμεν καὶ τοὺς συμμάχους
αὐτῶν, μέχρι τούτου δεῖ πολεμεῖν; ἀλλ' οὔ μοι
δοκεῖ οὕτω παρεσκευάσθαι. ἐὰν δὲ ἄρα κατεργασώ-
μεθα, τί ποτε αὐτοὶ πείσεσθαι δοκοῦμεν ὑπὸ τῶν
16 βαρβάρων, ὅταν ταῦτα πράξωμεν; εἰ τοίνυν περὶ
τούτου μὲν ἔδει πολεμεῖν, χρήματα δὲ ὑπῆρχεν ἡμῖν
ἱκανά, τοῖς δὲ σώμασιν ἦμεν δυνατοί, οὐδὲ οὕτως
ἔδει πολεμεῖν. εἰ δὲ μήτε δι' ὅ τι μήτε ὅτοισι μήτε
ἀφ' ὅτου πολεμήσωμεν ἔστι, πῶς οὐκ ἐκ παντὸς
τρόπου τὴν εἰρήνην ποιητέον ἡμῖν;

17 Σκέψασθε δὲ ὦ Ἀθηναῖοι καὶ τόδε, ὅτι νυνὶ
πᾶσι τοῖς Ἕλλησι κοινὴν εἰρήνην καὶ ἐλευθερίαν
πράττετε, καὶ μετέχειν ἅπασι πάντων ἐξουσίαν
ποιεῖτε. ἐνθυμήθητε οὖν τῶν πόλεων τὰς μεγίστας,
τίνι τρόπῳ τὸν πόλεμον καταλύονται. πρῶτον μὲν
Λακεδαιμονίους, οἵτινες ἀρχόμενοι μὲν ἡμῖν καὶ τοῖς
συμμάχοις πολεμεῖν ἦρχον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ
θάλατταν, νῦν δ' αὐτοῖς ἐκ τῆς εἰρήνης οὐδέτερον
18 τούτων ὑπάρχει. καὶ οὐχ ὑφ' ἡμῶν ἀναγκαζόμενοι
ταῦτ' ἀφιᾶσιν, ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερίᾳ πάσης τῆς Ἑλλά-
δος. νενικήκασι γὰρ τρὶς ἤδη μαχόμενοι, τοτὲ μὲν
ἐν Κορίνθῳ πάντας πανδημεὶ τοὺς συμμάχους
παρόντας, οὐχ ὑπολιπόντες πρόφασιν οὐδεμίαν, ἀλλ'
ἐν τῷ κρατιστεύειν μόνοι πάντων, αὖθις δ' ἐν

δοκεῖ (ἡ πόλις), vel δοκεῖτε, vel δοκοῦμεν ci. R. — παρασκευάσθαι BZ et pr. A.
17. αὐτοῖς AB Bk. (ci. R.): αὕτως.
18. οὐχ ante ὑφ' add. ABZ Bk. (ci. R.). — ὑμῶν AB. — τοτὲ μὲν S.: τότε μὲν. cf. Voemel. ad Dem. Phil. 3, 58. — ἀλλ' ἢ τὸ κρ. Luz., ἀλλ' ἢ τῷ Linder. — δ' ἐν Βοιωτοῖς S. Turr.: δὲ βοιωτοῖς ABMZ, δὲ Βοιωτούς v. —



Βοιωτοῖς, ὅτ' αὐτῶν Ἀγησίλαος ἡγεῖτο, τὸν αὐτὸν
τρόπον καὶ τότε τὴν νίκην ἐποιήσαντο, τρίτον δ'
ἡνίκα Λέχαιον ἔλαβον, Ἀργείους μὲν ἅπαντας καὶ
Κορινθίους, ἡμῶν δὲ καὶ Βοιωτῶν τοὺς παρόντας.
τοιαῦτα δ' ἔργα ἐπιδειξάμενοι τὴν εἰρήνην εἰσὶν 19
ἕτοιμοι ποιεῖσθαι τὴν ἑαυτῶν ἔχοντες, οἳ ἐνίκων
μαχόμενοι, καὶ τὰς πόλεις αὐτονόμους εἶναι καὶ
τὴν θάλατταν κοινὴν ἐῶντες τοῖς ἡττημένοις. καίτοι
ποίας τινὸς ἂν ἐκεῖνοι παρ' ἡμῶν εἰρήνης ἔτυχον,
εἰ μίαν μόνον μάχην ἡττήθησαν; Βοιωτοὶ δ' αὖ 20
πῶς τὴν εἰρήνην ποιοῦνται; οἵτινες τὸν μὲν πόλε-
μον ἐποιήσαντο ἕνεκα Ὀρχομενοῦ, ὡς οὐκ ἐπιτρέ-
ψοντες αὐτόνομον εἶναι, νῦν δὲ | τεθνεώτων μὲν
αὐτοῖς ἀνδρῶν τοσούτων τὸ πλῆθος, τῆς δὲ γῆς
ἐκ μέρους τινὸς τετμημένης, χρήματα δ' εἰσενηνο-
χότες πολλὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ὧν στέρονται,
πολεμήσαντες δὲ ἔτη τέτταρα, ὅμως Ὀρχομενὸν
ἀφέντες αὐτόνομον τὴν εἰρήνην ποιοῦνται καὶ ταῦτα
μάτην πεπόνθασιν· ἐξῆν γὰρ αὐτοῖς καὶ τὴν ἀρχὴν
ἐῶσιν Ὀρχομενίους αὐτονόμους εἰρήνην ἄγειν. οὗτοι
δ' αὖ τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸν πόλεμον καταλύονται.
ἡμῖν δὲ ὦ Ἀθηναῖοι πῶς ἔξεστι τὴν εἰρήνην ποιή- 21
σασθαι; ποίων τινῶν Λακεδαιμονίων τυγχάνοντας;
καὶ γὰρ εἴ τις ὑμῶν ἀχθεσθήσεται παραιτοῦμαι·
τὰ γὰρ ὄντα λέξω. πρῶτον μὲν γὰρ ἡνίκα ἀπω-
λέσαμεν τὰς ναῦς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ τειχήρεις

καὶ τότε Sl. Turr.: καὶ ὅτε.
19. εἰ μὴ μ . . . (om. μόνον?) A pr. μόνον AB Bk.: μόνην.
20. τετμημέν.ς A pr. — τῷ post τούτῳ om. AB.
21. τὰ γὰρ] γὰρ ABZM. — malim (τὰς) ἐν Ἑλλ. coll.

ἐγενόμεθα, τίνα γνώμην ἔθεντο περὶ ἡμῶν οἱ νῦν
μὲν ἡμέτεροι τότε δὲ Λακεδαιμονίων ὄντες σύμμα-
χοι; οὐ τὴν πόλιν ἡμῶν ἀνδραποδίζεσθαι καὶ τὴν
χώραν ἐρημοῦν; οἱ δὲ διακωλύσαντες ταῦτα μὴ
γενέσθαι τίνες ἦσαν; οὐ Λακεδαιμόνιοι, τοὺς μὲν
συμμάχους ἀποτρέψαντες τῆς γνώμης, αὐτοὶ δ' οὐδ'
ἐπιχειρήσαντες διαβουλεύσασθαι περὶ τοιούτων ἔρ-
22 γων; μετὰ δὲ τοῦτο ὅρκους ὀμόσαντες αὐτοῖς καὶ
τὴν στήλην εὑρόμενοι παρ' αὐτῶν στῆσαι, κακὸν
ἀγαπητὸν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, σπονδὰς ἤγομεν
ἐπὶ ῥητοῖς. εἶτα δὲ συμμαχίαν ποιησάμενοι, Βοιω-
τοὺς καὶ Κορινθίους ἀποστήσαντες αὐτῶν, Ἀργείους
δὲ ἀγαγόντες εἰς τὴν ποτὲ φιλίαν, αἴτιοι τῆς ἐν
Κορίνθῳ μάχης ἐγενόμεθα αὐτοῖς. τίνες δὲ βασι-
λέα πολέμιον αὐτοῖς ἐποίησαν, καὶ Κόνωνι τὴν
ναυμαχίαν παρεσκεύασαν, δι' ἣν ἀπώλεσαν τὴν
23 ἀρχὴν τῆς θαλάττης; ὅμως τοίνυν ταῦτα πεπον-
θότες ὑφ' ἡμῶν συγχωροῦσι ταῦτα ἅπερ οἱ σύμμα-
χοι, καὶ διδόασιν ἡμῖν τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς καὶ
τὰς νήσους ἡμῶν εἶναι. ποίαν τιν' οὖν χρὴ εἰρή-
νην πρεσβεύοντας ἥκειν; οὐ ταῦτα παρὰ τῶν πολε-
μίων εὑρομένους ἅπερ οἱ φίλοι διδόασι, καὶ δι'
ἅπερ ἠρξάμεθα πολεμεῖν, ἵνα ἡμῶν γένηται τῇ
πόλει, ταῦτα; οἱ μὲν τοίνυν ἄλλοι τὴν εἰρήνην

Isocr. 7, 64. — ἡμῶν Bait.: ὑμῶν. — ἀνδραποδίζεσθαι] καὶ δῃοῦν add. ZM.

22. δὲ post μετὰ add. AB Bk. — παρ' αὐτῶν] αὐτῶν ABZM. — ποτὲ] πρότερον Osann (ed. I.). — ναυαρχίαν Emp., ναυκρατίαν Linder.

23. ταὐτὰ ἅπερ et ταὐτὰ παρὰ cum Osann. Bait. — εὑρομένους AB R. Bk.: εὑρομένοις. — πόλει, ταῦτα mal. S.: πόλει ταῦτα. —



ποιοῦνται τῶν ὑπαρχόντων ἀφιέντες, ἡμεῖς δὲ
προςλαμβάνοντες αὐτὰ ὧν μάλιστα δεόμεθα.

Τί οὖν ἐστιν ὑπόλοιπον περὶ ὅτου δεῖ βουλεύε- 24
σθαι; ναί, περὶ ὧν αὖ ἡμᾶς Ἀργεῖοι προκαλοῦνται.
πρῶτον μὲν περὶ Κορίνθου διδαξάτω μέ τις· Βοιω-
τῶν μὴ συμπολεμούντων, εἰρήνην δὲ ποιουμένων
πρὸς Λακεδαιμονίους, τίνος ἐστὶν ἡμῖν ἀξία Κόριν-
θος; ἀναμνήσθητε γὰρ ὦ Ἀθηναῖοι τῆς ἡμέρας ἐκεί- 25
νης, ὅτε Βοιωτοῖς τὴν συμμαχίαν ἐποιούμεθα, τίνα
γνώμην ἔχοντες ταῦτα ἐπράττομεν. οὐχ ὡς ἱκανὴν
οὖσαν τὴν Βοιωτῶν δύναμιν μεθ' ἡμῶν γενομένην
κοινῇ πάντας ἀνθρώπους ἀμύνασθαι; νῦν δὲ βου-
λευώμεθα, Βοιωτῶν εἰρήνην ποιουμένων πῶς δυ-
νατοὶ Λακεδαιμονίοις πολεμεῖν ἐσμεν ἄνευ Βοιω-
τῶν. ναί, φασί τινες, ἂν Κόρινθόν τε φυλάττω- 26
μεν καὶ συμμάχους ἔχωμεν Ἀργείους. ἰόντων δὲ
Λακεδαιμονίων εἰς Ἄργος πότερον βοηθήσομεν
αὐτοῖς ἢ οὔ; πολλὴ γὰρ ἀνάγκη ὁπότερον τούτων
ἑλέσθαι. μὴ βοηθούντων μὲν οὖν ἡμῶν οὐδὲ λόγος
ὑπολείπεται μὴ οὐκ ἀδικεῖν καὶ ποιεῖν (ἂν) Ἀρ-
γείους ὁποῖον ἄν τι βούλωνται δικαίως· βοηθούν-
των δὲ ἡμῶν εἰς Ἄργος οὐχ ἕτοιμον μάχεσθαι Λα-
κεδαιμονίοις; ἵνα ἡμῖν τί γένηται; ἵνα ἡττώμενοι

αὐτὰ] αὐτῶν dedisse videtur pr. A.

24. ναί, περὶ ὧν scripsi coll. § 26: καὶ περὶ ὧν. — αὖ cum G. Herm. Turr. Schi.: ἂν. — προκαλοῦνται ZM ci. R Dobr.: προσκαλοῦνται.

25. βουλευώμεθα AB Turr.: βουλευόμεθα.

26. ναί AB Bk. (ci. R.): καὶ. — ἰόντων] ὄντων ABZM. — ἡμῶν Bait.: ὑμῶν. — καὶ ποιεῖν (ἂν) Ἀργ. scripsi (similiter iam Sl. Dobr. Bait.): Ἀργείους καὶ ποιεῖν (Ἀργ. om. Z). — Λακεδαιμονίοις AB Bk.: πρὸς Λακεδαιμονίους. —

μὲν καὶ τὴν οἰκείαν χώραν ἀπολέσωμεν πρὸς τῇ
Κορινθίων, νικήσαντες δὲ τὴν Κορινθίων Ἀργείων
27 ποιήσωμεν. οὐχ ἕνεκα τούτων πολεμήσομεν; Σκεψώ-
μεθα δὴ καὶ τοὺς Ἀργείων λόγους. κελεύουσι γὰρ
ἡμᾶς κοινῇ μετὰ σφῶν καὶ μετὰ Κορινθίων πολε-
μεῖν, αὐτοὶ δ' ἰδίᾳ εἰρήνην ποιησάμενοι τὴν χώραν
οὐ παρέχουσιν ἐμπολεμεῖν. καὶ μετὰ μὲν πάντων
τῶν συμμάχων τὴν εἰρήνην ποιουμένους οὐκ ἐῶσιν
ἡμᾶς οὐδὲν πιστεύειν Λακεδαιμονίοις· ἃ δὲ πρὸς
τούτους μόνους ἐκεῖνοι συνέθεντο, ταῦτ' οὐδεπώ-
ποτ' αὐτούς φασι παραβῆναι. πατρίαν δὲ εἰρήνην
ὀνομάζοντες ᾗ χρῶνται, τοῖς δὲ ἄλλοις Ἕλλησιν
27 οὐκ ἐῶσι πατρίαν | γενέσθαι τὴν εἰρήνην· ἐκ γὰρ
τοῦ πολέμου χρονισθέντος Κόρινθον ἑλεῖν προσ-
δοκῶσι, κρατήσαντες δὲ τούτων ὑφ' ὧν ἀεὶ κρα-
τοῦνται, καὶ τοὺς συννικῶντας ἐλπίζουσι παραστή-
σεσθαι.

28 Τοιούτων δ' ἐλπίδων μετασχόντας ἡμᾶς δεῖ δυοῖν
θάτερον ἑλέσθαι, ἢ πολεμεῖν μετὰ Ἀργείων Λακε-
δαιμονίοις, ἢ μετὰ Βοιωτῶν κοινῇ τὴν εἰρήνην
ποιεῖσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν ἐκεῖνο δέδοικα μάλιστα, ὦ
Ἀθηναῖοι, τὸ εἰθισμένον κακόν, ὅτι τοὺς κρείττους
φίλους ἀφιέντες ἀεὶ τοὺς ἥττους αἱρούμεθα, καὶ
πόλεμον ποιούμεθα δι' ἑτέρους, ἐξὸν δι' ἡμᾶς
29 αὐτοὺς εἰρήνην ἄγειν· οἵτινες πρῶτον μὲν βασιλεῖ

ἀπολέσομεν et ποιήσομεν A. — πολεμήσωμεν ABZM.
27. ἐμπολεμεῖν] ἐμ a corr. habet A. — ποιουμένους R.: ποιουμένοις (Bk. Turr.). — φησὶ ABZM. — δὲ ante ἄλλοις del. R. Hi. — συννικῶντας ABZ Bk. (ci. R.): συνοικοῦντας. — ἐλπίζουσι παραστήσεσθαι cum R. Bk.: ἐλπίζουσιν ἀποστήσεσθαι.



τῷ μεγάλῳ — χρὴ γὰρ ἀναμνησθέντας τὰ γεγενη-
μένα καλῶς βουλεύσασθαι — σπονδὰς ποιησάμενοι
καὶ συνθέμενοι φιλίαν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἃ
ἡμῖν ἐπρέσβευσεν Ἐπίλυκος Τεισάνδρου, τῆς μητρὸς
τῆς ἡμετέρας ἀδελφός, (μετὰ) ταῦτα Ἀμόργῃ πει-
θόμενοι τῷ δούλῳ τῷ βασιλέως καὶ φυγάδι τὴν
μὲν βασιλέως δύναμιν ἀπεβαλόμεθα ὡς οὐδενὸς
οὖσαν ἀξίαν, τὴν δὲ Ἀμόργου φιλίαν εἱλόμεθα,
κρείττω νομίσαντες εἶναι· ἀνθ' ὧν βασιλεὺς ὀρ-
γισθεὶς ἡμῖν, σύμμαχος γενόμενος Λακεδαιμονίοις,
παρέσχεν αὐτοῖς εἰς τὸν πόλεμον πεντακισχίλια
τάλαντα, ἕως κατέλυσεν ἡμῶν τὴν δύναμιν. ἓν
μὲν βούλευμα τοιοῦτον ἐβουλευσάμεθα· Συρακού- 30
σιοι δ' ὅτε ἦλθον ἡμῶν δεόμενοι, φιλότητα μὲν
ἀντὶ διαφορᾶς ἐθέλοντες εἰρήνην δ' ἀντὶ πολέμου
ποιεῖσθαι, τήν τε συμμαχίαν ἀποδεικνύντες ὅσῳ
κρείττων ἡ σφετέρα εἴη τῆς Ἐγεσταίων καὶ Κατα-
ναίων, εἰ βουλοίμεθα πρὸς αὐτοὺς ποιεῖσθαι, ἡμεῖς
τοίνυν εἱλόμεθα καὶ τότε πόλεμον μὲν ἀντὶ εἰρή-
νης, Ἐγεσταίους δὲ ἀντὶ Συρακουσίων, στρατεύεσθαι
δ' εἰς Σικελίαν ἀντὶ τοῦ μένοντες οἴκοι συμμάχους
ἔχειν Συρακουσίους· ἐξ ὧν πολλοὺς μὲν Ἀθηναίων
ἀπολέσαντες ἀριστίνδην καὶ τῶν συμμάχων, πολλὰς

29. num (περὶ τῶν παρόντων) καλῶς βουλεύσασθαι? — Τεισάνδρου scripsi: Τισάνδρου (ὁ Τισάνδρου mal. Bait., sicut est 1, 117). — (μετὰ) ταῦτα ci. R., εἶτα Sl. — τῷ βασ. postul. Bk.: τοῦ βασ. cf. 1, 107. — οὐδενὸς cum R. Bk.: οὐδὲν. — οἷς κατέλυσαν Sl. (κατέλυσαν mal. etiam R.).
30. Συρρακ. ubique pr. A. — τῆς Ἐγ. καὶ Κ. Fuhr.: τῶν Ἐ. καὶ τῶν Κ. (τῆς τῶν mal. R.). — εἰ βουλοίμεθα Bk. cum R. (et ABZ teste Bk.): εἰ βουλόμεθα $A^d$ M; ἢν βουλώμ. v. — μένοντες scripsi cum Li.: μένοντας.

δὲ ναῦς καὶ χρήματα καὶ δύναμιν ἀποβαλόντες,
31 αἰσχρῶς διεκομίσθησαν οἱ σωθέντες αὐτῶν. ὕστε-
ρον δ' ὑπ' Ἀργείων ἐπείσθημεν, οἵπερ νῦν ἥκουσι
πείθοντες πολεμεῖν, πλεύσαντες ἐπὶ τὴν Λακωνικὴν
εἰρήνης ἡμῖν οὔσης πρὸς Λακεδαιμονίους ἐκτεῖναι
τὸν θυμόν, ἀρχὴν πολλῶν κακῶν· ἐξ οὗ πολεμή-
σαντες ἠναγκάσθημεν τὰ τείχη κατασκάπτειν καὶ
τὰς ναῦς παραδιδόναι καὶ τοὺς φεύγοντας κατα-
δέχεσθαι. ταῦτα δὲ πασχόντων ἡμῶν οἱ πείσαντες
ἡμᾶς πολεμεῖν Ἀργεῖοι τίνα ὠφέλειαν παρέσχον
ἡμῖν; τίνα δὲ κίνδυνον ὑπὲρ [τῶν] Ἀθηναίων
32 ἐποιήσαντο; νῦν οὖν τοῦτο ὑπόλοιπόν ἐστιν ἡμῖν,
πόλεμον μὲν ἑλέσθαι καὶ νῦν ἀντ' εἰρήνης, τὴν δὲ
συμμαχίαν Ἀργείων ἀντὶ τῆς Βοιωτῶν, Κορινθίων
δὲ τοὺς νῦν ἔχοντας τὴν πόλιν ἀντὶ Λακεδαιμο-
νίων. μὴ δῆτα, ὦ Ἀθηναῖοι, μηδεὶς ἡμᾶς ταῦτα
πείσῃ· τὰ γὰρ παραδείγματα τὰ γεγενημένα τῶν
ἁμαρτημάτων ἱκανὰ τοῖς σώφροσι τῶν ἀνθρώπων
ὥστε μηκέτι ἁμαρτάνειν.

33 Εἰσὶ δέ τινες ὑμῶν οἳ τοσαύτην ὑπερβολὴν τῆς
ἐπιθυμίας ἔχουσιν εἰρήνην ὡς τάχιστα γενέσθαι·
φασὶ γὰρ καὶ τὰς τετταράκονθ' ἡμέρας ἐν αἷς ὑμῖν
ἔξεστι βουλεύεσθαι περίεργον εἶναι, καὶ τοῦτο ἀδι-
κεῖν ἡμᾶς· αὐτοκράτορας γὰρ πεμφθῆναι εἰς Λακε-

31. οἵπερ (καὶ) νῦν Emp. — ἐκτεῖναι] ἐκείνων κινεῖν ci. R., κινεῖν αὐτῶν Sl., ἐκκαλεῖν αὐτῶν ed. I, ἐκφῆναι s. ἐκθεῖναι Emp. — ἡμᾶς] ὑμᾶς corr. A, om. pr. A, nescio an recte. — τῶν ante Ἀθ. del. Pertz. Fuhr.
32. num (τὴν) Ἀργείων? — πείσει A.
33. τετταράκονθ' scripsi: τεσσαράκονθ'. — ὑμῖν Bk. Dobr.: ἡμῖν. —



δαίμονα διὰ ταῦθ', ἵνα μὴ πάλιν ἐπαναφέρωμεν.
τήν τε ἀσφάλειαν ἡμῶν τῆς ἐπαναφορᾶς δέος ὀνο-
μάζουσι, λέγοντες ὡς οὐδεὶς πώποτε τὸν δῆμον
τὸν Ἀθηναίων ἐκ τοῦ φανεροῦ πείσας ἔσωσεν, ἀλλὰ
δεῖ λαθόντας ἢ ἐξαπατήσαντας αὐτὸν εὖ ποιῆσαι.
τὸν λόγον οὖν τοῦτον οὐκ ἐπαινῶ. φημὶ γάρ, ὦ 34
Ἀθηναῖοι, πολέμου μὲν ὄντος ἄνδρα στρατηγὸν
τῇ πόλει τε εὔνουν εἰδότα τε ὅ τι πράττοι, λαν-
θάνοντα δεῖν τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ
ἐξαπατῶντα ἄγειν ἐπὶ τοὺς κινδύνους, εἰρήνης δὲ
πέρι πρεσβεύοντας κοινῆς τοῖς Ἕλλησιν, ἐφ' οἷς
ὅρκοι τε ὀμοσθήσονται στῆλαί τε σταθήσονται γε-
γραμμέναι, ταῦτα δὲ οὔτε λαθεῖν οὔτε ἐξαπατῆσαι
δεῖν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπαινεῖν ἢ ψέγειν, εἰ πεμ-
φθέντες αὐτοκράτορες ἔτι ἀπεδώκαμεν ὑμῖν | περὶ 28
αὐτῶν σκέψασθαι. βουλεύσασθαι μὲν οὖν ἀσφαλῶς
χρὴ κατὰ δύναμιν, οἷς δ' ἂν ὀμόσωμεν καὶ συν-
θώμεθα, τούτοις ἐμμένειν. οὐ γὰρ μόνον, ὦ Ἀθη- 35
ναῖοι, πρὸς γράμματα τὰ γεγραμμένα δεῖ βλέπον-
τας πρεσβεύειν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς τρόπους
τοὺς ὑμετέρους. ὑμεῖς γὰρ περὶ μὲν τῶν ἑτοίμων
ὑμῖν ὑπονοεῖν εἰώθατε καὶ δυσχεραίνειν, τὰ δ' οὐκ
ὄντα λογοποιεῖν ὡς ἔστιν ὑμῖν ἕτοιμα· κἂν μὲν
πολεμεῖν δέῃ, τῆς εἰρήνης ἐπιθυμεῖτε, ἐὰν δέ τις
ὑμῖν τὴν εἰρήνην πράττῃ, λογίζεσθε τὸν πόλεμον

διὰ ταῦθ' cum R. Turr.: διὰ ταύτην. — τὸν Ἀθ. Spengel W.: τῶν Ἀθ. — ἀλλὰ δεῖν Valck. — λαθ. καὶ ἐξαπατ. Hi. coll. 34.
34. πράττῃ Ydén Hertlein. — τοὺς ante κινδύνους om. pr. A. — ἐξαπατῆσαι δεῖ pr. A. — ἔτι ci. R.: τι. — ἀπεδώκαμεν scripsi: ἀποδώσομεν. — ἡμῖν A[d].

36 ὅσα ἀγαθὰ ὑμῖν κατειργάσατο. ὅπου καὶ νῦν ἤδη
τινὲς λέγουσιν οὐ γιγνώσκειν τὰς διαλλαγὰς αἵτι-
νές εἰσιν, τείχη καὶ νῆες εἰ γενήσονται τῇ πόλει·
τὰ γὰρ ἴδια τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐκ τῆς ὑπερορίας
οὐκ ἀπολαμβάνειν, ἀπὸ δὲ τῶν τειχῶν οὐκ εἶναι
σφίσι τροφήν. ἀναγκαίως οὖν ἔχει καὶ πρὸς ταῦτ'
ἀντειπεῖν.

37 Ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτε τείχη
καὶ ναῦς οὐκ ἐκεκτήμεθα· γενομένων δὲ τούτων
τὴν ἀρχὴν ἐποιησάμεθα τῶν ἀγαθῶν. ὧν εἰ καὶ
νῦν ἐπιθυμεῖτε, ταῦτα κατεργάσασθε. ταύτην δὲ
λαβόντες ἀφορμὴν οἱ πατέρες ἡμῶν κατειργάσαντο
τῇ πόλει δύναμιν τοσαύτην ὅσην οὔπω τις ἄλλη
πόλις ἐκτήσατο, τὰ μὲν πείσαντες τοὺς Ἕλληνας,
τὰ δὲ λαθόντες, τὰ δὲ πριάμενοι, τὰ δὲ βιασάμε-
38 νοι· πείσαντες μὲν οὖν Ἀθήνησι ποιήσασθαι τῶν
κοινῶν χρημάτων Ἑλληνοταμίας, καὶ τὸν σύλλογον
τῶν νεῶν παρ' ἡμῖν γενέσθαι, ὅσαι δὲ τῶν πόλεων
τριήρεις μὴ κέκτηνται, ταύταις ἡμᾶς παρέχειν·
λαθόντες δὲ Πελοποννησίους τειχισάμενοι τὰ τείχη·
πριάμενοι δὲ παρὰ Λακεδαιμονίων μὴ δοῦναι τού-
των δίκην· βιασάμενοι δὲ τοὺς ἐναντίους τὴν ἀρχὴν
τῶν Ἑλλήνων κατειργασάμεθα. καὶ ταῦτα τὰ ἀγαθὰ
39 ἐν ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἡμῖν ἔτεσιν ἐγένετο. κρα-

35. ἡμῖν τὴν εἰρήνην $A^{d}$. — λογίζεσθαι $A^{d}$. — ἡμῖν κατειργ. $A^{d}$ M.

37. οὐκ ἐκεκτήμεθα Hi.: οὐκ εκτήμεθα AB, οὐκ ἐκτήμεθα Bk. (ed. I.), οὐκ ἐκτώμεθα v. — γενομένων δέ, ταύτην ἀρχὴν Hi.

38. Ἑλληνοτ.] cf. Harp. (Ἀ. ἐν τῷ π. τ. εἰρήνης, εἰ γνήσιος). — λαθόντας et Πελοποννησίους pr. A. — τειχισάμενοι Emp.: ἐτειχίσαμεν. — malim ἐναντιουμένους.



τηθέντες δὲ τῷ πολέμῳ τά τε ἄλλα ἀπωλέσαμεν,
καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς ἔλαβον ἡμῶν ἐνέχυρα
Λακεδαιμόνιοι, τὰς μὲν παραλαβόντες, τὰ δὲ καθε-
λόντες, ὅπως μὴ πάλιν ταῦτ' ἔχοντες ἀφορμὴν
δύναμιν τῇ πόλει κατασκευάσαιμεν. πεισθέντες τοί-
νυν ὑφ' ἡμῶν Λακεδαιμόνιοι πάρεισι νυνὶ πρέ-
σβεις αὐτοκράτορες, τά τε ἐνέχυρα ἡμῖν ἀποδιδόν-
τες, καὶ τὰ τείχη καὶ ναῦς ἐῶντες κεκτῆσθαι, τάς
τε νήσους ἡμετέρας εἶναι. τὴν αὐτὴν τοίνυν ἀρχὴν 40
ἀγαθῶν λαμβάνοντας ἥνπερ ἡμῶν ἐλάμβανον οἱ
πρόγονοι, ταύτην οὐκ ἀκτέον φασὶ τὴν εἰρήνην
τινὲς εἶναι. παριόντες οὖν αὐτοὶ διδασκόντων ὑμᾶς
— ἐξουσίαν δ' αὐτοῖς ἡμεῖς ἐποιήσαμεν, προσθέν-
τες τετταράκοντα ἡμέρας βουλεύσασθαι — τοῦτο
μὲν τῶν γεγραμμένων εἴ τι τυγχάνει μὴ καλῶς
ἔχον· ἔξεστι γὰρ ἀφελεῖν· τοῦτο δ' εἴ τίς (τι) προσ-
θεῖναι βούλεται, πείσας ὑμᾶς προσγραψάτω. πᾶσί
τε τοῖς γεγραμμένοις χρωμένοις ἔστιν εἰρήνην ἄγειν.
εἰ δὲ μηδὲν ἀρέσκει τούτων, πολεμεῖν ἕτοιμον. καὶ 41
ταῦτ' ἐφ' ὑμῖν πάντ' ἐστίν, ὦ Ἀθηναῖοι, τούτων
ὅ τι ἂν βούλησθε ἑλέσθαι. πάρεισι μὲν γὰρ Ἀρ-
γεῖοι καὶ Κορίνθιοι διδάξοντες ὡς ἄμεινόν ἐστι
πολεμεῖν, ἥκουσι δὲ Λακεδαιμόνιοι πείσοντες ὑμᾶς
εἰρήνην ποιήσασθαι. τούτων δ' ἐστὶ τὸ τέλος παρ'

39. τὰς μὲν R.: τὰ μὲν. — malim cum Hi. ταύτην ἔχοντες ἀφ. sicut est § 37. — τάς τε ZM: τὰς δὲ.

40. διδασκ. ὑμᾶς Sl. Bait: διδ. ἡμᾶς. — προθέντες mal. R. — εἴ τι] ἔτι ABZM. — εἴ (τί) τις mal. Turr.: εἴ τις πρ. (τι) Sl.

41. ἐφ' ἡμῖν $A^{d}$ M. — πάντ' AB Bk.: πᾶσιν. — ἑλέσθαι ABZM Turr.: ἕλεσθε. — ποιήσασθαι Steph.: ποιήσεσθαι. —

*ὑμῖν, ἀλλ' οὐκ ἐν Λακεδαιμονίοις, δι' ἡμᾶς. πρεσβευτὰς οὖν πάντας ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ πρέσβεις ποιοῦμεν· ὁ γὰρ τὴν χεῖρα μέλλων ὑμῶν αἴρειν, οὗτος ὁ πρεσβεύων ἐστίν, ὁπότερ' ἂν αὐτῷ δοκῇ, καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὸν πόλεμον ποιεῖν. μέμνησθε μὲν οὖν ὦ Ἀθηναῖοι τοὺς ἡμετέρους λόγους, ψηφίσασθε δὲ τοιαῦτα ἐξ ὧν ὑμῖν μηδέποτε μεταμελήσει.* |

4.

## [ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ] ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ.

### ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

*Ἀνδοκίδης Ἀλκιβιάδου κατηγορεῖ τοῦ Κλεινίου ὡς καὶ τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ τῶν συμμάχων διαφθείραντος καὶ κατὰ τὸν ἴδιον βίον πλεῖστα ἡμαρτηκότος· τοῦ δὲ δήμου βουλευομένου καὶ αὐτὸν ἐξοστρακίσαι τὸν Ἀνδοκίδην πρῶτον παραγράφεται, λέγων ἤδη ἀπολελογῆσθαι καὶ ἀνεύθυνος εἶναι. εἰρήκαμεν γὰρ πολλάκις ὅτι δεῖ τὸν τοῖς αὐτοῖς ἐγκλήμασι δοκοῦντα ἐνέχεσθαι πρῶτον ἑαυτὸν ἐλευθεροῦν, εἶτα διαβάλλειν. τὴν δὲ στάσιν οἱ μέν φασιν ὁρικὴν εἶναι, οἱ δὲ πραγματικήν. ἠκριβωμένη δὲ ἡ στάσις κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν μετάληψίς ἐστι (παραγράφεται γάρ), ἐν δὲ τοῖς ὑστέροις πραγματική· δίκαιον γάρ φησι καὶ συμφέρον ἐξοστρακισθῆναι Ἀλκιβιάδην.*

*Οὐκ ἐν τῷ παρόντι μόνον γιγνώσκω τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ὡς σφαλερόν ἐστιν ἅπτεσθαι, ἀλλὰ*

δι' ἡμᾶς cum R. Bk.: δι' ὑμᾶς. — ὁ πρεσβ. ἔσται Dobr. — δοκεῖ A et pr. M. — ποιεῖν ABZ Bk.: ποιῶν (ποιεῖσθαι non recte Hi.). — τοιαῦτα AB Bk.: ταῦτα.

Or. IV. [*ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ*] Turr.: *ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ.* — Ὑπόθ.] εἰρήκαμεν cum R. Bk.: εἴρηκε μὲν (εἴρηται μὲν Z et corr. M.)



*καὶ πρότερον χαλεπὸν ἡγούμην, πρὶν τῶν κοινῶν ἐπιμελεῖσθαί τινος. πολίτου δὲ ἀγαθοῦ νομίζω προκινδυνεύειν ἐθέλειν τοῦ πλήθους, καὶ μὴ καταδείσαντα τὰς ἔχθρας τὰς ἰδίας ὑπὲρ τῶν δημοσίων ἔχειν ἡσυχίαν· διὰ μὲν γὰρ τοὺς τῶν ἰδίων ἐπιμελουμένους οὐδὲν αἱ πόλεις μείζους καθίστανται, διὰ δὲ τοὺς τῶν κοινῶν μεγάλαι καὶ ἐλεύθεραι γίγνον-*
*ται. ὧν εἷς ἐγὼ βουληθεὶς ἐξετάζεσθαι μεγίστοις* 2
*περιπέπτωκα κινδύνοις, προθύμων μὲν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὑμῶν τυγχάνων, δι' ὅπερ σῴζομαι, πλείστοις δὲ καὶ δεινοτάτοις ἐχθροῖς χρώμενος, ὑφ' ὧν διαβάλλομαι. ὁ μὲν οὖν ἀγὼν ὁ παρὼν οὐ στεφανηφόρος, ἀλλ' εἰ χρὴ μηδὲν ἀδικήσαντα τὴν πόλιν δέκα ἔτη φεύγειν· οἱ δ' ἀνταγωνιζόμενοι περὶ τῶν ἄθλων τούτων ἐσμὲν ἐγὼ καὶ Ἀλκιβιάδης καὶ Νικίας, ὧν ἀναγκαῖον ἕνα τῇ συμφορᾷ περιπεσεῖν.*

*Ἄξιον δὲ μέμψασθαι τὸν θέντα τὸν νόμον, ὃς* 3
*ἐναντία τῷ ὅρκῳ τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς ἐνομοθέτησεν· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὄμνυτε μηδένα μήτε ἐξελᾶν μήτε δήσειν μήτε ἀποκτενεῖν ἄκριτον, ἐν δὲ τῷδε τῷ καιρῷ οὔτε κατηγορίας γενομένης οὔτε ἀπολογίας ἀποδοθείσης διαψηφισαμένων κρύβδην τὸν ὀστρακισθέντα τοσοῦτον χρόνον δεῖ στερηθῆναι τῆς*
*πόλεως. εἶτα ἐν τοῖς τοιούτοις οἱ τοὺς ἑταίρους καὶ* 4
*συνωμότας κεκτημένοι πλέον φέρονται τῶν ἄλλων·*

2. ὧν cum Valck. et R. Bk.: ὧν τῶν ἀγαθῶν, quod serv. Schi. — μὲν καὶ AB Bk. (ci. Steph.): δὲ καί. — δι' ὥνπερ cum Markl. mal. Bait.

3. ὃς] ὡς Dobr. — ἀποκτενεῖν cum Steph. R.: ἀποκτείνειν. — ἀπολ. δοθείσης Sl. — διαψηφ. cum Schleiermach. Bk.: οὔτε διαψ. An ἀλλὰ μόνον διαψ.?

*οὐ γὰρ ὥσπερ ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἱ λαχόντες κρί-
νουσιν, ἀλλὰ τούτου τοῦ πράγματος ἅπασιν Ἀθη-
ναίοις μέτεστι. πρὸς δὲ τούτοις τῷ μὲν ἐλλείπειν
τῷ δ' ὑπερβάλλειν ὁ νόμος μοι δοκεῖ· τῶν μὲν γὰρ
ἰδίων ἀδικημάτων μεγάλην τιμωρίαν ταύτην νομίζω,
τῶν δὲ δημοσίων μικρὰν καὶ οὐδενὸς ἀξίαν ἡγοῦ-
μαι ζημίαν, ἐξὸν κολάζειν χρήμασι καὶ δεσμῷ καὶ
5 θανάτῳ. ἔτι δ' εἴ τις διὰ τοῦτο μεθίσταται ὅτι
(πονηρὸς) πολίτης ἐστίν, οὗτος οὐδ' ἀπελθὼν ἐν-
θένδε παύσεται, ἀλλ' ὅπου ἂν οἰκῇ, ταύτην (τε)
τὴν πόλιν διαφθερεῖ, καὶ τῇδε οὐδὲν ἧττον ἐπι-
βουλεύσει, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον (καὶ) δικαιότερον ἢ
πρὶν ἐκβληθῆναι. οἶμαι δὲ καὶ τοὺς φίλους ὑμῶν
ἐν ταύτῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ λυπεῖσθαι καὶ τοὺς
ἐχθροὺς ἥδεσθαι, συνειδότας ὡς ἂν ἀγνοήσαντες
ἐξελάσητε τὸν βέλτιστον, δέκα ἐτῶν ἡ πόλις οὐδὲν
6 ἀγαθὸν ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνδρὸς πείσεται. ῥᾴδιον
δὲ καὶ ἐντεῦθεν γνῶναι τὸν νόμον πονηρὸν ὄντα·
μόνοι γὰρ αὐτῷ τῶν Ἑλλήνων χρώμεθα, καὶ οὐδε-
μία τῶν ἄλλων πόλεων ἐθέλει μιμήσασθαι. καίτοι
ταῦτα διέγνωσται ἄριστα τῶν δογμάτων, ἃ καὶ τοῖς
πολλοῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις ἁρμόττοντα μάλιστα τυγ-
χάνει καὶ πλείστους ἐπιθυμητὰς ἔχει.
7 Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ μακρό-*

5. (πονηρὸς) πολίτης (s. πονηρὸς) ci. Emp. (κακὸς πολίτης ci. R.). — ἐνθάδε A pr. — διαφθείρῃ AB; διαφθείρει ZM. — καὶ μᾶλλον (καὶ) δικ. ci. R. — ὑμῶν Steph.: ἡμῶν. — ὑπὸ τούτου Bk.: ἀπὸ τούτου.
6. καὶ ἐντεῦθεν AB Bk. (ci. R.): ἐντεῦθεν.
7. μακρότερα Turr. et A[d]: μακροτέρα AB; μακρότερον v. —



*τερα λέγειν· πάντως γὰρ οὐδὲν ἂν πλεῖον εἰς τὸ
παρὸν ποιήσαιμεν· δέομαι δ' ὑμῶν τῶν λόγων ἴσους
καὶ κοινοὺς ἡμῖν ἐπιστάτας γενέσθαι, καὶ πάντας
ἄρχοντας περὶ τούτων καταστῆναι, καὶ μήτε τοῖς
λοιδορουμένοις μήτε τοῖς ὑπὲρ καιρὸν | χαριζομέ- 10
νοις ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ τῷ μὲν θέλοντι λέγειν καὶ
ἀκούειν εὐμενεῖς εἶναι, τῷ δὲ ἀσελγαίνοντι καὶ
θορυβοῦντι χαλεπούς. ἀκούσαντες γὰρ ἑκάστου τῶν
ὑπαρχόντων ἄμεινον βουλεύσεσθε περὶ ἡμῶν.
Ἔστι δὲ περὶ τῆς μισοδημίας καὶ τῆς στασιω- 8
τείας βραχύς μοι λόγος καταλελειμμένος. εἰ μὲν
γὰρ ἄκριτος ἦν, εἰκότως ἂν τῶν (τε) κατηγορούν-
των ἠκροᾶσθε καὶ ἐμοὶ ἀναγκαῖον ἦν ἀπολογεῖσθαι
περὶ τούτων· ἐπειδὴ δὲ τετράκις ἀγωνιζόμενος ἀπέ-
φυγον, οὐκέτι δίκαιον ἡγοῦμαι λόγον οὐδένα περὶ
τούτου γίγνεσθαι. πρὶν μὲν γὰρ κριθῆναι οὐ ῥᾴ-
διον [ἦν] εἰδέναι τὰς αἰτίας, οὔτ' εἰ ψευδεῖς εἰσιν
οὔτ' εἰ ἀληθεῖς· ἀποφυγόντος δὲ ἢ καταγνωσθέντος
τέλος ἔχει καὶ διώρισται τούτων ὁπότερόν ἐστιν.
ὥστε δεινὸν νομίζω τοὺς μὲν ἁλόντας μιᾷ ψήφῳ 9
μόνον ἀποθνήσκειν, καὶ τὰ χρήματα (ὑμᾶς) δημεύειν
αὐτῶν, τῶν δὲ νικησάντων πάλιν τὰς αὐτὰς κατη-*

γὰρ οὐδὲν ci. R.: οὐδὲν γὰρ. — ποιήσαιμεν Bk. post mg. ald. Taylori et A[d] M (correctus fort.): ποιήσοιμεν A sec. Bk., ποιήσωμεν v.
8. στασιωτίας ABZM. — λόγος .... καταλελ. pr. A (λ. καὶ κατ. ut videbatur Dobsono). — ἀποφεύγοντος ABZM.
9. ὥστε Steph.: ὡς. — ὑμᾶς addidi cum R., qui etiam δημεύεσθαι ci. cum mg. ald. Taylori (δημόσι' εἶναι Cob.). Contra ἀποκτείνειν pro ἀποθνήσκειν ci. Gebauer. — τοὺς δὲ νικήσαντας cum R. (qui etiam τὸν δὲ νικήσαντα) Turr. cf. 1, 104. —

γορίας ὑπομένειν, καὶ τοὺς δικαστὰς ἀπολέσαι μὲν κυρίους εἶναι, σῶσαι δ' ἀκύρους καὶ ἀτελεῖς φαίνεσθαι, ἄλλως τε καὶ τῶν νόμων ἀπαγορευόντων δὶς περὶ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν μὴ ἐξεῖναι δικάζεσθαι, καὶ ὑμῶν ὀμωμοκότων χρῆσθαι τοῖς νόμοις.

10 Ὧν ἕνεκα περὶ ἐμαυτοῦ παραλιπὼν Ἀλκιβιάδου τὸν βίον ἀναμνῆσαι βούλομαι. καίτοι ἀπορῶ γε διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτημάτων πόθεν ἄρξομαι, ἐμποδὼν ἁπάντων ὄντων. περὶ μὲν οὖν μοιχείας καὶ γυναικῶν ἀλλοτρίων ἁρπαγῆς καὶ τῆς ἄλλης βιαιότητος καὶ παρανομίας καθ' ἕκαστον εἰ δεήσειε λέγειν, οὐκ ἂν ἐξαρκέσειεν ὁ παρὼν χρόνος, ἅμα δὲ πολλοῖς ἀπεχθοίμην τῶν πολιτῶν, φανερὰς τὰς συμφορὰς ποιῶν αὐτῶν. ἃ δὲ περὶ τὴν πόλιν εἴργασται καὶ τοὺς προσήκοντας καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν καὶ ξένων τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀποδείξω.

11 Πρῶτον μὲν οὖν πείσας ὑμᾶς τὸν φόρον ταῖς πόλεσιν ἐξ ἀρχῆς τάξαι τὸν ὑπ' Ἀριστείδου πάντων δικαιότατα τεταγμένον, αἱρεθεὶς ἐπὶ τούτῳ δέκατος αὐτὸς μάλιστα διπλάσιον αὐτὸν ἑκάστοις τῶν συμμάχων ἐποίησεν, ἐπιδείξας δ' αὐτὸν φοβερὸν καὶ μέγα δυνάμενον ἰδίας ἀπὸ τῶν κοινῶν προσόδους κατεσκευάσατο. σκέψασθε δὲ πῶς ἄν τις κακὰ μείζω τούτων κατασκευάσειεν, εἰ τῆς σωτηρίας

μὴ . . . ἐξεῖναι A. — χρήσεσθαι Hi. Ros.

10. mal. ἄρξωμαι, coll. Hyp. IV, col. 4. — ἐμποδὼν] cf. Harp. s. v. (Ἀ. ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβ.). — δεήσειε mal. Bait.: δεήσει.

11. τὸν ὑπ'] τῶν ὑπ' A. — ἐπὶ τούτων ut videtur A pr. (ἐπὶ τοῦτο ci. R.). — ἑκάστοις τῶν σ. scripsi: ἑκάστῳ τ. σ. cf. extr. §. — παρασκευάσειεν pr. A, quod praefert Fuhr. — (ἢ) εἰ Hi. — ἑκάστοις Turr.: ἑκάστης AB; ἑκάστου



ἡμῖν πάσης διὰ τῶν συμμάχων οὔσης, ὁμολογουμένως νῦν κάκιον ἢ πρότερον πραττόντων, τὸν
φόρον ἑκάστοις ἐδίπλασεν. ὥστ' εἴπερ ἡγεῖσθε πο- 12
λίτην ἀγαθὸν Ἀριστείδην καὶ δίκαιον γεγονέναι, τοῦτον προσήκει κάκιστον νομίζειν ὡς τἀναντία περὶ τῶν πόλεων ἐκείνῳ γιγνώσκοντα. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα πολλοὶ τὴν πατρίδα τὴν αὑτῶν ἀπολιπόντες φυγάδες γίγνονται καὶ εἰς Θουρίους οἰκήσοντες ἀπέρχονται. δηλώσει δὲ ἡ τῶν συμμάχων ἔχθρα, ὅταν πρῶτον ἡμῖν καὶ Λακεδαιμονίοις γένηται ναυτικὸς πόλεμος. ἐγὼ δὲ νομίζω τὸν τοιοῦτον πονηρὸν εἶναι προστάτην, ὅστις τοῦ παρόντος χρόνου (μόνον) ἐπιμελεῖται, ἀλλὰ μὴ καὶ τοῦ μέλλοντος προνοεῖται, καὶ τὰ ἥδιστα τῷ πλήθει, παραλιπὼν τὰ βέλτιστα,
συμβουλεύει. Θαυμάζω δὲ τῶν πεπεισμένων Ἀλκι- 13
βιάδην δημοκρατίας ἐπιθυμεῖν, τοιαύτης πολιτείας ἣ μάλιστα κοινότητα δοκεῖ προῃρῆσθαι, οἳ οὐδ' ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτὸν θεῶνται, ὁρῶντες τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν, ὃς τὴν Καλλίου γήμας ἀδελφὴν ἐπὶ δέκα ταλάντοις, τελευτήσαντος Ἱππονίκου στρατηγοῦντος ἐπὶ Δηλίῳ ἕτερα τοσαῦτα προσεπράξατο, λέγων ὡς ὡμολόγησεν ἐκεῖνος, ὁπότε παῖς αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς γένοιτο, προσθήσειν

ZM; ἑκάστῳ v. — ἐδίπλασεν] διπλάσειεν codd. Turr.; διπλασιάσειεν R. Bk.

12. ἡγεῖσθε BZ Bk. (ci. R.): ἡγῆσθε. — ὅταν πρῶτον ci. R.: πρῶτον ὅταν.

13. ἐπιθυμ . . . . . . . . . . . . ἣ pr. A. — ἣ AB Bk.: ἣν. — προῃρῆσθαι scripsi (ᾑρῆσθαι Valck. et Sl.): εὑρῆσθαι (quo servato ante κοιν. add. διὰ cum R. Turr.). — οἳ Bk. cum A[d]: οἱ AB (sec. Bk) M pr.; οἵαν v. (οἵαν οὐδ' ἐπὶ τ. ἰδ. αὐτὸν ἔχειν θεῶνται Ald.).

14 ταῦτα. λαβὼν δὲ τοσαύτην προῖκα ὅσην οὐδεὶς τῶν
Ἑλλήνων, οὕτως ὑβριστὴς ἦν, ἐπεισάγων εἰς τὴν
αὐτὴν οἰκίαν ἑταίρας, καὶ δούλας καὶ ἐλευθέρας,
ὥστ' ἠνάγκασε τὴν γυναῖκα σωφρονεστάτην οὖσαν
ἀπολιπεῖν, ἐλθοῦσαν πρὸς τὸν ἄρχοντα κατὰ τὸν
νόμον. οὗ δὴ μάλιστα τὴν αὑτοῦ δύναμιν ἐπεδεί-
ξατο· παρακαλέσας γὰρ τοὺς ἑταίρους, ἁρπάσας ἐκ
τῆς ἀγορᾶς τὴν γυναῖκα ᾤχετο βίᾳ, καὶ πᾶσιν ἐδή-
λωσε καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν
15 ἄλλων πολιτῶν | καταφρονῶν. οὐ τοίνυν ταῦτα
31 μόνον ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ καὶ λαθραῖον θάνατον ἐπε-
βούλευσε Καλλίᾳ, ἵνα τὸν οἶκον τὸν Ἱππονίκου
κατάσχοι, ὡς ἐναντίον πάντων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
κατηγόρει· καὶ τὰ χρήματα τῷ δήμῳ ἔδωκεν, εἴ
πως τελευτήσειεν ἄπαις, φοβούμενος μὴ διὰ τὴν
οὐσίαν ἀπόλοιτο. καίτοι ὅστις ὑβρίζει γυναῖκα τὴν
ἑαυτοῦ καὶ τῷ κηδεστῇ θάνατον ἐπιβουλεύει, τί
χρὴ προσδοκᾶν τοῦτον περὶ τοὺς ἐντυχόντας τῶν
πολιτῶν διαπράττεσθαι; πάντες γὰρ ἄνθρωποι τοὺς
οἰκείους τῶν ἀλλοτρίων ποιοῦνται περὶ πλείονος.
ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἔρημος (ἐκεῖνος) οὐδ' εὐαδίκητός
ἐστιν, ἐπεὶ διὰ τὸν πλοῦτον ἔχει πολλοὺς τοὺς βο-
16 ηθήσοντας. Ὃ δὲ πάντων δεινότατόν ἐστι, τοιοῦτος
ὢν ὡς εὔνους τῷ δήμῳ τοὺς λόγους ποιεῖται καὶ
τοὺς ἄλλους ὀλιγαρχικοὺς καὶ μισοδήμους ἀποκαλεῖ·
καὶ ὃν ἔδει τεθνάναι διὰ τὰ ἐπιτηδεύματα, κατή-

14. ἐπεδείξατο ABZ Bk. (ci. R.): ὑπεδείξατο.
15. ταῦτα (αὐτῷ) Hi. — ἐναντίων A et pr. M. — ἐπι-τυχόντας Hertl. coll. § 26. 37. sed cf. 10.
16. καὶ τοὺς Dobr. (vel τοὺς δ'): αὐτὸς. — ἔδει Dobr. Turr.: δεῖ. —



γορος τῶν διαβεβλημένων ὑφ' ὑμῶν αἱρεῖται, καί
φησι φύλαξ εἶναι τῆς πολιτείας, οὐδενὶ τῶν ἄλλων
Ἀθηναίων οὔτ' ἴσον οὔτ' ὀλίγῳ πλέον ἀξιῶν ἔχειν·
ἀλλ' οὕτω σφόδρα καταπεφρόνηκεν, ὥστε διατετέ-
λεκεν ἀθρόους μὲν ὑμᾶς κολακεύων, ἕνα δ' ἕκαστον
προπηλακίζων. ὃς εἰς τοσοῦτον ἐλήλυθε τόλμης, 17
ὥστε πείσας Ἀγάθαρχον τὸν γραφέα συνεισελθεῖν
οἴκαδε τὴν οἰκίαν ἐπηνάγκαζε γράφειν, δεομένου δὲ
καὶ προφάσεις ἀληθεῖς λέγοντος, ὡς οὐκ ἂν δύναιτο
ταῦτα πράττειν ἤδη διὰ τὸ συγγραφὰς ἔχειν παρ'
ἑτέρων, προεῖπεν αὐτῷ δήσειν, εἰ μὴ πάνυ ταχέως
γράφοι. ὅπερ ἐποίησε· καὶ οὐ πρότερον ἀπηλλάγη,
πρὶν ἀποδρὰς ᾤχετο τετάρτῳ μηνί, τοὺς φύλακας
λαθών, ὥσπερ παρὰ βασιλέως. οὕτω δ' ἀναίσχυντός
ἐστιν, ὥστε προσελθὼν ἐνεκάλει αὐτῷ ὡς ἀδικού-
μενος, καὶ οὐχ ὧν ἐβιάσατο μετέμελεν αὐτῷ, ἀλλ'
ὅτι κατέλιπε τὸ ἔργον ἠπείλει, καὶ οὔτε τῆς δημο-
κρατίας οὔτε τῆς ἐλευθερίας οὐδὲν ἦν ὄφελος· οὐδὲν
γὰρ ἧττον ἐδεδήκει τῶν ὁμολογουμένων δούλων.
ἀγανακτῶ δ' ἐνθυμούμενος ὑμῖν μὲν οὐδὲ τοὺς 18
κακούργους ἀσφαλὲς εἰς τὸ δεσμωτήριον ὂν ἀπάγειν,
διὰ τὸ χιλίας δραχμὰς τετάχθαι ἀποτεῖσαι ὃς ἂν τὸ
πέμπτον μέρος μὴ μεταλάβῃ τῶν ψήφων· ὁ δὲ το-
σοῦτον χρόνον εἷρξας καὶ ἐπαναγκάζων γράφειν

ὑφ' ὑμῶν Emp. S.: ὑφ' ἡμῶν. — ὥστε διὰ a corr. habet A (. . . . . . pr. A).
17. οἴκαδε del. Hi. — ἐπηνάγκαζε scripsi: ἐπηνάγκασε AB Bk. (ci. Steph.), ἀπηνάγκασε v. — παρ' ἑτέροις Dobr. (potius παρ' ἑτέρῳ). — παρὰ ante βασιλ. add. AB Bk. — ἐδεδήκει (s. ἐδεδέκει) Emp. Turr.: ἐδεδοίκει. — ὁμολογουμένως ci. R.
18. ἀποτεῖσαι scripsi: ἀποτῖσαι. —

οὐδὲν κακὸν πέπονθεν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα σεμνότερος
δοκεῖ καὶ φοβερώτερος εἶναι. καὶ πρὸς μὲν τὰς
ἄλλας πόλεις ἐν τοῖς συμβόλοις συντιθέμεθα μὴ
ἐξεῖναι μήθ' εἶρξαι μήτε δῆσαι τὸν ἐλεύθερον· ἐὰν
δέ τις παραβῇ, μεγάλην ζημίαν ἐπὶ τούτοις ἔθεμεν·
τούτου δὲ τοιαῦτα πράξαντος οὐδεμίαν οὐδεὶς οὔτ'
19 ἰδίαν οὔτε δημοσίαν τιμωρίαν ποιεῖται. νομίζω δὲ
ταύτην εἶναι σωτηρίαν ἅπασι, πείθεσθαι τοῖς ἄρ-
χουσι καὶ τοῖς νόμοις· ὅστις δὲ ὑπερορᾷ ταῦτα,
τὴν μεγίστην φυλακὴν ἀνῄρηκε τῆς πόλεως. δεινὸν
μὲν οὖν ἐστι καὶ ὑπὸ τῶν ἀγνοούντων τὰ δίκαια
πάσχειν κακῶς, πολὺ δὲ χαλεπώτερον, ὅταν τις ἐπι-
στάμενος τὰ διαφέροντα παραβαίνειν τολμᾷ· φανε-
ρῶς γὰρ ἐνδείκνυται, ὥσπερ οὗτος, οὐκ αὐτὸς τοῖς
νόμοις τοῖς τῆς πόλεως ἀλλ' ὑμᾶς τοῖς αὑτοῦ τρό-
20 ποις ἀκολουθεῖν ἀξιῶν. Ἐνθυμήθητε δὲ Ταυρέαν,
ὃς ἀντιχορηγὸς ἦν Ἀλκιβιάδῃ παισί. κελεύοντος δὲ
τοῦ νόμου τῶν χορευτῶν ἐξάγειν ὃν ἂν τις βούλη-
ται ξένον ἀγωνιζόμενον, οὐκ ἐξὸν ἐπιχειρήσαντα
κωλύειν, ἐναντίον ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
τῶν θεωρούντων καὶ τῶν ἀρχόντων ἁπάντων παρ-
όντων ἐν τῇ πόλει τύπτων ἐξήλασεν αὐτόν, καὶ τῶν
θεατῶν συμφιλονικούντων ἐκείνῳ καὶ μισούντων
τοῦτον, ὥστε τῶν χορῶν τὸν μὲν ἐπαινούντων, τοῦ

συμβόλοις ABZ m. Ald. Bk. (ci. R.): συμβολαίοις.

19. νομίζω. ταύτην εἶν . . . . . . . . . τοῖς ἄρχουσι pr. A. — φανερὸς ABMZ. — νόμοις τοῖς τῆς A^d Bk.: ν. τοῖς A sec. Bk. B; ν. τῆς v. — αὑτοῦ Turr.: αὐτοῦ.

20. ξένον, ἀγωνιζόμενον Turr. cum Valck., qui δ' post ἀγ. inserit. cf. Dem. 21, 60. — συμφιλονικούντων B W: συμφιλονεικούντων. — τοῖν χοροῖν mal. Bk. — ὥστε κτέ.] cf. Isocr. 4, 64.



δ' ἀκροάσασθαι οὐκ ἐθελόντων, οὐδὲν πλεῖον ἔπρα-
ξεν· ἀλλὰ τῶν κριτῶν οἱ μὲν φοβούμενοι οἱ δὲ 21
χαριζόμενοι νικᾶν ἔκριναν αὐτόν, περὶ ἐλάττονος
ποιούμενοι τὸν ὅρκον ἢ τοῦτον. εἰκότως δέ μοι
δοκοῦσιν οἱ κριταὶ ὑπέρχεσθαι Ἀλκιβιάδην, ὁρῶντες
Ταυρέαν μὲν τοσαῦτα χρήματα ἀναλώσαντα προ-
πηλακιζόμενον, τὸν δὲ τοιαῦτα | παρανομοῦντα μέ- 32
γιστον δυνάμενον. αἴτιοι δ' ὑμεῖς, οὐ τιμωρούμενοι
τοὺς ὑβρίζοντας, καὶ τοὺς μὲν λάθρᾳ ἀδικοῦντας
κολάζοντες, τοὺς δὲ φανερῶς ἀσελγαίνοντας θαυμά-
ζοντες. τοιγάρτοι τῶν νέων αἱ διατριβαὶ οὐκ ἐν τοῖς 22
γυμνασίοις ἀλλ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις εἰσί, καὶ στρα-
τεύονται μὲν οἱ πρεσβύτεροι, δημηγοροῦσι δὲ οἱ
νεώτεροι, παραδείγματι τούτῳ χρώμενοι, ὃς τηλι-
καύτας ποιεῖται τῶν ἁμαρτημάτων ὑπερβολάς, ὥστε
περὶ τῶν Μηλίων γνώμην ἀποφηνάμενος ἐξανδρα-
ποδίζεσθαι, πριάμενος γυναῖκα τῶν αἰχμαλώτων
υἱὸν ἐξ αὐτῆς πεποίηται, ὃς τοσούτῳ παρανομωτέρως
Αἰγίσθου γέγονεν, ὥστ' ἐκ τῶν ἐχθίστων ἀλλήλοις
πέφυκε, καὶ τῶν οἰκειοτάτων ὑπάρχει αὐτῷ τὰ
ἔσχατα τοὺς μὲν πεποιηκέναι τοὺς δὲ πεπονθέναι.
ἄξιον δὲ τὴν τόλμαν αὐτοῦ σαφέστερον ἔτι διελθεῖν. 23
ἐκ ταύτης γὰρ παιδοποιεῖται τῆς γυναικός, ην ἀντ'
ἐλευθέρας δούλην κατέστησε, καὶ ἧς τὸν πατέρα καὶ
τοὺς προσήκοντας ἀπέκτεινε, καὶ ἧς τὴν πόλιν ἀνά-
στατον πεποίηκεν, ὡς ἂν μάλιστα τὸν υἱὸν ἐχθρὸν

21. μὲν τοσαῦτα scripsi: τοσ. μὲν.

22. παρανομωτέρως R.: παρανομώτατος ABZ; παρανομώτερος v.

23. ἧς ante τὴν om. pr. A.

ἑαυτῷ καὶ τῇ πόλει ποιήσειε· τοσαύταις ἀνάγκαις
κατείληπται μισεῖν. ἀλλ' ὑμεῖς ἐν μὲν ταῖς τραγῳ-
δίαις τοιαῦτα θεωροῦντες δεινὰ νομίζετε, γιγνόμενα
δ' ἐν τῇ πόλει ὁρῶντες οὐδὲν φροντίζετε. καίτοι
ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἐπίστασθε πότερον οὕτω γεγένηται
ἢ πέπλασται ὑπὸ τῶν ποιητῶν· ταῦτα δὲ σαφῶς
εἰδότες οὕτω πεπραγμένα παρανόμως, ῥαθύμως
24 φέρετε. *Πρὸς δὲ τούτοις τολμῶσί τινες περὶ αὐτοῦ
λέγειν ὡς οὐδὲ γεγένηται οὐδεὶς πώποτε τοιοῦτος.
ἐγὼ δὲ νομίζω μέγιστα κακὰ τὴν πόλιν ὑπὸ τούτου
πείσεσθαι, καὶ τηλικούτων πραγμάτων εἰς τὸν λοιπὸν
χρόνον αἴτιον δόξειν, ὥστε μηδένα τῶν προτέρων
ἀδικημάτων μεμνῆσθαι· ἀνέλπιστον γὰρ οὐδὲν τὸν
τὴν ἀρχὴν τοῦ βίου τοιαύτην κατασκευασάμενον καὶ
τὴν τελευτὴν ὑπερβάλλουσαν ποιήσασθαι. ἔστι δὲ
σωφρόνων ἀνδρῶν φυλάττεσθαι τῶν πολιτῶν τοὺς
ὑπεραυξανομένους, ἐνθυμουμένους ὑπὸ τῶν τοιού-
των τὰς τυραννίδας καθισταμένας.

25 *Ἡγοῦμαι δ' αὐτὸν πρὸς ταῦτα μὲν οὐδὲν ἀντε-
ρεῖν, λέξειν δὲ περὶ τῆς νίκης τῆς Ὀλυμπίασι, καὶ
περὶ πάντων μᾶλλον ἢ τῶν κατηγορηθέντων ἀπο-
λογήσεσθαι. ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων ἐπιδείξω αὐτὸν
ἐπιτηδειότερον τεθνάναι μᾶλλον ἢ σῴζεσθαι. διη-
26 γήσομαι δ' ὑμῖν. *Διομήδης ἦλθε ζεῦγος ἵππων
ἄγων Ὀλυμπίαζε, κεκτημένος μὲν οὐσίαν μετρίαν,
στεφανῶσαι δὲ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων τὴν πόλιν

24. ἐγὼ δὲ] malim κἀγὼ δὲ. — παρασκευασάμενον pr. A. — ποιήσεσθαι mal. Bait. — ὑπεραυξανομένους AB Bk.: ὑπεραυξομένους.
25. πρὸς ταῦτα scripsi: πρὸς τοῦτο. — ἀπολογήσασθαι ABZM. — ἐπιδείξω A Turr.: ἀποδείξω.



καὶ τὴν οἰκίαν βουλόμενος, λογιζόμενος τοὺς ἀγῶ-
νας τοὺς ἱππικοὺς τύχῃ τοὺς πλείστους κρινομένους.
τοῦτον Ἀλκιβιάδης πολίτην ὄντα καὶ (οὐ) τὸν ἐπι-
τυχόντα, δυνάμενος παρὰ τοῖς ἀγωνοθέταις τῶν
Ἠλείων, ἀφελόμενος αὐτὸς ἠγωνίζετο. καίτοι τί
ἂν ἐποίησεν, εἴ τις τῶν συμμάχων τῶν ὑμετέρων
ἀφίκετο ζεῦγος ἵππων ἔχων; ἦ που ταχέως ἐπέ- 27
τρεψεν ἂν ἀνταγωνίζεσθαι ἑαυτῷ, ὃς Ἀθηναῖον
ἄνδρα βιασάμενος τοῖς ἀλλοτρίοις ἐτόλμησεν ἵπποις
ἁμιλλᾶσθαι, δηλώσας τοῖς Ἕλλησι μηδὲν θαυμάζειν
ἄν τινα αὐτῶν βιάσηται, ἐπεὶ καὶ τοῖς πολίταις
οὐκ ἐξ ἴσου χρῆται, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀφαιρούμενος,
τοὺς δὲ τύπτων, τοὺς δὲ εἱργνύων, τοὺς δὲ χρή-
ματα πραττόμενος, οὐδενὸς ἀξίαν τὴν δημοκρατίαν
ἀποφαίνων, τοὺς μὲν λόγους δημαγωγοῦ τὰ δ'
ἔργα τυράννου παρέχων, καταμαθὼν ὑμᾶς τοῦ μὲν
ὀνόματος φροντίζοντας, τοῦ δὲ πράγματος ἀμελοῦν-
τας. τοσοῦτον δὲ διαφέρει Λακεδαιμονίων, ὥστ' 28
ἐκεῖνοι μὲν καὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων ἀνταγωνιζομέ-
νων ἀνέχονται ἡττώμενοι, οὗτος δὲ οὐδ' ὑπὸ τῶν
πολιτῶν, ἀλλὰ φανερῶς προείρηκεν οὐκ ἐπιτρέψειν
τοῖς ἀντεπιθυμοῦσί τινος. εἶτ' ἐκ τῶν τοιούτων
ἀναγκαῖον τὰς πόλεις τῶν ἡμετέρων πολεμίων ἐπι-
θυμεῖν, ἡμᾶς δὲ μισεῖν. Ἵνα δὲ μὴ μόνον Διο- 29

26. τύχῃ] non recte τέχνῃ ci. Schi. Cob. Hi. — malim τὸ πλεῖστον. — οὐ ante τὸν ἐπιτυχ. cum Steph. add. Turr. — (τὸ ζεῦγος) ἀφελόμ. R., ἀφ. (τοὺς ἵππους) Hi.
27. ταχέως (γε) Hi. — Ἀθηναίων AB Bk. — βιάσηται AB Bk.: βιάζηται. — ἐπεὶ] ἐπειδὴ pr. A. — ἀφαιρούμενος mg. Ald. R. Bk: ἀφαιρουμένους Ald. — ἀποφαίνει cum R. Turr.
28. προείρηκεν scripsi: εἴρηκεν.

μήδην ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὅλην ὑβρίζων ἐπιδείξειε,
τὰ πομπεῖα παρὰ τῶν ἀρχιθεωρῶν αἰτησάμενος |
33 ὡς εἰς τἀπινίκια τῇ προτεραίᾳ τῆς θυσίας χρησό-
μενος, ἐξηπάτησε καὶ ἀποδοῦναι οὐκ ἤθελε, βου-
λόμενος τῇ ὑστεραίᾳ πρότερος τῆς πόλεως χρή-
σασθαι τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις.
ὅσοι μὲν οὖν τῶν ξένων μὴ ἐγίγνωσκον ἡμέτερα
ὄντα, τὴν πομπὴν τὴν κοινὴν ὁρῶντες ὑστέραν
οὖσαν τῆς Ἀλκιβιάδου τοῖς τούτου πομπείοις χρῆ-
σθαι ἐνόμιζον ἡμᾶς· ὅσοι δὲ ἢ παρὰ τῶν πολιτῶν
ἤκουον ἢ καὶ ἐπεγίγνωσκον τὰ τούτου, κατεγέλων
ἡμῶν, ὁρῶντες ἕνα ἄνδρα μεῖζον ἁπάσης τῆς πόλεως
δυνάμενον.

30 *Σκέψασθε* δὲ καὶ τὴν ἄλλην ἀποδημίαν τὴν εἰς
Ὀλυμπίαν ὡς διέθετο. τούτῳ σκηνὴν μὲν Περσικὴν
Ἐφέσιοι διπλασίαν τῆς δημοσίας ἔπηξαν, ἱερεῖα δὲ
καὶ τοῖς ἵπποις ἐφόδια Χῖοι παρεσκεύασαν, οἶνον
δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἀναλώματα Λεσβίοις προσέταξε. καὶ
οὕτως εὐτυχής ἐστιν, ὥστε τοὺς Ἕλληνας τῆς παρα-
νομίας καὶ τῆς δωροδοκίας μάρτυρας κεκτημένος

29. Διομήδη Schi. — ἐπιδείξειε Emp. Turr. (ἐπιδείξαιτο ci. R.): ἐπιδόξειε. — τἀπινίκια Valck. (post Meursium) Bk.: τὰ πινάκια. — προτεραίᾳ Valck. (post Pierson.) Bk.: προτέρᾳ. —θυσίας cum Scal. Canter. Meurs. Tayl. Bk.: οὐσίας. — cf. Ath. 9 p. 408 D: Ἀττικοὶ χερνίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβ. λέγων οὕτως· τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις. Inde χερνιβίοις restit. cum Tayl. Valck. Turr.: χερνίβοις (χερν.ίβοις A[d]). cf. etiam Moer. Att. s. v. πομπεῖα, ubi perperam Thucydides laudatur. — τῆς Ἀλκ.] τοῖς Ἀ. A. — πομπίοις AZ et corr. M. — καὶ (αὐτοὶ) ἐπεγίγν. R. — malim ἐπεγίγνωσκον οὐκ ὄντα τούτου. — μεῖζον ἁπάσης Sl. Bk.: μείζονα πάσης, quod retin. Schi.

30. διέθετο. τούτῳ R. (διέθετο τούτῳ. St.): δ. τοῦτο. — προσέταξε ABZ Bk. (ci. Sl.): προσέταξαν.



οὐδεμίαν δέδωκε δίκην, ἀλλὰ ὁπόσοι μὲν ἄρχοντες
ἐν μιᾷ πόλει γεγένηνται, ὑπεύθυνοί εἰσιν, ὁ δὲ 31
πάντων τῶν συμμάχων (ἄρχων) καὶ χρήματα λαμ-
βάνων οὐδενὸς τούτων ὑπόδικός ἐστιν, ἀλλὰ τοι-
αῦτα διαπεπραγμένος σίτησιν ἐν Πρυτανείῳ ἔλαβε,
καὶ προσέτι πολλῇ τῇ νίκῃ χρῆται, ὥσπερ οὐ πολὺ
μᾶλλον ἠτιμακὼς ἢ ἐστεφανωκὼς τὴν πόλιν. εἰ δὲ
βούλεσθε σκοπεῖν, εὑρήσετε τῶν τούτῳ πολλάκις
πεπραγμένων ἕκαστον ὀλίγον χρόνον πράξαντάς
τινας ἀναστάτους τοὺς οἴκους ποιήσαντας· οὗτος
δ' ἐπιτηδεύων ἅπαντα πολυτελέστατα διπλασίαν
οὐσίαν κέκτηται. καίτοι ὑμεῖς γε νομίζετε τοὺς 32
φειδομένους καὶ τοὺς ἀκριβῶς διαιτωμένους φιλο-
χρημάτους εἶναι, οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκοντες· οἱ γὰρ
μεγάλα δαπανώμενοι πολλῶν δεόμενοι αἰσχροκερ-
δέστατοί εἰσιν. αἴσχιστον δὲ φανήσεσθε ποιοῦντες,
εἰ τοῦτον μὲν ἀγαπᾶτε τὸν ἀπὸ τῶν ὑμετέρων
χρημάτων ταῦτα κατεργασάμενον, Καλλίαν δὲ τὸν
Διδυμίου, τῷ σώματι νικήσαντα πάντας (τοὺς)
ἀγῶνας τοὺς στεφανηφόρους, ἐξωστρακίσατε πρὸς
τοῦτο οὐδὲν ἀποβλέψαντες, ὃς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ
πόνων ἐτίμησε τὴν πόλιν. ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τοὺς 33
προγόνους, ὡς ἀγαθοὶ καὶ σώφρονες ἦσαν, οἵτινες
ἐξωστράκισαν Κίμωνα διὰ παρανομίαν, ὅτι τῇ
ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ συνῴκησε. καίτοι οὐ μόνον

31. ἄρχων post Sluit., qui ἐπάρχων ci., addidit Emp. — τῶν τούτῳ πολλάκις scripsi: πολλὰ τῶν τούτῳ (πολλάκις, τ. τ. ci. Dobr.).

32. τοῦτο cum Steph. Bk.: τοῦτον v. Turr., τούτων (R.) vel τοιοῦτον Gebauer. — ὃς A Turr.: ὡς, quod mal. S.

33. *Κίμωνα* AB Steph. Scal.: *Κόνωνα*.

αὐτὸς ὀλυμπιονίκης ἦν, ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μιλτιάδης. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ὑπελογίζοντο τὰς νίκας· οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀγώνων ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἔκρινον αὐτόν.

34 Ἀλλὰ μὴν εἰ δεῖ κατὰ γένος σκοπεῖν, ἐμοὶ μὲν οὐδαμόθεν προσήκει τούτου τοῦ πράγματος, οὐδὲ ἔστιν οὐδεὶς ὅστις ἂν ἀποδείξειε [τῶν ἡμετέρων οὐδένα τῇ συμφορᾷ ταύτῃ χρησάμενον], Ἀλκιβιάδῃ δὲ μάλιστα πάντων Ἀθηναίων. καὶ γὰρ ὁ τῆς μητρὸς πατὴρ Μεγακλῆς καὶ ὁ πάππος Ἀλκιβιάδης (δὶς) ἐξωστρακίσθησαν ἀμφότεροι, ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν οὐδ' ἄτοπον πείσεται τῶν αὐτῶν τοῖς προγόνοις ἀξιούμενος. καὶ μὴν οὐδ' ἂν αὐτὸς ἐπιχειρήσειεν ἀντειπεῖν, ὡς οὐ τῶν ἄλλων ἐκεῖνοι παρανομώτατοι ὄντες τούτου σωφρονέστεροι καὶ δικαιότεροι ἦσαν, ἐπεὶ τῶν γε τούτῳ πεπραγμένων οὐδ' ἂν εἷς ἀξίως κατηγορῆσαι δύναιτο.

35 Νομίζω δὲ καὶ τὸν θέντα τὸν νόμον ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχειν· ἀποβλέψαντα τῶν πολιτῶν πρὸς τοὺς κρείττους τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν νόμων, ἐπειδὴ παρὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν ἰδίᾳ δίκην λαβεῖν, δημοσίαν τιμωρίαν ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων κατασκευάσαι. ἐγὼ (μὲν) τοίνυν ἔν τε τῷ κοινῷ κέκριμαι τετράκις, ἰδίᾳ τε οὐδένα διεκώλυσα δικάζεσθαι βουλόμενον· Ἀλκιβιάδης δὲ τοιαῦτα ἐργασάμενος οὐδεμίαν πώποτε δίκην ὑποσχεῖν ἐτόλμησεν.

34. Ἀλκιβιάδῃ cum Valck. et R. Bk.: Ἀλκιβιάδης. — δὶς cum Markl. add. Turr. coll. Lys. 14, 39.
35. ἐγὼ (μὲν) mal. Bk. — ἰδίαν pr. A. — οὐδένα AZ (ci Luz. R.): οὐδέν.



οὕτω γὰρ χαλεπός ἐστιν, ὥστε οὐ περὶ τῶν παρε- 36
ληλυθότων ἀδικημάτων αὐτὸν τιμωροῦνται ἀλλ'
ὑπὲρ τῶν μελλόντων φοβοῦνται, καὶ τοῖς μὲν πε-
πονθόσι κακῶς ἀνέχεσθαι λυσιτελεῖ, τούτῳ δὲ οὐκ
ἐξαρκεῖ, εἰ μὴ καὶ τὸ λοιπὸν ὅ τι ἂν βούληται |
διαπράξεται. καίτοι οὐ δήπου ὦ Ἀθηναῖοι ὀστρα- 34
κισθῆναι μὲν ἐπιτήδειός εἰμι, τεθνάναι δὲ οὐκ
ἄξιος, οὐδὲ κρινόμενος μὲν ἀποφυγεῖν, ἄκριτος
δὲ φεύγειν, οὐδὲ τοσαυτάκις ἀγωνιζόμενος νικήσας
δικαίως ἂν πάλιν δόξαιμι δι' ἐκεῖνα ἐκπεσεῖν.
ἀλλὰ γὰρ ἴσως μετὰ μικρᾶς διαβολῆς ἢ φαύλων 37
κατηγόρων ἢ διὰ τῶν ἐπιτυχόντων ἐχθρῶν ἐκιν-
δύνευον, ἀλλ' οὐ διὰ τῶν ἐρρωμενεστάτων καὶ
λέγειν καὶ πράττειν, οἵ τινες δύο τῶν τὴν αὐτὴν
αἰτίαν ἐχόντων ἐμοὶ ἀπέκτειναν. οὔκουν τοὺς τοι-
ούτους δίκαιον ἐκβάλλειν, οὓς πολλάκις ἐλέγχοντες
εὑρίσκετε μηδὲν ἀδικοῦντας, ἀλλὰ τοὺς μὴ θέλον-
τας ὑποσχεῖν τῇ πόλει περὶ τοῦ βίου λόγον. δει- 38
νὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ μέν τις ἀπολογεῖσθαι
ἀξιώσειεν ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων ὡς ἀδίκως ἀπο-
λώλασιν, οὐκ (ἂν) ἀνασχέσθαι τῶν ἐπιχειρούντων·
εἰ δέ τις τῶν ἀποφυγόντων πάλιν περὶ τῆς αὐτῆς

36. αὐτὸν] αὐτῶν ZM et pr. A[d]. — διαπράξεται cum Bk. Turr.: διαπράξηται. — φεύγειν, οὐδὲ R. post Tayl.: φεύγειν, ὁ δὲ, quod serv. cum G. Hermanno Schi., interrogationis signo post ἐκπ. posito. — τοσαύτας pr. A. — νικήσας δικαίως ἂν] καὶ νικ. δικ. cum R. Turr., qui desiderant ἂν; δικαίως καὶ νικήσας v.
37. ἢ (ὑπὸ) φαύλων ci. R.
38. οὐκ (ἂν) ἀνασχ. cum R. Bk. ὑμᾶς non necessarium esse docet Gebauer coll. Dem. 20, 111. — ἐπιχειρ . . . . . των pr. A.

αἰτίας κατηγορεῖ, πῶς οὐ δίκαιον περὶ τοὺς ζῶντας
καὶ τοὺς τεθνηκότας τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν;
39 ἔστι μὲν οὖν Ἀλκιβιάδου μήτε αὐτὸν τῶν νόμων
καὶ τῶν ὅρκων φροντίζειν, ὑμᾶς τε παραβαίνειν
ἐπιχειρεῖν διδάσκειν, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐκβάλλειν
καὶ ἀποκτείνειν ἀνηλεῶς, αὐτὸν δὲ ἱκετεύειν καὶ
δακρύειν οἰκτρῶς. καὶ ταῦτα μὲν οὐ θαυμάζω·
πολλῶν γὰρ αὐτῷ κλαυμάτων ἄξια εἴργασται· ἐν-
θυμοῦμαι δὲ τίνας ποτὲ καὶ πείσει δεόμενος, πό-
τερα τοὺς νεωτέρους, οὓς πρὸς τὸ πλῆθος διαβέ-
βληκεν ἀσελγαίνων καὶ τὰ γυμνάσια καταλύων καὶ
παρὰ τὴν ἡλικίαν πράττων, ἢ τοὺς πρεσβυτέρους,
οἷς οὐδὲν ὁμοίως βεβίωκεν, ἀλλὰ τῶν ἐπιτηδευμά-
40 των αὐτῶν καταπεφρόνηκεν; Οὐ μόνον δὲ αὐτῶν
ἕνεκα τῶν παρανομούντων, ἵνα δίκην διδῶσιν,
ἐπιμελεῖσθαι ἄξιον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων, ὅπως
τούτους ὁρῶντες δικαιότεροι καὶ σωφρονέστεροι
γίγνωνται. ἐμὲ μὲν τοίνυν ἐξελάσαντες τοὺς βελ-
τίστους περιδεεῖς καταστήσετε, τοῦτον δὲ κολάσαν-
τες τοὺς ἀσελγεστάτους νομιμωτέρους ποιήσετε.
41 Βούλομαι δ' ὑμᾶς ἀναμνῆσαι τῶν ἐμοὶ πεπραγ-
μένων. ἐγὼ γὰρ πρεσβεύσας εἰς Θετταλίαν καὶ
Μακεδονίαν καὶ εἰς Μολοττίαν καὶ εἰς Θεσπρωτίαν
καὶ εἰς Ἰταλίαν καὶ εἰς Σικελίαν τοὺς μὲν διαφό-

39. πότερα . . . . τοὺς A pr.
40. τούτους] κολαζομένους addi mal. R. „vel deest participium vel lege τοῦτο" Dobr. — vv. τοὺς βελτ. — κολάσαντες add. ABP Bk. — περιδεεστέρους Ros. — ἀσελγεστάτους S. Emp.: ἀσελγεστέρους.
41. γὰρ post ἐγὼ add. A Bk. — καὶ (εἰς) Μακεδ. S. — Μολοττίαν scripsi: Μολοσσίαν (μολοσίαν BZM). — malim διαφόρους (ὑμῖν) ὄντας (ἡμῖν subaudiri iubet R.). —



ρους ὄντας διήλλαξα, τοὺς δ' ἐπιτηδείους ἐποίησα,
τοὺς δ' ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀπέστησα. καίτοι εἰ τῶν
πρεσβευόντων ἕκαστος τὰ αὐτὰ ἐποίησεν, ὀλίγους
ἂν πολεμίους εἴχετε καὶ πολλοὺς συμμάχους ἐκέ-
κτησθε. περὶ δὲ τῶν λειτουργιῶν οὐκ ἀξιῶ με- 42
μνῆσθαι, πλὴν κατὰ τοσοῦτον, ὅτι τὰ προσταττόμενα
δαπανῶ οὐκ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἰδίων.
καίτοι τυγχάνω νενικηκὼς εὐανδρίᾳ καὶ λαμπάδι
καὶ τραγῳδοῖς, οὐ τύπτων τοὺς ἀντιχορηγοῦντας,
οὐδ' αἰσχυνόμενος εἰ τῶν νόμων ἔλαττον δύναμαι.
τοὺς οὖν τοιούτους τῶν πολιτῶν πολὺ μᾶλλον
ἐπιτηδείους ἡγοῦμαι μένειν ἢ φεύγειν.

πρεσβευόντων Luzac.: πρωτευόντων.
42. εὐανδρίᾳ ABZ Bk. (ci. Tayl.): ἐν ἀνδρίᾳ. cf. Harp. s. v. (Ἀνδ. ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβ.).

# FRAGMENTA.

IIS. I. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ.

Eandem orationem et hac inscriptione et ea quae est *πρὸς τοὺς ἑταίρους* designari Kirchhoffius (Herm. I, 6) recte fortasse coniecit.

2 1. *εὐωχεῖν ἀντὶ τοῦ εὐωχεῖσθαι Ἀνδ. Συμβουλευτικῷ.* Antiattic. B. A. 94, 21.

3 2. *Ναυκρατίαν Ἀνδ. Συμβουλευτικῷ.* Phot. p. 288, 23.

III II. ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ.

V. quae adnotata sunt ad or. I. Epistulam Quadringentorum tempore ad Pisandrum eiusque socios conscriptam intellegunt Ruhnkenius et Sauppius; mihi recte Kirchhoffius ad a. 420—418 rettulisse videtur. cf. ad fr. 4 et 5.

4 3. *Καὶ τάφον μὲν αὐτοῦ* (Themistoclis) *λαμπρὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ Μάγνητες ἔχουσι· περὶ δὲ τῶν λειψάνων οὔτ' Ἀνδοκίδῃ προσέχειν ἄξιον ἐν τῷ*

Or. I S. *περὶ τῆς ἐνδείξεως* (Harp. s. v. *ζητηταί*, Pseudoplut. § 14) mihi cum Tayloro (quamquam aliter Valesio, Sluitero, Sauppio visum est) non diversa a prima nostra fuisse videtur. Cf. ad Vit. l. c., ubi etiam de orat. adv. Phaeacem, quam commemorat biographus, adnotatum est.



*πρὸς τοὺς ἑταίρους λέγοντι φωράσαντας τὰ λείψανα διαῤῥῖψαι τοὺς Ἀθηναίους· ψεύδεται γὰρ ἐπὶ τὸν δῆμον παροξύνων τοὺς ὀλιγαρχικούς.* Plut. Themist. c. 32.

III. ΑΠΑΡΑΣΗΜΑ. IV

4. *σκάνδικα οὖν λάχανα οὐ τὰ ἐκ τῶν κηπίων, ἀλλὰ τὰ αὐτομάτως φυόμενα, ὥς φησιν Ἀνδοκίδης· μὴ γὰρ ἴδοιμέν ποτε πάλιν ἐκ τῶν ὀρέων τοὺς ἀνθρακευτὰς ἥκοντας εἰς τὸ ἄστυ, καὶ πρόβατα καὶ βοῦς καὶ τὰς ἁμάξας καὶ γύναια . . . . ., καὶ πρεσβυτέρους ἄνδρας καὶ ἐργάτας ἐξοπλιζομένους· μηδὲ ἄγρια λάχανα καὶ σκάνδικας ἔτι φάγοιμεν.* Suid. 2, 2 p. 780, ex scholio ad Ar. Ach. 477 eis quae nunc habemus pleniore. 5

5. *Ἀνδοκίδης φησὶ τοίνυν· περὶ Ὑπερβόλου λέγειν αἰσχύνομαι, οὗ ὁ μὲν πατὴρ ἐστιγμένος ἔτι καὶ νῦν ἐν τῷ ἀργυροκοπείῳ δουλεύει τῷ δημοσίῳ, αὐτὸς δὲ ξένος ὢν καὶ βάρβαρος λυχνοποιεῖ.* Schol. Ar. Vesp. 1007 cf. Schol. Lucian. p. 46 ed. Jacobitz. 6

4. Ad orat. *πρὸς τοὺς ἑταίρους* referunt Kirchhoff S.: quamquam, si ab illa diversa *συμβουλευτικός*, huius quoque fuisse potest. Apparet ante occupatam Deceleam haec verba scripta esse, quae depingunt statum Atticae primis Peloponnesiaci belli temporibus. cf. S. et Kirchh. l. c. — vv. *εἰς τὸ ἄστυ* ex S. coniectura huc transposui: legebantur v. post *τὰς ἁμάξας*. Porro S. ci.: *ἄστυ, καὶ γύναια (καὶ παῖδας) καὶ πρόβ. καὶ βοῦς καὶ τὰς ἁμάξας (ἄγοντας), καὶ πρεσβ. κτἑ.* Bernhardy et in articulo qui est ante *ἁμάξας* offendit et participium desiderat, quod praegresso *ἥκοντας* referatur: velut *συγκομιζομένους*. — 5. Recte admonent S. et Kirchh. haec

6. *ἀρετὴ Ἀνδοκίδης καὶ Θουκυδίδης ἀντὶ τοῦ εὐδοξία.* Suid. I, 1 p. 706.

7 7. *Αὐτόπτης ὡς Ἀνδοκίδης, καὶ σύνοπτον καὶ σύνοπτα.* Poll. 2, 58.

verba esse scripta ante a. 417/6 (418 Kirchh.), quo anno Hyperbolus in exilium pulsus est. *αὐτὸς* Sl. S.: *ὁ* Meineke, *ὡς* v. — 7. S. secundum vulg. ante Bekk. lectionem ita locum exhibet: *καὶ σύνοπτον ὡς Ἀνδ. καὶ σύνοπτα.*

---

# INDEX
## NOMINUM ET RERUM MEMORABILIUM.

### *A.*

*B.*







*Γ.*



*Δ.*

### *E.*

### Z.



### H.



### Θ.







### I.



### K.

## Ξ.



## O.



## Π.



## P.



## Σ.

## T.







## Y.



## Φ.



## X.

---

## ADDENDA.

Ad praefat. p. III sqq. De libris manuscriptis qui minores oratores Atticos continent nuper diligenter egit Victor Jernstedt in praefatione editionis Antiphontis, quae prodiit Petropoli a. MDCCCLXXX. Is codicem Z ex M, M ex L, L ex B, B ex A descriptum putat, Aldinam quoque editionem ex L derivatam esse. — Praeter ABLMPZ Chisianum quendam codicem recentem Andocidis exstare ex Montfauconi auctoritate commemorat. — Notas Hamburgenses (v. p. IV) ex Leydensi exemplari descriptas esse perhibet; correctorem codicis A (v. p. IV, v. 3) recentissimum esse, namque eundem in primo folio quaedam e libris Gallicis, qui circa principium huius saeculi impressi sunt, desumpta adscripsisse. — Coniecturas in Andocidem partim in praefatione quam dixi partim in commentatione quae inscripta est: Observationes Antiphonteae (Petrop. 1878, e diario „Journal des Ministeriums der Volksaufklärung") profert hasce: I, 12 del. *καὶ* ante *τὸν Μελήτου*. — 127 *Χρυσίλλης* (recte ut videtur). — IV, 31 *τῶν τούτῳ πάλαι πεπραγμένων*. (IV, 40 verba *τοὺς βελτίστους . . κολάσαντες* nequaquam in P, sed in Q exstare affirmat.)

This book is due two weeks from the last date stamped below, and if not returned at or before that time a fine of five cents a day will be incurred.

| | | |
|---|---|---|
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |